

25 februari 2026 (update)

Oorspronkelijke taal: Nederlands

COI FOCUS

VENEZUELA

Situatieschets

Disclaimer:

Dit COI-product is, overeenkomstig de [richtlijnen van de Europese Unie](#) voor de behandeling van informatie over herkomstlanden van april 2008 en de van kracht zijnde wettelijke bepalingen, opgesteld door Cedoca, de dienst die binnen het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS) verantwoordelijk is voor onderzoek naar informatie over herkomstlanden. Het document levert informatie voor de behandeling van individuele verzoeken om internationale bescherming. Het bevat geen beleidsrichtlijnen of opinies en velt geen oordeel over de grond van het verzoek om internationale bescherming.

Dit document, opgesteld binnen een afgesproken tijdbestek, steunt op een zo ruim mogelijke waaier aan zorgvuldig geselecteerde publieke informatie met bijzondere aandacht voor de toetsing en kruiscontrole van de bronnen. Cedoca probeert alle relevante aspecten van het onderwerp van dit COI-product te behandelen, maar de informatie in dit document is niet noodzakelijk exhaustief. Als dit document bepaalde gebeurtenissen, personen of organisaties niet vermeldt, betekent dit niet dat ze niet hebben plaatsgevonden of niet bestaan. Alle gebruikte bronnen krijgen een gedetailleerde bronvermelding.

This COI product was produced by Cedoca, the country of origin information research unit of the Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons (CGRS). It follows the [Common EU Guidelines](#) for processing country of origin information (April 2008) and was drafted in accordance with applicable legal provisions. It aims to provide information for the processing of individual applications for international protection. It does not contain policy guidelines or opinions and does not pass judgment on the merits of applications for international protection.

This report was prepared within an allotted timeframe, using a wide range of carefully selected public information with a constant attention to crosschecking sources. While Cedoca has endeavoured to cover all aspects relevant to the subject of this COI report, the information provided is not necessarily exhaustive. The absence of a specific event, person or organisation from this report should not be taken to imply that the event did not take place or that the person or organisation does not exist. All sources are referenced.

Samenvatting

Het politieke landschap in Venezuela is grondig hertekend sinds de presidentsverkiezing van 2024 waarin de Venezolaanse autoriteiten Nicolás Maduro uitriepen tot winnaar – een uitslag die door onafhankelijke waarnemers en de oppositie wordt betwist. De presidentsverkiezingen vinden plaats in een klimaat van politieke vervolging: oppositieleider María Corina Machado wordt uitgesloten als presidentskandidaat en haar vervanger Edmundo González, die de verkiezingsoverwinning claimt, moet naar Spanje vluchten. Vlak na de verkiezingen breken in heel het land protesten uit. De autoriteiten slaan deze hardhandig neer en arresteren meer dan 2.000 opposanten en manifestanten.

Het begin van Maduro's derde ambtstermijn in januari 2025 valt samen met het aantreden van Donald Trump voor een nieuwe termijn als president in de Verenigde Staten (VS). Dit leidt tot een verschuiving in het Amerikaanse beleid ten aanzien van Venezuela. In de loop van het jaar 2025 voert de VS de druk op tegen het regime van Maduro met het bezoek van een functionaris van de regering-Trump om een gevangenenruil te onderhandelen, de hervatting van deportatievluchten naar Venezuela en de deportatie van meer dan 200 Venezolanen, vermeende leden van de bende Tren de Aragua, naar een zwaar beveiligde gevangenis in El Salvador. De Amerikaanse oorlogsvloot voor de kust van Venezuela zorgt vanaf midden 2025 voor toenemende militaire dreiging. Officieel gaat het om een operatie tegen drugskartels, waaronder het Cartel de los Soles waarvan Maduro volgens de regering-Trump het hoofd is. Tegelijkertijd neemt Maduro maatregelen om de binnenlandse veiligheid te versterken. Amerikaanse aanvallen op vermeende drugsboten en acties tegen de Venezolaanse olie-export zorgen voor verdere escalatie in het najaar van 2025. Op 3 januari 2026 voert de VS een militaire interventie uit op Venezolaanse bodem waarbij ze Maduro en zijn vrouw gevangen nemen en vervolgens overbrengen naar New York. De VS schuift vicepresident Delcy Rodríguez naar voren als opvolger van Maduro en niet oppositieleider Machado, die in oktober 2025 de Nobelprijs voor de Vrede wint. In haar eerste maand als interim-president gaat Rodríguez olieakkoorden aan met de VS en zet ze stappen om de economie te liberaliseren, politieke gevangenen vrij te laten en vertrouwelingen van Maduro in de regering en het leger te vervangen. Van politieke verandering of het ontmantelen van het repressieve apparaat is voorsnog geen sprake. Een nooddecreet legaliseert arrestaties van iedereen die de Amerikaanse operatie steunt, terwijl veiligheidsdiensten en de paramilitaire *colectivos* controleposten in Caracas en andere steden opzetten om voertuigen en telefoons te doorzoeken. Dit leidt tot arbitraire detenties en een gespannen klimaat.

Venezuela blijft ook, volgens de geraadpleegde bronnen, tijdens de referentieperiode geteisterd door veel geweld maar de geweldscijfers blijven een dalende trend vertonen ten opzichte van de vorige jaren. Op de InSight Crime Homicide Round-Up staat Venezuela voor 2024 op de elfde plaats. Het nationale cijfer van gewelddadige overlijdens komt voor 2024 op 26,2 gewelddadige sterfgevallen per 100.000 individuen terwijl dit voor het jaar 2023 op 26,8 gewelddadige sterfgevallen per 100.000 individuen kwam. In 2024 is Aragua volgens het Venezolaans Observatorium voor Geweld de gewelddadigste deelstaat, met 58,8 gewelddadige sterfgevallen per 100.000 inwoners, gevolgd door het hoofdstedelijk district dat 48,2 gewelddadige sterfgevallen per 100.000 inwoners laat optekenen.

In Venezuela zijn verschillende structuren van gewapende groeperingen actief, gaande van de zogenaamde *megabandas*, de *colectivos*, de *sindicatos*, de grote drugshandelorganisaties tot de Colombiaanse guerrillagroeperingen. Afgelopen jaren verzwakte de macht en de territoriale aanwezigheid van de veiligheidstroepen verder en tegelijkertijd nam de macht van de niet-statelijke gewapende groeperingen toe. Er was een duidelijke toename vast te stellen van gebieden waar de politieke controle en openbare voorzieningen worden uitgeoefend door diverse gewapende groeperingen. Ook werken de autoriteiten effectief samen met enkele van deze criminele organisaties. In grensgebieden en regio's die rijk zijn aan natuurlijke hulpbronnen spelen de Colombiaanse

rebellegroeperingen een sleutelrol. Anno 2025 is het Ejército de Liberación Nacional (ELN) de invloedrijkste actor.

Sinds 2022 hebben de autoriteiten evenwel grote operaties tegen criminele bendes omarmd als een centrale pijler van hun veiligheidsstrategie. Ook in 2024 en 2025 vonden verschillende operaties plaats, onder andere tegen de bende van Willexis in Petare en tegen de criminele groeperingen achter de illegale mijnbouw in Amazonas. Analisten spreken van een selectieve toepassing van deze veiligheidsoperaties waarbij enkel deze criminele organisaties waarmee de autoriteiten geen samenwerkingen hebben, een doelwit worden. De daling van het geweld is volgens de verschillende geraadpleegde bronnen evenmin enkel het werk van deze toegenomen veiligheidsoperaties, maar is ook te wijten aan de aanhoudende exodus van Venezolanen naar het buitenland en de consolidatie van territorium van enkele grotere misdaadorganisaties. Deze laatste nemen bovendien steeds meer hun toevlucht tot het opleggen van sociale controle aan de bewoners in plaats van het gebruik van geweld om hun territoriumcontrole te bestendigen.

Al meer dan tien jaar op rij bevindt Venezuela zich in een ernstige socio-economische crisis. Zware economische sancties, dalende olieproductie, hyperinflatie en een inkrimping van de economie jaar na jaar, maken dat de armere Venezolaan niet of amper in zijn basisbehoeften kan voorzien. Doorheen 2019-2021 voltrekt zich een de facto dollarisatie in het land wat voor een licht economisch herstel zorgt. In 2024 tekent Venezuela economische groei op. Desondanks blijft een groot deel van de bevolking kampen met hoge levensonderhoudskosten, verminderde koopkracht en plaatselijke tekorten aan essentiële goederen. Uit het onderzoek naar de levensomstandigheden in Venezuela van de Encuesta Nacional de Condiciones de Vida blijkt dat armoede 73,2 % van de huishoudens treft in 2024 en dat 36,5 % van de huishoudens in extreme armoede leeft. Toegang tot basisvoorzieningen, als elektriciteit en stromend water is vaak niet gegarandeerd in Venezuela. De economische crisis treft ook de gezondheidszorg en het onderwijs. Beide sectoren zagen veel personeel naar het buitenland vertrekken. Daarnaast kampen ziekenhuizen met ernstige tekorten aan medicijnen en infrastructuur. Ook de infrastructuur en de kwaliteit van het onderwijs is sterk achteruit gegaan. Het leerlingenverzuim is hoog.

Na jaren van dalende inflatie schiet het inflatiepercijfer in de loop van 2025 opnieuw de hoogte in door de afnemende olie-inkomsten en de devaluatie van de bolívar. De sombere economische vooruitzichten verdwijnen snel nadat de interim-president 300 miljoen dollar uit een eerste olieverkoop in samenwerking met de VS injecteert in het bankwezen in een poging om de economie te stabiliseren.

Als gevolg van de aanhoudende humanitaire crisis heeft Venezuela de afgelopen jaren de grootste exodus gekend in de recente Latijns-Amerikaanse geschiedenis. In november 2024 hebben bijna acht miljoen Venezolanen hun land verlaten, waarbij de overgrote meerderheid wordt opgevangen in de regio, met Colombia als koploper. In 2025 deporteren de VS zo'n 17.000 Venezolanen naar hun vaderland.

Summary

The political landscape in Venezuela has undergone a radical transformation since the 2024 presidential election, in which Nicolás Maduro was declared the winner by the Venezuelan authorities – a result disputed by independent observers and the opposition. The elections took place amid a climate of political persecution: opposition leader María Corina Machado was disqualified from standing as a presidential candidate, and her replacement, Edmundo González, who also claimed victory, was

forced to flee to Spain. Shortly after the elections, protests broke out across the country. The authorities cracked down hard, arresting over 2,000 opponents and demonstrators.

Maduro's third term began in January 2025, which coincided with Donald Trump's inauguration for a new term as President of the United States (US). This led to a shift in US policy towards Venezuela. Throughout 2025, the US increased pressure on Maduro's regime by arranging a visit from a Trump administration official to negotiate a prisoner exchange and by resuming deportation flights to Venezuela, resulting in the deportation of over 200 alleged members of the Tren de Aragua gang to a high-security prison in El Salvador. From mid-2025 onwards, the US war fleet off the coast of Venezuela posed an increasing military threat. Officially, this was an operation against drug cartels, including the Cartel de los Soles, which the Trump administration claimed was headed by Maduro. At the same time, Maduro took measures to strengthen domestic security. Further escalation occurred in autumn 2025 due to US attacks on alleged drug boats and actions against Venezuelan oil exports. On 3 January 2026, the US carried out a military intervention on Venezuelan soil, capturing Maduro and his wife and transferring them to New York. Rather than opposition leader Machado, who won the Nobel Peace Prize in October 2025, the US put forward Vice-President Delcy Rodríguez as Maduro's successor. During her first month as interim president, Rodríguez signed oil agreements with the US, liberalised the economy, released political prisoners, and replaced Maduro's allies in government and the army. There has been no political change or dismantling of the repressive apparatus thus far. An emergency decree authorised the arrest of individuals supporting the US operation, and security services and paramilitary colectivos established checkpoints in Caracas and other cities to inspect vehicles and phones. This has led to arbitrary detentions and a tense climate.

According to the sources consulted, Venezuela continued to be plagued by high levels of violence during the reference period, although the figures show a continued downward trend compared to previous years. Venezuela ranks eleventh on the InSight Crime Homicide Round-Up for 2024. The national rate of violent deaths in 2024 was 26.2 per 100,000 people, compared to 26.8 per 100,000 people in 2023. The Venezuelan Observatory of Violence reported that Aragua was the most violent state in 2024, with 58.8 violent deaths per 100,000 inhabitants, followed by the capital district with 48.2 violent deaths per 100,000 inhabitants.

Various armed groups are active in Venezuela, ranging from *megabandas* and *colectivos* to *sindicatos* and large drug trafficking organisations, as well as Colombian guerrilla groups. In recent years, the power and territorial presence of the security forces has weakened further, while the power of non-state armed groups has grown. There has been a clear increase in the number of areas where political control and public services are exercised by these groups. The authorities also cooperate effectively with some of these criminal organisations. Colombian rebel groups play a key role in border areas and regions rich in natural resources. In 2025, the most influential actor was the Ejército de Liberación Nacional (ELN).

However, since 2022, large-scale operations against criminal gangs have become a central pillar of the authorities' security strategy. Various operations took place in 2024 and 2025, including those targeting the Wilexis gang in Petare and the criminal groups responsible for illegal mining in Amazonas. Analysts speak of the selective nature of these security operations, which target only those criminal organisations that do not cooperate with the authorities. According to various sources, the decline in violence is not solely the result of these increased security operations, but is also due to the ongoing emigration of Venezuelans and the consolidation of territory by a few larger criminal organisations. These organisations are increasingly resorting to imposing social control on residents rather than using violence to maintain control of territory.

Venezuela has been experiencing a serious socio-economic crisis for over ten consecutive years. Severe economic sanctions, declining oil production, hyperinflation, and an ongoing contraction of the economy mean that many Venezuelans are unable to meet their basic needs.

De facto dollarisation took place in the country throughout 2019-2021, leading to a slight economic recovery. Venezuela saw economic growth in 2024. Nevertheless, much of the population continued to struggle with high living costs, reduced purchasing power, and shortages of essential goods at a local level. Research by the Encuesta Nacional de Condiciones de Vida into living conditions in Venezuela shows that 73.2% of households were affected by poverty in 2024, with 36.5% living in extreme poverty. Access to basic services such as electricity and running water is often unreliable in Venezuela. The economic crisis is also affecting healthcare and education. Both sectors have experienced significant staff migration. In addition, hospitals are facing severe shortages of medicines and infrastructure. The infrastructure and quality of education have both deteriorated significantly. Student absenteeism is high.

Following years of declining inflation, the inflation rate soared again in 2025 due to falling oil revenues and the devaluation of the bolívar. However, the bleak economic outlook soon improved when the interim president injected \$300 million from an initial oil sale in cooperation with the US into the banking system in an attempt to stabilise the economy.

As a consequence of the ongoing humanitarian crisis, Venezuela has witnessed the largest exodus in recent Latin American history. By November 2024, nearly eight million Venezuelans had left their country, with the vast majority settling in neighbouring countries, particularly Colombia. In 2025, the US deported around 17,000 Venezuelans back to Venezuela.

Inhoudstafel

Samenvatting	2
Summary	3
Lijst van afkortingen	8
Inleiding.....	11
1. Politieke situatie	13
1.1. Politieke situatie sinds het overlijden van Chávez.....	13
1.2. Politieke ontwikkelingen in 2025	15
2. De veiligheidssituatie: algemene analyse	19
3. Strijdende partijen	23
3.1. Statelijke actoren	23
3.1.1. De FANB, de GNB en de Milicia Bolivariana	23
3.1.2. SEBIN en de DGCIM.....	24
3.1.3. CICPC, PNB, FAES en DAET	25
3.1.4. De <i>Colectivos</i>	26
3.1.5. Het Cartel de los Soles	27
3.2. De niet-statelijke gewapende groeperingen.....	29
3.2.1. <i>Megabandas</i>	29
3.2.2. <i>Sindicatos</i> of <i>sistemas</i>	31
3.2.3. Fuerzas Bolivarianas de Liberación.....	32
3.2.4. De Colombiaanse gewapende groeperingen	33
4. Typologie, doelwitten en impact op de burgerbevolking	37
4.1. Het geweld gelinkt aan de ordetroepen van de staat	37
4.1.1. Grootschalige corruptie	37
4.1.2. Ordetroepen en buitengerechtelijke executies	38
4.2. Geweld gelinkt aan de gewapende groeperingen.....	40
4.2.1. Sociale controle.....	40
4.2.2. Rekrutering	41
4.2.3. Afpersing.....	42
5. Geografische verdeling	45
5.1. Aragua en grootstedelijk gebied Caracas	47
5.1.1. Aragua	47
5.1.2. Grootstedelijk gebied Caracas	47
5.2. De grensstaten	49
5.2.1. Algemene geweldsdynamieken	49
5.2.2. Geweldsdynamieken per staat.....	51
6. De socio-economische situatie	58
6.1. Krimpende economie en torenhoge inflatie.....	58
6.2. Dollarisering.....	60
6.3. Sociale protesten	61
7. De humanitaire situatie	62
7.1. Algemene analyse.....	62
7.2. Toegang tot basisvoorzieningen.....	64
7.2.1. Toegang tot voedsel	64
7.2.2. Toegang tot gezondheidszorg.....	65
7.2.3. Toegang tot drinkbaar water	66
7.2.4. Toegang tot elektriciteit	66
7.2.5. Toegang tot onderwijs.....	67
8. Migratie	68

Bibliografie.....	71
--------------------------	-----------

Lijst van afkortingen

ACAPS	The Assessment Capacities Project
ACLED	Armed Conflict Location & Event Data Project
AJ	Al Jazeera
AN	Asamblea Nacional
ANC	Asamblea Nacional Constituyente
AS/COA	Americas Society/Council of the Americas
BBC	British Broadcasting Corporation
CECOT	Centro de Confinamiento del Terrorismo
CEPAL	Comisión Económica para América Latina y el Caribe
CIA	Central Intelligence Agency
CICPC	Cuerpo de Investigaciones Científicas, Penales y Criminalísticas
CLAP	Comité Local de Abastecimiento y Producción
CNE	Consejo Nacional Electoral
CRBZ	Corriente Revolucionaria Bolívar y Zamora
CSIS	Center for Strategic and International Studies
CUPAZ	Cuadrillas de Paz
DAE	Dirección de Asuntos Especiales
DAET	Dirección de Acciones Estratégicas y Tácticas
DEA	Drug Enforcement Administration
DEIPC	Dirección Especial de Investigaciones Penales y Criminalísticas,
DGCIM	Dirección General de Contra Inteligencia Militar
DW	Deutsche Welle
ECLAC	The Economic Commission for Latin America and the Caribbean
ELN	Ejército de Liberación Nacional
ENCOVI	Encuesta Nacional de Condiciones de Vida
EUAA	European Union Agency for Asylum
FAES	Fuerzas de Acciones Especiales
FANB	Fuerza Armada Nacional Bolivariana
FARC	Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia
FBL	Fuerzas Bolivarianas de Liberación
FEDENGA	Federación Nacional de Ganaderos de Venezuela
FPLN	Fuerzas Patrióticas de Liberación Nacional

GI-TOC	Global Initiative against Transnational Organized Crime
GNB	Guardia Nacional Bolivariana
HRP	Humanitarian Response Plan
HRW	Human Rights Watch
IACHR	Inter-American Court of Human Rights
ICC	International Criminal Court
ICG	International Crisis Group
IMF	Internationaal Monetair Fonds
Lasco	Laboratorio de Ciencias Sociales
MUD	Mesa de Unidad Democratica
NACLA	North American Congress on Latin America
ngo	niet-gouvernementele organisatie
NYT	The New York Times
OAS	Organisation of American States
OHCHR	Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights
OSAC	Overseas Security Advisory Council
OVCS	Observatorio Venezolano de Conflictividad Social
OVF	Observatorio Venezolano de Finanzas
OVP	Observatorio Venezolano de Prisiones
OVV	Observatorio Venezolano de Violencia
PDVSA	Petróleos de Venezuela SA
PNB	Policía nacional bolivariana
PROVEA	Programa Venezolano de Educación- Acción en Derechos Humanos
PSUV	Partido Socialista Unido de Venezuela
PUD	Plataforma Unitaria Democrática
SEBIN	Servicio bolivariano de inteligencia
SIPRI	Stockholm International Peace Research Institute
SWI	SwissInfo
TANCOL	Terroristas Armados Narcotraficantes Colombianos
TPP	Temporary Protection Permits
TPS	Temporary Protection Status
UNDP	United Nations Development Programme
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees
UNODC	United Nations Office on Drugs and Crime

VK	Verenigd Koninkrijk
VS	Verenigde Staten
WFP	World Food Programme
WOLA	Washington Office on Latin America

Inleiding

Het doel van dit onderzoek is een stand van zaken op te maken over de algemene situatie in Venezuela. Het onderzoek richt zich hierbij op de politieke situatie, de veiligheidssituatie en de socio-economische situatie van het land om een zo breed mogelijke analyse te maken van de huidige stand van zaken. De situatie van specifieke profielen, zoals bijvoorbeeld journalisten of politieke activisten, vormen geen voorwerp van deze analyse. Deze COI Focus richt zich in het bijzonder op de periode van september 2024 tot januari 2026 en is een update van het gelijknamige rapport van 16 september 2024. Het onderzoek werd afgesloten op 26 januari 2026.

De analyse bestaat uit acht hoofdstukken en begint met een beschrijving van de huidige politieke situatie. Hier komt eerst een kort overzicht aan bod van de belangrijkste politieke ontwikkelingen sinds de start van het presidentschap van Maduro. Vervolgens worden de actuele politieke ontwikkelingen sinds januari 2025 meer in detail toegelicht, met bijzondere aandacht voor de gespannen relatie tussen de VS en Venezuela. Een tweede hoofdstuk gaat dieper in op de veiligheidssituatie in Venezuela en geeft een algemene analyse van de belangrijkste ontwikkelingen voor de referentieperiode van dit onderzoek. De hierop volgende hoofdstukken gaan na wie de belangrijkste actoren zijn die de veiligheidssituatie beïnvloeden, wat de typologie is van het geweld, wie de doelwitten zijn, en welke delen van het land als meest gewelddadig kunnen worden beschouwd. Hoofdstuk zes start met een schets van het socio-economische klimaat en geeft nadien toelichting bij de de facto dollarisatie die zich doorheen de afgelopen jaren heeft voltrokken. Cedoca gaat na of deze ontwikkeling een invloed heeft op de algemene levensstandaard van de Venezolanen. Vervolgens beschrijft hoofdstuk zeven hoe het gesteld is met de toegang tot voedsel, water, elektriciteit, gezondheidszorg en onderwijs. In het laatste hoofdstuk richt dit onderzoek zich ten slotte op de migratie van de bijna acht miljoen Venezolanen naar het buitenland.

Voor het schrijven van dit rapport raadpleegde Cedoca publicaties van analysecentra en gespecialiseerde organisaties zoals onder meer FundaRedes, InSight Crime, Observatorio Venezolano de Conflictividad Social (OVCS), Programa Venezolano de Educación-Acción en Derechos Humanos (PROVEA), het World Food Programme (WFP), de International Crisis Group (ICG) en het Washington Office on Latin America (WOLA). Cedoca consulteerde ook de website van het Observatorio Venezolano de Violencia (OVV) en stelde vast dat dit observatorium geen jaarrapport voor 2024 publiceerde. Internationale organisaties zoals Human Rights Watch (HRW) en bronnen van de Verenigde Naties (VN) zoals het Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR) werden eveneens geraadpleegd. Aanvullende opzoeken deed Cedoca op het internet via de zoekmotor Google, in de databanken van Refworld, ecoi.net en Factiva, en op de websites van lokale en internationale mediakanalen zoals de oppositiekranten Runrun.es, Connectas, TalCual, El Pitazo, Efecto Cocuyo, El Nacional, Armando.info maar ook Infobae, El País, British Broadcasting Corporation (BBC), SwissInfo (SWI), Deutsche Welle (DW), France 24, Al Jazeera (AJ), Newsweek, Reuters, Bloomberg, CNN, The Economist en The New York Times (NYT).

Deze COI Focus maakt gebruik van de gegevens over veiligheidsincidenten uit de databank van het Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), een Amerikaanse niet-gouvernementele non-profitorganisatie die informatie over conflicten verzamelt, analyseert en in kaart brengt.¹ Ervaren onderzoekers verzamelen de data uit een brede waaier van lokale, regionale en internationale nieuwsbronnen en organisaties in meer dan 75 talen.² Voor Venezuela zijn dat onder meer nationale nieuwsbronnen zoals El Pitazo, El Nacional, La Patilla, Caraota Digital en El Carabobeño.

¹ ACLED, *About ACLED*, s.d., [url](#)

² ACLED, 06/2023, p. 7, [url](#)

ACLED werkt de databank, beschikbaar op de website, voortdurend bij met nieuwe informatie (ook over al geregistreerde incidenten).³ De organisatie licht de toegepaste methodologie voor de invoering en voortdurende controle van de data uitgebreid toe.⁴ ACLED registreert het type en de actoren van het geweld, geeft de beschrijving en de locatie van de incidenten en een indicatie⁵ van het aantal gemelde dodelijke slachtoffers. Cedoca gebruikt voor dit onderzoek de data die ACLED noteert in de categorieën (*event-types*) *battles*, *explosions/remote violence* en *violence against civilians*.⁶ Gelet op de methodologie, codering en invoering van gegevens beschouwt Cedoca de ACLED-cijfers slechts als een schatting en indicatie van de tendensen met betrekking tot geweld in een bepaalde periode. Cedoca raadpleegde de ACLED-gegevens voor deze COI Focus op 23 januari 2026.

In dit document maakt Cedoca voor plaats- en persoonsnamen, namen van gewapende groepen en politieke partijen gebruik van de courantste schrijfwijze uit de Spaanstalige bronnen die geraadpleegd werden. Voor de categorisering van het geweld baseert Cedoca zich op de terminologie van de geraadpleegde bronnen.

Cedoca volgt de situatie in Venezuela voortdurend op. Als er zich fundamentele wijzigingen of ontwikkelingen voordoen die een impact hebben op de veiligheidssituatie zal Cedoca deze COI Focus zo snel mogelijk bijwerken.

³ ACLED, 11/2021, [url](#)

⁴ ACLED, *Resource Library*, s.d., [url](#)

⁵ ACLED verifieert het aantal gerapporteerde slachtoffers niet. Als bronnen verschillende aantallen of een vage schatting weergeven, gebruikt ACLED de conservatiefste schatting. Dit leidt mogelijk tot een onderschatting van het aantal dodelijke slachtoffers. "These figures should therefore be understood as indicative estimates of reported fatalities, rather than definitive fatality counts": ACLED, 06/2023, p. 37, [url](#); ACLED, 01/2023, pp. 2-3, [url](#)

⁶ ACLED noteert ook andere incidenten, meer bepaald onder de categorieën *riots*, *protests* en *strategic developments*: ACLED, 06/2023, [url](#). Cedoca neemt deze niet op in dit onderzoek.

1. Politieke situatie

1.1. Politieke situatie sinds het overlijden van Chávez

Gedurende veertien jaar, van 1999 tot 2013, was Hugo Chávez president van Venezuela. Hij was een charismatische voormalige legerofficier die in 1998 verkozen werd met de belofte een einde te maken aan de corruptie en sociale uitsluiting waar het land toen onder gebukt ging.⁷ Gedurende zijn ambtsperiode onderging Venezuela enorme politieke en economische veranderingen. Het land kreeg een nieuwe Grondwet, een nieuwe wetgevende macht bestaande uit één kamer en een nieuwe naam, de Bolivariaanse Republiek Venezuela, genaamd naar de Zuid-Amerikaanse Simon Bolívar. Gesteund door hoge winstmarges op de olieprijs kon Chávez de rol van de overheid in de economie ook gevoelig uitbreiden, onder andere door het nationaliseren van verschillende bedrijven. De regering voorzag ook in allerlei sociale programma's om de armoede in het land terug te dringen, vooral gefinancierd door de winsten op olie.⁸ In oktober 2012 kwam een einde aan zijn tweede ambtstermijn van zes jaar en voorzag men in nieuwe verkiezingen. Chávez bij wie in juni 2011 kanker was vastgesteld, was ernstig ziek. Na enkele operaties in Cuba verklaarde de president te zijn genezen en startte zijn electorale campagne. Hij won de verkiezingen in oktober 2012 met 55,4 % van de stemmen van zijn tegenkandidaat van de oppositie, Henrique Capriles. Zijn nieuwe ambtstermijn begon op 10 januari 2013 maar Chávez haalde zijn eedaflegging als president niet meer.⁹ Op 5 maart 2013 stierf Hugo Chávez aan kanker.¹⁰ Veertig dagen later werden nieuwe verkiezingen georganiseerd die gewonnen werden door Nicolas Maduro, met slechts een marge van minder dan 1,5 %. Chávez had Maduro, die ook zijn vicepresident was, zelf nog aangeduid als zijn opvolger.¹¹

Venezuela was na de verkiezingen van april 2013 een zeer verdeeld land met evenveel aanhangers van Chávez' regime als van de oppositie.¹² Begin februari 2014 kreeg president Maduro te maken met de grootste demonstraties tegen zijn beleid sinds zijn aantreden als president bijna een jaar eerder. Bovendien waren deze demonstraties, volgens verschillende journalisten, de gewelddadigste en meest wijdverspreide van het afgelopen decennium in Venezuela.¹³

Op 23 januari 2019 riep Juan Guaidó zichzelf uit tot waarnemend president. Dit gebeurde twee weken nadat president Maduro de eed aflegde voor zijn tweede ambtstermijn. Guaidó beriep zich op artikelen uit de Venezolaanse Grondwet die bepalen dat de parlementsvoorzitter interim-president wordt wanneer de president onbekwaam is om te regeren.¹⁴ Nadien probeerde de oppositieleider het leger aan zijn kant te krijgen.¹⁵ Het interim-presidentschap van Guaidó werd erkend door meer dan 50 staten, waaronder de Verenigde Staten (VS), het Verenigd Koninkrijk (VK) en de meeste Latijns-Amerikaanse staten.¹⁶ Op 30 april 2019 kondigde Guaidó nabij de luchtmachtbasis La Carlota de Operación Libertad aan, met als doel Maduro af te zetten. Hij riep de legerleiding op om zich bij hem aan te sluiten, maar deze steun bleef grotendeels uit. De poging om de basis in te nemen mislukte en slechts een beperkt aantal militairen steunde de opstand.¹⁷ Diezelfde avond verscheen Maduro samen

⁷ ICG, 16/05/2013, [url](#)

⁸ CRS (Sullivan P.), 23/01/2017, [url](#)

⁹ ICG, 16/05/2013, [url](#)

¹⁰ Foreign Affairs (Penfold M.), 12/03/2013, [url](#)

¹¹ ICG, 16/05/2013, [url](#)

¹² ICG, 16/05/2013, [url](#)

¹³ BBC News, 04/03/2014, [url](#)

¹⁴ Constitución de la república bolivariana de venezuela, s.d., [url](#)

¹⁵ BBC News, 13/01/2020, [url](#)

¹⁶ BBC, 03/05/2019, [url](#)

¹⁷ The Economist, 30/04/2019, [url](#); ICG, 16/09/2019, [url](#)

met de legerleiding op televisie en kondigde hij harde maatregelen aan tegen de initiatiefnemers van de opstand.¹⁸

De aanhoudende politieke crisis ging in 2022 een minder turbulente fase in, waarbij de meeste tegenstanders van de regering-Maduro, zowel binnenlandse als buitenlandse, hun confrontatietactiek terugschroefden. Terwijl Washington, en een handvol naaste bondgenoten van de VS, interim-president Juan Guaidó als de legitieme leider van het land bleven zien, begonnen verschillende regeringen in de regio van koers te veranderen. In het naburige Colombia nam president Gustavo Petro onmiddellijk na zijn machtsovername in augustus 2022 maatregelen om de betrekkingen met Venezuela te herstellen en ambassadeurs uit te wisselen.¹⁹ De diplomatieke betrekkingen tussen de twee landen waren eerder in 2019 verbroken en de grens was zeven jaar meermaals gesloten. In januari 2023 ging de grens opnieuw open voor alle voertuigen en werd er een handelsovereenkomst tussen beide landen gesloten.²⁰ Ook de nieuwe Braziliaanse president Luiz Inacio Lula da Silva verklaarde in mei 2023 dat de democratie floreert in Venezuela en dat de ondermijning van de democratische instellingen in het land een geconstrueerd verhaal is.²¹

Eind 2022 is de Venezolaanse oppositie zwak en verdeeld, met veel van zijn leiders in ballingschap.²² De door de oppositie geleide Nationale Assemblee stemde op 30 december 2022 met een grote meerderheid voor de ontbinding van Guaidó's interim-presidentschap. De oppositiepartijen richtten een verenigd front op en willen met één kandidaat het opnemen tegen president Maduro in de verkiezingen van 2024.²³ In april 2023 probeerde oppositieleider Guaidó vanuit Venezuela naar Colombia te reizen om deel te nemen aan de internationale conferentie van Gustavo Petro maar hij werd na aankomst door de Colombiaanse autoriteiten het land uitgezet. De voormalige oppositieleider vluchtte verder naar de VS waar hij sindsdien verblijft.²⁴

Op 28 juli 2024 vinden presidentsverkiezingen plaats in een klimaat van systematische politieke vervolging.²⁵ In oktober 2023 wint María Corina Machado overtuigend de voorverkiezingen van het Plataforma Unitaria Democrática (PUD), een verzameling van de belangrijkste oppositiepartijen. Ze wordt door de autoriteiten uitgesloten van verkiezingsdeelname. Hierna treedt Edmundo González aan als kandidaat voor de verenigde oppositie.²⁶ De Inter-American Court of Human Rights (IACHR) documenteert in de aanloop naar de verkiezingen minstens 50 aanhoudingen van oppositieleiden, mensenrechtenverdedigers en sociale leiders. Lokale organisaties melden een hoger aantal.²⁷ Volgens de autoriteiten wint Maduro de verkiezingen, maar het bewijsmateriaal hiervan verschijnt nooit. Internationale waarnemers en de oppositie betwisten Maduro's verkiezingsoverwinning. De door de oppositie verzamelde tellijsten wijzen uit dat González de verkiezing heeft gewonnen.²⁸ Vlak na de verkiezingen breken op verschillende plaatsen in het land protesten uit en ontstaat er volgens verschillende bronnen een patroon van staatsrepressie. Dit omvat arbitraire detenties van onder meer familieleden van oppositieleiders, illegale invallen, gedwongen verdwijningen, gerechtelijke intimidatie en de dood van politieke gevangenen in hechtenis. Tussen 29 en 30 juli 2024 registreert mensenrechtenorganisatie PROVEA 915 protesten in 20 staten.²⁹ Volgens officiële cijfers doden de

¹⁸ The Economist, 02/05/2019, [url](#); The Guardian (Phillips T.), 01/05/2019, [url](#); BBC, 03/05/2019, [url](#)

¹⁹ ICG, 10/10/2022, [url](#)

²⁰ TNH (Dahl M.), 15/06/2023, [url](#)

²¹ HRW, 30/05/2023, [url](#)

²² CRS, 02/12/2022, [url](#)

²³ ICG, 02/2023, [url](#)

²⁴ Reuters, 05/05/2023, [url](#)

²⁵ WOLA, 14/08/2025, [url](#)

²⁶ WOLA, 14/08/2025, [url](#)

²⁷ IACHR, 27/12/2024, [url](#); Foro Penal, 2024, [url](#)

²⁸ WOLA, 14/08/2025, [url](#)

²⁹ OVCS, 23/08/2024, [url](#); PROVEA, 2024, [url](#)

ordetroepen hierbij 25 mensen en vinden er 2.400 arrestaties plaats. Een enkel bericht of foto op een mobiele telefoon die steun aan de oppositie suggereert, volstaat om iemand te arresteren.³⁰

In september 2025 verlaat presidentskandidaat Edmundo González Venezuela om zijn vrijheid en fysieke integriteit te beschermen, nadat een rechter een arrestatiebevel tegen hem uitvaardigt, onder meer op aanklacht van samenzwering. Sindsdien verblijft hij in Spanje.³¹ Van september tot december 2024 vinden er volgens niet-gouvernementele organisaties (ngo's) nog eens minstens 42 arrestaties plaats van (vermeende) opposanten.³² Maduro verklaart begin januari 2025 dat er 150 buitenlanders zijn aangehouden op beschuldiging van deelname aan samenzweringen tegen de regering.³³ Vanaf november 2024 laten de autoriteiten geleidelijk 2.006 van de 2.220 personen, aangehouden tijdens de protesten van 2024, vrij, veelal onder voorwaarden.³⁴ Na de verkiezingen van juli 2024 perkt de overheid ook het maatschappelijk middenveld verder in. Maatschappelijke organisaties krijgen te maken met willekeurige intrekkingen van hun juridische status, onrechtmatige audits, lastercampagnes en repressieve wetten.³⁵

1.2. Politieke ontwikkelingen in 2025

Op 10 januari 2025 legt Maduro de eed af voor een derde ambtstermijn als president van Venezuela. De dag voor de presidentiële inauguratie vindt er een protest plaats in Caracas, waarbij María Corina Machado haar eerste publieke optreden in enkele maanden maakt. De oppositieleidster wordt na afloop van het protest urenlang vastgehouden, maar uiteindelijk vrijgelaten. Machado duikt onder en doet dat jaar geen publieke optredens meer in Venezuela.³⁶

Nog in januari 2025 treedt Donald Trump aan voor een tweede ambtstermijn als Amerikaanse president (Trump II). In de eerste helft van 2025 zoekt zijn beleid ten aanzien van Venezuela een middenweg tussen *maximum pressure* en pragmatisme.³⁷ Meteen na zijn aantreden zetten de Amerikaanse autoriteiten de Venezolaanse bende Tren de Aragua op de lijst van buitenlandse terroristische organisaties.³⁸ In januari 2025 stuurt Trump speciaal gezant Richard Grenell naar Venezuela, waar hij een akkoord sluit met de Venezolaanse autoriteiten over de hervatting van deportatievluchten naar Venezuela en vrijlating van zes Amerikanen die gevangen zitten in Venezuela.³⁹ Op 8 maart 2025 roept Maduro de Amerikaanse deportatievluchten een halt toe door onenigheid over de vergunning van oliegi-gigant Chevron om in Venezuela te opereren. Vervolgens deporteert president Trump 238 Venezolanen naar het Centro de Confinamiento por Terrorismo (CECOT), een sterk beveiligde gevangenis in El Salvador, met als argument dat ze lid zijn van de criminele bende Tren de Aragua. De dag nadien laat Maduro weten dat de deportatievluchten kunnen worden hervat.⁴⁰ Na onderhandelingen reptarieert El Salvador op 18 juli 2025 de uit de VS gedeporteerde Venezolanen die in het CECOT gevangen zitten naar Venezuela. In ruil hiervoor laten de Venezolaanse autoriteiten tien Amerikanen en 80 politieke gevangenen uit Venezolaanse gevangenissen vrij.⁴¹

³⁰ PROVEA, 2024, [url](#)

³¹ WOLA, 14/08/2025, [url](#)

³² OHCHR, 18/03/2025, [url](#)

³³ TalCual, 09/01/2025, [url](#)

³⁴ WOLA, 14/08/2025, [url](#)

³⁵ WOLA, 14/08/2025, [url](#)

³⁶ WOLA, 14/08/2025, [url](#)

³⁷ WOLA, 14/08/2025, [url](#)

³⁸ DW, 17/07/2025, [url](#)

³⁹ BBC, 24/03/2025, [url](#)

⁴⁰ BBC, 24/03/2025, [url](#)

⁴¹ WOLA, 14/08/2025, [url](#)

In mei en juli 2025 brengen de Venezolanen hun stem uit in de lokale, regionale en parlementsverkiezingen. Vooraf raakt de oppositie hierover diep verdeeld tussen het kamp van Machado, dat oproept tot een verkiezingsboycot en een factie die wel aan de verkiezingen wil deelnemen. Deze verdeeldheid, in combinatie met slechte electorale waarborgen en een lage opkomst, resulteert in een verpletterende overwinning van de regerende Verenigde Socialistische Partij (Partido Socialista de Venezuela, PSUV). De PSUV sleept 253 van de 285 zetels in de Nationale Assemblée in de wacht en mag gouverneurs afvaardigen in 23 van de 24 deelstaten. Op slechts 50 locaties na verovert de partij alle burgermeesterzetels, ook in oppositiebolwerken zoals Maracaibo. In de nieuw gevormde deelstaat Guayana Esequiba, een betwiste regio die wordt bestuurd door Guyana maar door Venezuela wordt opgeëist, vinden voor het eerst lokale, regionale en parlementsverkiezingen plaats. Dit wakkert de spanningen tussen beiden landen verder aan.⁴²

Het rapport van de onafhankelijke, internationale VN-onderzoeksmis­sie van september 2025 waarschuwt dat de politieke vervolging in Venezuela toeneemt en dat ook in 2025 de autoriteiten verdergaan met arrestaties van (vermeende) opposanten. Tussen januari en augustus 2025 houden de Venezolaanse autoriteiten 200 personen aan, met piekmomenten rond de eedaflegging van Maduro en de verkiezingen van mei 2025.⁴³

Vanaf midden 2025 wordt het Amerikaanse beleid ten aanzien van Venezuela vijandiger, waarbij Trump de druk op Venezuela steevast opvoert.⁴⁴ Begin augustus 2025 verdubbelt het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken de beloning voor informatie die leidt tot de arrestatie van Maduro tot 50 miljoen dollar. De Amerikaanse regering beschuldigt Maduro ervan aan het hoofd te staan van het drugskartel Cartel de los Soles (Kartel van de Zonnen) en samen te werken met Tren de Aragua en het Mexicaanse Sinaloa-kartel. Daarbij zet Maduro volgens Washington drugshandel in als wapen tegen de VS.⁴⁵ Op 8 augustus 2025 geeft Trump in het geheim de toestemming aan het Pentagon om militair geweld te gebruiken tegen bepaalde Latijns-Amerikaanse drugskartels.⁴⁶ Op 14 augustus 2025 zet een grote maritieme troepenmacht van het Amerikaanse leger koers naar het Caribisch gebied, officieel om de drugshandel vanuit Venezuela te bestrijden. Binnen enkele weken groeit deze vloot uit tot acht oorlogsschepen en een onderzeeër, met in totaal 4.500 militairen. De VS stationeren ook F-35-gevechtsvliegtuigen in Puerto Rico.⁴⁷ Op 2 september 2025 verspreiden de VS videobeelden van een vermoedelijke raketaanval in “internationale wateren” op een boot die drugs vervoerde waarbij elf mensen omkomen. Volgens Trump waren de opvarenden “narcoterroristen van Tren de Aragua.” De VN veroordeelt de aanval en spreekt over buitengerechtelijke executies.⁴⁸ Soortgelijke aanvallen blijven in de daaropvolgende maanden doorgaan. Tegen eind november 2025 heeft het Amerikaanse leger ongeveer 20 aanvallen uitgevoerd op vermeende drugsschepen in wat *Operation Southern Spear* wordt genoemd. Hierbij komen meer dan 80 mensen om het leven, voornamelijk in het zuiden van het Caribisch gebied maar ook in de oostelijke Stille Oceaan.⁴⁹

Als reactie op de Amerikaanse druk doen de Venezolaanse autoriteiten vanaf 12 augustus 2025 een beroep op de politie, het leger en burgers om de interne veiligheid te versterken. De overheid verscherpt de grenscontroles en zet drones en schepen in langs de kust.⁵⁰ Op 11 september 2025 lanceert Maduro het *Plan Independencia 200* (Onafhankelijkheidsplan 200), waarbij de Bolivariaanse Nationale Strijdkrachten, waaronder ook 4,5 miljoen leden van de Bolivariaanse Militie, worden

⁴² ICG, 30/11/2025, [url](#)

⁴³ UNHRC, 08/09/2025, pp. 3-7, [url](#)

⁴⁴ CFR, 09/09/2025, [url](#);

⁴⁵ ICG, 03/09/2025, [url](#); IC, 01/08/2025, [url](#)

⁴⁶ ICG, 03/09/2025, [url](#);

⁴⁷ Newsweek, 03/09/2025, [url](#); ICG, 30/11/2025, [url](#)

⁴⁸ OHCHR, 16/09/2025, [url](#)

⁴⁹ CFR, 09/09/2025, [url](#); ICG, 30/11/2025, [url](#)

⁵⁰ ICG, 30/11/2025, [url](#)

gemobiliseerd voor grootschalige militaire oefeningen en worden ingezet op 284 frontlinies.⁵¹ Op 29 september 2025 ondertekent Maduro een decreet om de staat van beleg in te voeren. De VS blijft intussen deportatievluchten van Venezolaanse migranten naar Venezuela uitvoeren.⁵²

In november 2025 verhoogt de regering-Trump de druk op het regime van Maduro verder. Hoewel de VS beweert dat zijn acties in de Caribische Zee kaderen in een operatie tegen drugskartels, zien experts dit als een vorm van *gunboat diplomacy* met als werkelijke doel de val van Maduro afdwingen.⁵³ Midden november 2025 komt 's werelds grootste en het meest geavanceerde Amerikaanse vliegdekschip, USS Gerald R. Ford, aan in het Caribisch gebied. Trump, die eerder al zijn toestemming had gegeven voor geheime operaties door de Central Intelligence Agency (CIA), dreigt er herhaaldeijk mee Amerikaanse troepen op Venezolaanse bodem in te zetten. Op 24 november 2025 plaatst de VS het zogenaamde Cartel de los Soles op de lijst van Buitenlandse Terroristische Organisaties, wat de weg vrijmaakt voor verregaande maatregelen ter bescherming van de Amerikaanse nationale veiligheid en belangen.⁵⁴ In Venezuela wordt deze stap gezien als een ultimatum aan Maduro om over zijn vertrek te onderhandelen of het risico te lopen op Amerikaanse aanvallen. Op 29 november 2025 kondigt Trump aan dat het Venezolaanse luchtruim als gesloten moet worden beschouwd. Een dag later bevestigt hij dat hij eerder in november 2025 met Maduro heeft gebeld.⁵⁵

Te midden van de oplopende spanningen tussen de VS en Venezuela kent het Nobelcomité op 10 oktober 2025 de Nobelprijs voor de Vrede toe aan Machado. Machado draagt de onderscheiding op aan het Venezolaanse volk en aan Trump, die zij prijst om "zijn beslissende steun". Er klinkt ook kritiek omwille van Machado's nauwe band met Trump en haar pleidooi voor het gebruik van geweld om Maduro af te zetten.⁵⁶ Na een gevaarlijke reis verschijnt de laureate op 11 december 2025 voor het eerst in bijna een jaar in het openbaar in Oslo, enkele uren na de prijsuitreiking. Dit wordt gezien als een belangrijke symbolische overwinning voor de Venezolaanse oppositie tegen het chavisme.⁵⁷

Op de dag van de Nobelprijsuitreiking nemen Amerikaanse troepen een olietanker die op de Amerikaanse sanctielijst staat in beslag voor de kust van Venezuela. Trump kondigt op 16 december 2025 een "totale en volledige blokkade" aan van alle gesanctioneerde olietankers die Venezolaanse havens binnen- of verlaten. Ook circuleren er berichten over een aanval van de CIA op havengebied in Venezuela op 29 december 2025. Ondertussen kondigt de Venezolaanse regering op 25 december 2025 de vrijlating aan van 99 politieke gevangenen. Mensenrechtenverdedigers beweren dat er op dat moment ongeveer 900 mensen worden vastgehouden.⁵⁸

In de vroege ochtend van 3 januari 2026 bombarderen de VS militaire installaties in de hoofdstad Caracas en nemen Maduro en zijn vrouw, Cilia Flores, gevangen. Het echtpaar wordt naar New York overgebracht om er terecht te staan voor onder meer drugshandel.⁵⁹ Bij de aanval komen zeker 47 Venezolaanse militairen en 32 Cubaanse agenten om. Ook enkele burgers laten het leven. Officiële overzichtscijfers over doden en gewonden zijn er niet bij het afsluiten van deze COI Focus.⁶⁰

Trump kondigt na de aanval aan dat zijn land Venezuela zal besturen totdat de politieke transitie kan plaatsvinden. De Amerikaanse regering benadrukt dat zij verwachten dat de Venezolaanse regering,

⁵¹ Global Security, s.d., [url](#)

⁵² ICG, 30/11/2025, [url](#)

⁵³ El País (Vidal M.), 13/12/2025, [url](#); NYT (Gunson P.), 21/11/2025, [url](#)

⁵⁴ CFR, 08/12/2025, [url](#); ICG, 30/11/2025, [url](#); InSight Crime, 14/11/2025, [url](#)

⁵⁵ CFR, 08/12/2025, [url](#); ICG, 30/11/2025, [url](#)

⁵⁶ ICG, 30/11/2025, [url](#)

⁵⁷ El País, 11/12/2025, [url](#)

⁵⁸ ICG, 31/12/2025, [url](#)

⁵⁹ ICG, 09/01/2026, [url](#)

⁶⁰ SWI, 22/01/2026, [url](#)

nu geleid door Maduro's vicepresident Delcy Rodríguez, zal voldoen aan de eisen van Washington, gaande van bevoorrechte toegang tot de olievoorraden van het land tot het bestrijden van drugshandel en het optreden tegen actoren die vijandig staan tegenover de VS, zoals Iraanse en Cubaanse agenten en leden van Hezbollah. Trump suggereert eveneens dat de VS mogelijk jarenlang rechtstreeks toezicht zal houden op het bestuur van het land.⁶¹ Hij zet Machado als transitieleider buitenspel door te stellen dat ze niet op de steun of het respect van de Venezolaanse bevolking kan rekenen. Nadat Machado hem haar nobelprijzemedaille overhandigt midden januari 2026, blijft Trump Delcy Rodríguez steunen als opvolger van Maduro.⁶² Hij laat evenwel doorschemeren dat hij Machado later nog een prominentere rol wil laten spelen.⁶³

Na haar aanstelling als interim-president op 5 januari 2026, zet Rodríguez stappen om de Venezolaanse economie te liberaliseren, wat de economische vooruitzichten van het land doet verbeteren.⁶⁴ Caracas en Washington sluiten akkoorden over de verkoop van ruwe olie, waarbij Venezuela 300 miljoen dollar ontvangt van een eerste verkoop ter waarde van 500 miljoen dollar. De regering-Rodríguez sluit dit bedrag door naar het Venezolaanse bankwezen, waarmee ze de nationale munt probeert te stabiliseren en de vrees voor hyperinflatie wegneemt. Een hervorming van een koolwaterstofwet is in de maak om meer buitenlandse investeringen in de staatsolie-industrie mogelijk te maken.⁶⁵ In de eerste weken van haar presidentschap degradeert en ontslaat Rodríguez meerdere loyale aanhangers van Maduro in haar regering en hervormt de tweede laag van de militaire bevelsstructuur van het land.⁶⁶ Rodríguez staat voor een complexe taak. Onder druk van de VS moet ze de regering zuiveren en tegelijk ook de loyaliteit van gezaghebbende figuren behouden, zoals minister van Defensie Vladimir Padrino en minister van Binnenlandse Zaken Diosdado Cabello. Zij hebben de controle over de strijdkrachten, de politie en het merendeel van de inlichtingendiensten.⁶⁷

De interim-president begint eveneens met de vrijlating van politieke gevangenen, maar van politieke concessies of een ontmanteling van het repressieve apparaat is er voorlopig geen sprake. Sinds de arrestatie van Maduro heerst er een kalme maar gespannen sfeer in de straten van Caracas. Media rapporteren een ongewone actieve aanwezigheid van pro-regeringsgezinde paramilitaire groeperingen, de zogenaamde *colectivos*, en zelfs elite-eenheden van de militaire contraspionage in de hoofdstad.⁶⁸ In de dagen volgend op de Amerikaanse militaire interventie, viert de diaspora in het buitenland de gebeurtenis en protesteren aanhangers tegen de arrestatie van Maduro, maar vinden er in Venezuela geen openbare vieringen van de oppositie plaats. Op de dag van de arrestatie van Maduro verschijnt in het Venezolaanse staatsblad een decreet dat een Staat van Externe Noodsituatie gedurende 90 dagen afkondigt. Dit decreet legaliseert de aanhouding van iedereen die de Amerikaanse operatie "bevordert of steunt". Door de brede bewoording kunnen berichten op sociale media, privégesprekken of symbolische gebaren, strafbaar worden. Arrestaties volgen in verschillende regio's, van onder meer jongeren, sociale-mediagebruikers en journalisten. Daarnaast zetten leden van het leger, de politie en de *colectivos* op meerdere plaatsen geïmproviseerde controleposten op, waar ze voertuigen tegenhouden om de mobiele telefoons van de inzittenden te doorzoeken op gevoelige of potentieel incriminerende inhoud.⁶⁹

⁶¹ ICG, 09/01/2026, [url](#)

⁶² AJ, 06/01/2026, [url](#); CNN, 16/01/2026, [url](#)

⁶³ El País, 23/01/2026, [url](#)

⁶⁴ AJ, 05/01/2026, [url](#); NYT, 26/01/2026, [url](#)

⁶⁵ NYT, 26/01/2026, [url](#); AJ, 24/01/2026, [url](#); El País (Singer F.), 23/01/2026, [url](#)

⁶⁶ NYT, 26/01/2026, [url](#); AJ, 24/01/2026, [url](#); El País (Singer F.), 23/01/2026, [url](#)

⁶⁷ InSight Crime, 08/01/2026, [url](#); ICG, 09/01/2026, [url](#)

⁶⁸ NYT, 26/01/2026, [url](#); AJ, 24/01/2026, [url](#); Financial Times, 06/01/2026, [url](#); El País (Singer F., Quesada J.), 06/01/2026, [url](#)

⁶⁹ El País (Singer F., Quesada J.), 06/01/2026, [url](#); TalCual, 17/01/2026, [url](#)

2. De veiligheidssituatie: algemene analyse

Onder het presidentschap van Maduro zijn de burgerveiligheid en staatscontrole in Venezuela verslechterd, aldus verschillende experts van het Center for Strategic and International Studies (CSIS).⁷⁰ In een communicatie over hun rapport over Venezuela van november 2023, vermeldt het European Union Agency for Asylum (EUAA) dat criminele activiteiten zoals overvallen, ontvoeringen en afpersing de afgelopen jaren zijn toegenomen. Verschillende gewapende groepen zijn aanwezig en actief in Venezuela, waaronder *colectivos*, *sindicatos* (illegale mijnbouwsyndicaten), *megabandas* (grote bendes), drugskartels en Colombiaanse gewapende groeperingen; deze laatste opereren soms met medeplichtigheid van de staatsveiligheidstroepen en autoriteiten.⁷¹

De onderzoeksorganisatie InSight Crime publiceert in juli 2023 haar rapport *Rise of the Criminal Hybrid State in Venezuela*. Hierin toont de organisatie aan dat Venezuela anno 2023 een hybride staat is, waar de grens tussen bestuur en criminaliteit is vervaagd en in sommige gevallen zelfs helemaal verdwenen. Het rapport toont aan hoe de staat samenwerkingen met criminele structuren opzet voor haar eigen overleven en/of winstbejag.⁷² Ook begin 2026, na de arrestatie van Maduro, noemt InSight Crime Venezuela een hybride staat waarbij het regime zijn banden met de georganiseerde misdaad zal gebruiken om vast te houden aan de macht.⁷³ Onderzoek van InSight Crime van december 2025 legt de steun van de regering-Maduro aan het ELN en de sterke groei en aanwezigheid van de groepering in de grensstaten bloot. Onder Maduro slaagde het ELN erin zich stevig te verankeren in verschillende Venezolaanse grensstaten en er een quasi-legitieme status te verwerven. In deze gebieden fungeert het ELN tevens als een politieke bondgenoot door binnen zijn invloedssfeer oppositieactiviteiten tegen te gaan en steun voor de regering van Maduro te verwerven. In ruil hiervoor gaf het ELN het Maduro-regime toegang tot criminele inkomsten die het nodig had om de loyaliteit van hoge functionarissen en generaals te behouden.⁷⁴

Het rapport van de World Bank van januari 2025, dat de relatie onderzoekt tussen massamigratie en de versterking van het autocratische bestuur in Venezuela, sluit nauw aan bij de bevindingen van InSight Crime. Het rapport concludeert dat de uittocht van bijna acht miljoen Venezolanen sinds 2013 heeft bijgedragen aan de groei van georganiseerde misdaad en de illegale economie, met name drugs- en mensenhandel. Doordat burgertoezicht wegviel, konden criminele organisaties met meer straffeloosheid opereren en hun activiteiten uitbreiden, geholpen door steeds sterkere transnationale netwerken. Uit het onderzoek van de World Bank blijkt dat vooral in grensgebieden, waar veel inwoners vertrokken, criminele groepen hun territoriale controle en criminele activiteiten hebben kunnen uitbreiden. Volgens de World Bank heeft deze toename van georganiseerde misdaad er mede toe geleid dat de Venezolaanse regering haar greep op de macht verder kon verstevigen. Criminele organisaties leveren de staat immers zowel een stabiele bron van inkomsten als vormen van ordehandhaving en dwang.⁷⁵

Midden mei 2024 verkondigen de Venezolaanse autoriteiten dat de misdaadcijfers met 25 % zijn gedaald ten opzichte van het jaar voordien.⁷⁶ Maduro wijt deze resultaten aan de verhoogde inzet van de grootschalige veiligheidsoperaties en noemt de misdaadcijfers eind 2023 de laagste in twintig jaar.⁷⁷ Begin januari 2025 meldt Douglas Rico, directeur van de Eenheid van Wetenschappelijke,

⁷⁰ CSIS, 20/12/2021, [url](#)

⁷¹ EUAA, 16/11/2023, [url](#)

⁷² InSight Crime, 07/2023, [url](#)

⁷³ InSight Crime, 05/01/2026, [url](#)

⁷⁴ InSight Crime, 08/12/2025, [url](#)

⁷⁵ World Bank, 01/2025, pp. 2-11, [url](#)

⁷⁶ INTT, 15/05/2024, [url](#)

⁷⁷ Correo del Orinoco, 21/12/2023, [url](#)

Strafrechtelijke en Criminalistische Onderzoeken (Cuerpo de Investigaciones Científicas, Penales y Criminalísticas, CICPC) dat het jaar 2024, met 4,1 moorden per 100.000 inwoners, de dalende trend in de moordcijfers van de jaren 2023 en 2022 verderzet.⁷⁸

Het Venezolaanse Observatorium voor Geweld (Observatorio Venezolano de Violencia, OVV)⁷⁹ registreerde in 2023 6.973 gewelddadige sterfgevallen, wat neerkomt op een cijfer van 26,8 gewelddadige sterfgevallen per 100.000 individuen. Dit is een substantiële daling van het aantal gewelddadige overlijdens tegenover 2022 en 2021, toen het cijfer nog rond de 40 schommelde.⁸⁰ Voor 2024 maakte het OVV geen overzichtscijfers van de gewelddadige sterfgevallen op haar website bekend maar deelde deze informatie wel met InSight Crime. Volgens de gegevens van het OVV vonden er in 2024 6.884 gewelddadige sterfgevallen plaats. Daarvan zijn 1.554 moorden gepleegd door criminelen, 767 sterfgevallen als gevolg van politie-interventies en 4.563 sterfgevallen geclassificeerd als gewelddadig, waarvan de oorzaak en opzet in onderzoek zijn. Dit komt neer op een totaal van 26,2 gewelddadige sterfgevallen per 100.000, een lichte daling ten opzichte van 2023.⁸¹

In 2023 waren er acht staten die een hoger percentage van gewelddadige sterfgevallen optekenden dan het nationale cijfer van 26,8. De vijf meest gewelddadige staten in het land in 2023 waren het Hoofdstedelijk District (50,8 gewelddadige sterfgevallen per 100.000 inwoners), Miranda (41), Bolívar (38,5), La Guaira (36,4) en Amazonas (33,4). Daarnaast hadden ook de staten Yaracuy (27,5), Delta Amacuro (27,4) en Aragua (27,2) een hoger cijfer van gewelddadige sterfgevallen dan het nationale gemiddelde.⁸² Drie van de tien meest gewelddadige gemeenten van het land bevinden zich in de staat Bolívar (El Callao, Sifontes en Roscio), drie in Miranda (Paz Castillo, Brion, Sucre en Lander) en één in Carabobo (Juan Jose Mora). El Callao was in 2023 met 424,7 slachtoffers per 100.000 inwoners de meest gewelddadige gemeente van het land.⁸³ Voor 2024 rapporteerde het OVV in het hoofdstedelijk district 48,2 gewelddadige sterfgevallen per 100.000 inwoners, wat een lichte daling is tegenover 2023. Enkel de deelstaat Aragua overtreft deze cijfers, met 58,8.⁸⁴ Bolívar bekleedt in 2024 de vierde plaats wat betreft gewelddadige sterfgevallen, met 34,2.⁸⁵ Over andere deelstaten publiceerde het OVV voor 2024 geen cijfermateriaal.

De ngo FundaRedes, die het geweld in twaalf staten⁸⁶ van Venezuela monitort, registreerde in 2024 552 moorden. Het gaat om een daling in de moordcijfers tegenover 2022 en 2023 toen er respectievelijk 644 en 702 moorden werden geregistreerd. Van de 552 moorden in 2024 vielen 172 dodelijke slachtoffers tijdens 139 confrontaties, wat eveneens een afname is in vergelijking met 2023

⁷⁸ SWI, 28/01/2025, [url](#)

⁷⁹ Het OVV geeft jaarlijks een rapport uit over de misdaad in Venezuela. Aangezien er geen officiële cijfers beschikbaar zijn, baseert de organisatie zich op eigen onderzoek. Hierbij maakt ze gebruik van onderzoeksgroepen, gelinkt aan tien verschillende universiteiten verspreid over heel Venezuela. Deze onderzoeksgroepen verzamelen de informatie rond de criminele feiten per regio naar beste vermogen. Maar ze wijzen erop dat het steeds interpretaties en schattingen blijven, al proberen ze zo nauwkeurig mogelijk te zijn. OVV, 28/12/2021, [url](#)

⁸⁰ OVV, 28/12/2023, [url](#); OVV, 28/12/2021, [url](#); OVV, 29/12/2022, [url](#)

⁸¹ InSight Crime, 26/02/2025, [url](#); "Intentional Homicide (Homicidios): 1,554 total, 5.9 per 100,000 people
Unsolved Violent Deaths (Muertes en averiguación): 4,563 total, 17.3 per 100,000 people

Killings by Police (Muertes por intervención policial): 767 total, 2.9 per 100,000 people

Total Violent Deaths (Muertes violentas): 6,884 total, 26.2 per 100,000 people": Newton C., e-mail, 20/10/2025

⁸² OVV, 28/12/2023, [url](#)

⁸³ OVV, 28/12/2023, [url](#)

⁸⁴ OVV, 18/02/2025, [url](#)

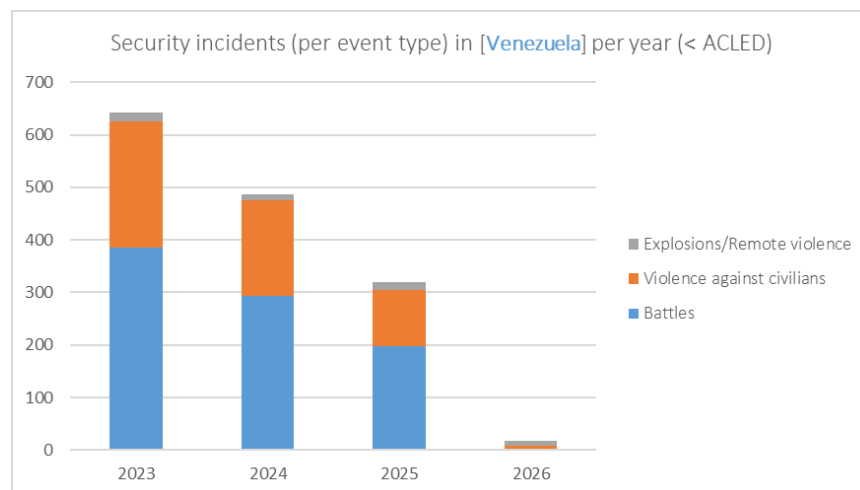
⁸⁵ OVV, 24/02/2025, [url](#)

⁸⁶ Deze staten zijn Amazonas, Anzoátegui, Apure, Bolívar, Delta Amacuro, Falcón, Guárico, Mérida, Nueva Esparta, Sucre, Táchira en Zulia.

(206). De meest gewelddadige staat, is net als in 2023 Zulia met 128 moorden, gevolgd door Guárico (73), Bolívar (62), Falcón (59), Sucre (56) en Anzoátegui (53).⁸⁷

De daling van de geweldcijfers sinds 2023 is volgens analyses van het OVV en InSight Crime niet zozeer het gevolg van een grotere inzet van de veiligheidsdiensten.⁸⁸ Net als voor het jaar 2023 schrijft InSight Crime de afname van het geweld in 2024 enerzijds toe aan het vertrek van criminele groeperingen naar het buitenland omdat de criminele economieën in Venezuela uitgeput zijn. De denktank wees er voor 2023 op dat de aanhoudende economische crisis de mogelijkheden voor afpersing en ontvoeringen voor losgeld had doen afnemen.⁸⁹ Anderzijds is deze daling te wijten aan de dominantie van verschillende groeperingen verbonden met het regime van Maduro over bepaalde gebieden. Hierdoor hoeven deze geen geweld meer te gebruiken om de controle te behouden of zichzelf te verdedigen tegen rivalen.⁹⁰ De daling van de criminaliteit geldt in het bijzonder voor regio's in het centrum van het land, waar deze groeperingen vanwege hun banden met het regime er belang bij hebben om kleinschalige criminele activiteiten te verbieden en op die manier een beeld van veiligheid op te hangen.⁹¹

Volgens een analyse van de ACLED-data voor Venezuela van de categorieën *Battles*, *Violence against civilians* en *Explosions/Remote violence* tussen 1 januari 2023 en 16 januari 2026 kan eveneens een daling worden vastgesteld in het aantal geweldsincidenten sinds het jaar 2023.

Grafiek 1: Security incidents (per event type) in Venezuela per year, opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data⁹²

⁸⁷ FundaRedes, 13/06/2024, [url](#); FundaRedes, 30/05/2024, [url](#); Fundaredes, 09/09/2024, [url](#); Fundaredes, 19/11/2024, [url](#); Fundaredes, 18/03/2025, [url](#)

⁸⁸ OVV, 28/12/2023, [url](#); InSight Crime, 28/05/2024, [url](#)

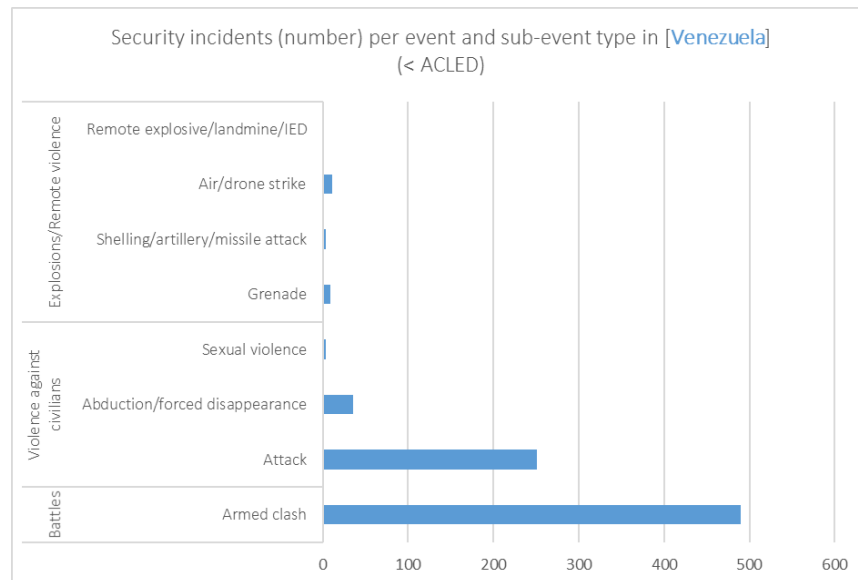
⁸⁹ InSight Crime, 28/05/2024, [url](#)

⁹⁰ InSight Crime, 26/02/2024, [url](#)

⁹¹ InSight Crime, 18/03/2025, [url](#)

⁹² ACLED, laatste update: 16/01/2026, [url](#)

Wat betreft geweld tegen burgers werden in 2024 en 2025 voornamelijk aanvallen door de gewapende actoren en in mindere mate ontvoering en/of gedwongen verdwijningen geregistreerd.⁹³

Grafiek 2: Security incidents (number) per event and sub-event type in Venezuela, opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data⁹⁴

Op de InSight Crime Homicide Round-Up die betrekking heeft op Latijns-Amerika en de Caraïben staat Venezuela voor 2024 op de elfde plaats van de ranglijst van 29 landen. Het bevindt zich daarmee onder Ecuador, Suriname en de Bahamas, die in 2024 meer geweld kenden, maar boven Honduras, Colombia, Brazilië en Mexico. InSight Crime baseert zich op de cijfers van het OVV.⁹⁵ De 2025 Index van het Global Initiative against Transnational Organized Crime (GI-TOC) plaatst Venezuela op de zevende plaats van de 35 staten op het Amerikaanse continent met het hoogste niveau van georganiseerde misdaad (score 6,97/10) en op de laatste plaats op het gebied van het vermogen van de staat om dit te bestrijden (score 1,88/10 voor veerkracht). De index plaatst Venezuela eveneens op de eerste plaats van de Noord- en Zuid-Amerikaanse landen met het hoogste niveau van integratie van de criminele actoren in de staat (score 9/10).⁹⁶

⁹³ ACLED, laatste update: 16/01/2026, [url](#)

⁹⁴ ACLED, laatste update: 16/01/2026, [url](#)

⁹⁵ InSight Crime, 26/02/2025, [url](#)

⁹⁶ GI-TOC, 2025, [url](#)

3. Strijdende partijen

3.1. Statelijke actoren

3.1.1. De FANB, de GNB en de Milicia Bolivariana

De Bolivariaanse Nationale Strijdkrachten (Fuerza Armada Nacional Bolivariana, FANB) bestaan uit het Nationale Leger (Ejército Nacional), de Marine (Armada Nacional), de Militaire Luchtmacht (Aviación Militar) en de Nationale Garde (Guardia Nacional Bolivariana, GNB).⁹⁷ De Nationale Garde werd opgericht in 1937 om de interne veiligheid van het land te beschermen en de openbare orde te handhaven en werd in 2007 officieel een tak van de strijdkrachten, aldus een rapport van the Americas Society/Council of the Americas (AS/COA).⁹⁸ Twee andere organen verbonden aan de strijdkrachten zijn de Bolivariaanse Nationale Militie (Milicia Nacional Bolivariana) en de Presidentiële Garde (Guardia de Honor Presidencial).⁹⁹ De Nationale Militie bestaat uit militaire reservisten en gewapende burgers die een militaire training kregen.¹⁰⁰

De website Global Fire Power schat begin september 2025 dat Venezuela 337.000 militaire personeelsleden heeft. Personeel van de paramilitaire organisaties wordt eveneens hierbij gerekend. Zo'n 115.000 leden behoren naar schatting tot het nationale leger en 8.000 personen hebben de status van reservist. Het totale aantal leden van de Bolivariaanse Nationale Militie schommelt rond de 220.000.¹⁰¹

Volgens een analyse van de non-profit organisatie North American Congress on Latin America (NACLA) heeft het leger anno 2023 onder president Maduro een belangrijkere rol in de binnenlandse politiek dan onder Chávez, zelf een voormalig militair. Omdat Maduro niet kon rekenen op de populariteit van Chávez en geconfronteerd werd met dalende olieprijs en een sterke oppositie die zich onder andere organiseerde in massaprotesten, breidde Maduro de macht en slagkracht van het leger enorm uit, aldus NACLA. In 2023 wordt het Venezolaanse leger vaak een *kingmaker* genoemd en de steun aan Maduro wordt afgeschilderd als een tegenprestatie in ruil voor macht. Het leger is, volgens NACLA, dermate geïntegreerd in het huidige regime dat het veel te verliezen heeft bij een regimewissel.¹⁰²

Onder Maduro heeft de Nationale Garde systematische mensenrechtenschendingen en misdaden tegen de menselijkheid gepleegd, besluit de VN-onderzoeksmissie in december 2025. Het houdt de GNB verantwoordelijk voor buitensporig geweld tijdens protesten in 2014, 2017, 2019 en 2024, arbitraire en politieke arrestaties, foltering en mishandeling, en seksueel en gendergerelateerd geweld in haar detentiecentra.¹⁰³

Na de arrestatie van Maduro begin januari 2026 schaaft minister van Defensie Vladimir Padrino, een trouwe bondgenoot van Maduro, zich achter interim-president Rodríguez. Rodríguez houdt hem op post, net als generaal Domingo Hernandez die de leiding heeft over de troepen. Ze vervangt het hoofd van de Presidentiële Garde en de bevelhebbers van 12 van de 28 regionale commando's.¹⁰⁴

⁹⁷ Asseso a la Justicia, 05/2022, pp. 6-7, [url](#)

⁹⁸ AS/COA, 10/06/2019, [url](#)

⁹⁹ Venezuela, Ministerio del Poder Popular para la Defensa, s.d., [url](#); EUAA, 11/2023, p. 26, [url](#)

¹⁰⁰ CIA, 17/09/2025, [url](#)

¹⁰¹ Global Fire Power, 01/09/2025, [url](#)

¹⁰² NACLA (Uchoa P.), 18/01/2024, [url](#)

¹⁰³ OHCHR, 12/2025, [url](#)

¹⁰⁴ France 24, 24/01/2026, [url](#); SWI, 22/01/2026, [url](#)

3.1.2. SEBIN en de DGCIM

De Bolivariaanse Nationale Inlichtingendienst (Servicio Bolivariano de Inteligencia Nacional, SEBIN) is een orgaan van het ministerie van Binnenlandse Zaken, opgericht in 2010.¹⁰⁵ Het wordt gezien als de politieke politie van Maduro.¹⁰⁶ De SEBIN is verantwoordelijk voor het uitvoeren van civiele inlichtingen- en contraspionageactiviteiten met als doel "potentiële of reële bedreigingen voor de Venezolaanse staat te neutraliseren."¹⁰⁷ De SEBIN bestaat uit verschillende directoraten, waaronder twee die buiten de officiële structuur vallen: het directoraat Technologische Inlichtingen (Dirección de Inteligencia Tecnológica), dat telefoontaps uitvoert en politieke doelwitten in de gaten houdt, en de afdeling Coördinatie en Bescherming van de Democratische Orde (División de Coordinación y Protección del Orden Democrático), die arbitraire arrestaties uitvoert. De belangrijkste doelwitten van de SEBIN zijn burgers die echte of vermeende tegenstanders van de regering zijn of prominente critici. De SEBIN beschikt over eigen detentiecentra zoals de Helicoide, in het hoofdkwartier Plaza Venezuela en op geheime locaties, de zogenaamde *casas de seguridad* (veiligheidshuizen).¹⁰⁸

Het Directoraat-Generaal voor Militaire Contraspionage (Dirección General de Contrainteligencia Militar, DGCIM) is een orgaan van de FANB. Het heeft ruime bevoegdheden om contraspionageactiviteiten uit te voeren, en heeft ook de taak om subversieve activiteiten tegen de FANB te voorkomen en de president te beschermen.¹⁰⁹ De dienst evolueerde meer en meer van een militaire inlichtingendienst naar een orgaan voor contraspionage. Onder het regime-Maduro is de DGCIM hoofdzakelijk bezig met het opsporen van dissidentie binnen de eigen rangen en van echte of vermeende tegenstanders van de FANB.¹¹⁰ De DGCIM bestaat uit verschillende directoraten. Het Directoraat voor Speciale Zaken (Dirección de Asuntos Especiales, DAE) valt buiten het formele organigram van de organisatie en opereert grotendeels autonoom. Dit subdirectoraat, ook wel omschreven als de "shocktroepen" van de DGCIM, knapt het vuile werk op en staat in voor het beheer van de geheime detentieplaatsen, de zogenaamde *casas de seguridad*, die verspreid zijn over het hele land. Een ander subdirectoraat, het Directoraat voor Speciale Strafrechtelijke en Criminalistische Onderzoeken (Dirección Especial de Investigaciones Penales y Criminalísticas, DEIPC) is belast met het onderzoeken, arresteren en ondervragen van potentiële doelwitten. Het is verantwoordelijk voor de detentiecellen in het hoofdkwartier van de DGCIM genaamd Boleíta.¹¹¹

De VN heeft zowel de DGCIM als de SEBIN in verband gebracht met mensenrechtenschendingen tegen politieke opposanten, waaronder arbitraire arrestaties, foltering en andere vormen van wrede, onmenselijke of ontorende behandeling.¹¹²

Na de arrestatie van Maduro vervangt interim-president Rodríguez de commandant van de DGCIM door generaal Gustavo González. González stond van 2019 tot 2024 aan het hoofd van het SEBIN en werd toen wegens mensenrechtenschendingen gesanctioneerd door de VS.¹¹³

¹⁰⁵ OHCHR, 20/09/2022, p. 10, [url](#)

¹⁰⁶ Acceso a la Justicia, 05/2022, p. 10 [url](#)

¹⁰⁷ OHCHR, 20/09/2022, pp. 10-14, [url](#)

¹⁰⁸ OHCHR, 20/09/2022, pp. 10-11, [url](#)

¹⁰⁹ OHCHR, 20/09/2022, p. 7, [url](#)

¹¹⁰ AS/COA, 10/06/2019, [url](#); OHCHR, 20/09/2022, p. 7, [url](#)

¹¹¹ OHCHR, 20/09/2022, pp. 7-10, [url](#)

¹¹² OHCHR, 20/09/2022, pp. 7-14, [url](#)

¹¹³ El Nuevo Herald, 08/01/2026, [url](#); Open Sanctions, s.d., [url](#);

3.1.3. CICPC, PNB, FAES en DAET

In Venezuela heeft de politie een civiel karakter.¹¹⁴ Het land heeft 147 politieorganen, waaronder 123 gemeentelijke politiemachten¹¹⁵, 23 statelijke politiediensten en een federaal politiekorps, de Bolivariaanse Nationale Politie (Policía Nacional Bolivariana, PNB). Daarnaast is er ook de Eenheid van Wetenschappelijke, Strafrechtelijke en Criminalistische Onderzoeken (Cuerpo de Investigaciones Científicas, Penales y Criminalísticas, CICPC). Al deze instanties vallen onder het ministerie van Binnenlandse Zaken, Justitie en Vrede.¹¹⁶

De CICPC is belast met de meeste misdaadonderzoeken en doet onder andere onderzoek naar eigendomsdelicten, geweldsdelicten, fraude en kidnapping. De CICPC heeft volgens de Amerikaanse Overseas Security Advisory Council (OSAC) speciale arrestatieteams die verantwoordelijk zijn voor gevaarlijke arrestaties en gijzelingen.¹¹⁷ Het wordt gezien als een sterk gepolitiseerde instelling, beïnvloed door politieke beslissingen.¹¹⁸ In 2021 werd de CICPC meer en meer ingezet in veiligheidsoperaties en was het verantwoordelijk voor een aanzienlijk deel van het aantal buitengerechtelijke executies.¹¹⁹ Van 2022 tot 2024 is de CICPC, na de PNB, de ordedienst die verantwoordelijk is voor het hoogste aantal buitengerechtelijke executies.¹²⁰

De PNB is een federale politiemacht, opgericht door Hugo Chávez in 2008, los van de staats- en lokale politie-eenheden. In 2017 had de PNB naar schatting 26.000 officieren.¹²¹ Volgens het Nederlandse ambtsbericht van juni 2020 had de PNB op dat moment een minimale aanwezigheid in Venezuela. Door de centralisatie van het veiligheidsapparaat in Venezuela had de nationale overheid juist minder controle over sommige regio's, waardoor lokale machthebbers, zoals onder meer irreguliere gewapende groeperingen, hun positie konden versterken.¹²² Regeringsbronnen spreken eind 2023 over 77.000 PNB-agenten in het hele land.¹²³ Sinds 2022 is de PNB de instantie die het dodelijkste geweld gebruikt. In 2024 was de PNB verantwoordelijk voor 29 % van de buitengerechtelijke executies.¹²⁴

De PNB omvatte de speciale ordetroepen (Fuerzas de Acciones Especiales, FAES).¹²⁵ De FAES fungeerden van 2017 tot 2022 als de elite-eenheden van de PNB die, meestal gekleed in zwarte skimaskers, burgers opspoorden in hun wijken en huizen. Maduro creëerde de FAES tijdens een golf van dodelijke protesten in 2017, officieel om misdaad en terrorisme te bestrijden, maar insiders beweren dat hij twijfels had bij de loyaliteit van de reguliere strijdkrachten.¹²⁶ De FAES telde in 2019 zo'n 1.600 manschappen en wordt verantwoordelijk geacht voor honderden buitengerechtelijke executies, aldus InSight Crime.¹²⁷ Omwille van herhaaldelijke kritiek van de hoge commissaris voor

¹¹⁴ Asseso a la Justicia, 05/2022, pp. 7-8, [url](#)

¹¹⁵ Venezuela heeft 335 gemeenten; niet al deze gemeenten hebben een gemeentepolitie nodig of kunnen een gemeentepolitiemacht hebben, ofwel vanwege hun beperkte territoriale uitgestrektheid (de staats- of nationale politie kan diensten verlenen in deze gebieden zonder de noodzaak om een extra politiemacht op te richten) of om budgettaire redenen (ze kunnen het zich niet veroorloven om een politiemacht op te richten en te onderhouden). Asseso a la Justicia, 05/2022, pp. 7-8, [url](#)

¹¹⁶ Asseso a la Justicia, 05/2022, pp. 7-8, [url](#)

¹¹⁷ OSAC, 21/07/2020, [url](#)

¹¹⁸ Asseso a la Justicia, 05/2022, p. 24, [url](#)

¹¹⁹ PROVEA, 03/2022, [url](#)

¹²⁰ PROVEA, 05/2025, pp. 17-18, [url](#)

¹²¹ AS/COA, 10/06/2019, [url](#)

¹²² Rijksoverheid Nederland, 11/06/2020, p. 77, [url](#)

¹²³ Prensa presidencial Venezuela, 21/12/2023, [url](#)

¹²⁴ PROVEA, 05/2025, pp. 16-17, [url](#)

¹²⁵ OHCHR, 18/09/2023, pp. 7-9, 14, [url](#)

¹²⁶ InSight Crime, 01/03/2019, [url](#); OHCHR, 18/09/2023, pp. 7-9, [url](#)

¹²⁷ InSight Crime, 01/03/2019, [url](#)

de Mensenrechten van de VN, Michelle Bachelet, verminderde het aandeel van de FAES in de veiligheidsoperaties en waren zij in 2021 minder betrokken bij buitengerechtelijke executies.¹²⁸ In juni 2022 bevestigde de hoge commissaris voor de Mensenrechten van de VN dat de FAES officieel was ontbonden.¹²⁹

Het VN-missierapport van september 2023 stelt dat de FAES in 2022 vervangen werden door en omgevormd tot het Dirección de Acciones Estratégicas y Tácticas (DAET), een instantie met gelijkaardige functies en modus operandi. Het DAET is onderverdeeld in verschillende divisies die zich bezighouden met de bestrijding van georganiseerde misdaad, patrouilleren, inlichtingen verzamelen en onderzoek. Het directoraat wordt omschreven als een machtig korps, wiens commandant meer invloed heeft dan de commandant van de PNB.¹³⁰ Volgens PROVEA was het DAET verantwoordelijk voor 2 van de 24 dodelijke slachtoffers die vielen in de eerste dagen na de presidentsverkiezingen van eind juli 2024.¹³¹

In 2023 meldde de regering dat zij in het kader van een politiehervorming 40.000 nieuwe agenten had aangeworven. Deze snelle uitbreiding holde de minimale selectie- en opleidingsnormen uit. De Venezolaanse overheid had vóór deze aanwervingsgolf al grote moeite om het veiligheidspersoneel te betalen, op te leiden en onder toezicht te houden. Overhaaste selectieprocessen en lage lonen maken crimineel gedrag steeds aantrekkelijker voor agenten, aldus Keymer Ávila, hoogleraar criminologie aan het Instituut voor Criminele Wetenschappen van de Centrale Universiteit van Venezuela.¹³²

3.1.4. De *Colectivos*

De *colectivos* zijn oorspronkelijk burgerbewegingen gericht op sociale en culturele activiteiten in de wijken.¹³³ In 2002 werd president Hugo Chávez geconfronteerd met twee pogingen om hem van de macht te verdrijven: een militaire staatsgreep en een staking in de oliesector. In de nasleep van deze bedreigingen besloot hij dat een parallelle veiligheidsstructuur nodig was die als tegenwicht voor het leger kon fungeren en snel kon reageren tegen opposanten tijdens betogingen. Zijn oplossing waren de *colectivos*. Vanaf 2006 kregen zij staatsfinanciering en middelen, inclusief wapens. De wijk 23 de Enero in Caracas, is in het bijzonder gekend als machtsbasis van de *colectivos*.¹³⁴

Er bestaan verschillende groeperingen *colectivos* en niet allemaal hebben ze een even sterke band met de staat. De ene groepering is al meer betrokken bij illegale activiteiten dan de andere.¹³⁵ ICG maakt een onderscheid tussen drie soorten *colectivos*. Ten eerste zijn er de *colectivos* die hun wortels in de linkse ideologieën hebben en die in sommige gevallen al voor Chávez politiek actief waren in Venezuela, zoals de colectivo Coordinadora Simón Bolívar en de Tupamaros. De tweede categorie bestaat voornamelijk uit *colectivos* van opportunisten en criminelen die hun banden met de regering-Maduro gebruiken om enige legitimiteit te verkrijgen en hun illegale activiteiten te kunnen ontplooiën zonder daarvoor gestraft te worden. De derde groep zijn *colectivos* die voornamelijk als privé-milities voor kopstukken van de overheid zijn gaan fungeren.¹³⁶

Onder de regering-Maduro spelen de *colectivos* een actieve rol in "de verdediging van de revolutie". De reputatie van *colectivos* als brute para-politiemacht is in 2019 versterkt door hun gewelddadige

¹²⁸ PROVEA, 03/2022, [url](#)

¹²⁹ OHCHR, 18/09/2023, pp. 3-4, [url](#)

¹³⁰ OHCHR, 18/09/2023, pp. 7-9, 14, [url](#)

¹³¹ PROVEA, 23/08/2024, [url](#)

¹³² InSight Crime, 31/01/2024, [url](#)

¹³³ ICG, 20/02/2020, [url](#)

¹³⁴ InSight Crime, 18/05/2018, [url](#)

¹³⁵ ICG, 20/02/2020, [url](#)

¹³⁶ ICG, 20/02/2020, [url](#)

tussenkomen bij verschillende betogingen, aldus ICG.¹³⁷ Maar de financiële steun vanuit de overheid wordt, volgens InSight Crime, steeds minder waardoor deze groeperingen ook steeds meer hun toevlucht zoeken in illegale inkomsten, zoals drugshandel en afpersing.¹³⁸ Om de *colectivos* blijvend aan zich te kunnen binden besloot de regering de groeperingen toe te staan zich steeds meer in te laten met criminele activiteiten. De regering bood hen controle over de zwarte markten van gesubsidieerd voedsel, kookgas en benzine, en kneep een oogje dicht toen sommige groepen afpersingspraktijken op touw zetten of zich toededen op ontvoeringen en microhandel. Terwijl sommige *colectivos* nog steeds de ideologische lijn vasthielden, begonnen anderen steeds meer op pure criminele bendes te lijken.¹³⁹

Na de presidentsverkiezingen van juli 2024 zetten de autoriteiten de *colectivos* opnieuw sterk in en zijn ze betrokken bij intimidatie en geweld tegen burgers bij stembureaus en nadien tijdens de protesten.¹⁴⁰ Volgens PROVEA zijn de *colectivos* verantwoordelijk voor 10 van de 24 doden die vielen tijdens de protesten na de verkiezingen van juli 2024.¹⁴¹

In 2025 opereren *colectivos* als een netwerk van tientallen gewapende, politieke groeperingen in heel Venezuela. Ze zijn aanwezig in stedelijke gebieden van meerdere staten, zoals Miranda, Lara, Portuguesa, Táchira, Anzoátegui en Bolívar.¹⁴² Hun concentratie is het sterkst in Caracas waar wijken, zoals 23 de Enero, enkele van de meest gevestigde *colectivo*-structuren van het land huisvesten, zoals Tres Raíces, La Piedrita en Alexis Vive. Andere prominente groepen zijn Oswaldo Arenas en de Vredeskorpse of Cuadrillas de Paz (CUPAZ). Deze laatste zijn opgericht door de overheid om de netwerken van *colectivos* onder directere staatscontrole te brengen.¹⁴³ De CUPAZ controleren belangrijke gebieden rond Caracas en de belangrijkste steden van Venezuela.¹⁴⁴ Andere bekende *colectivos* zijn Catedral (Lara, Portuguesa en Yaracuy), Red Elco (Lara), Frente 5 de Marzo (Apure), Cara Al Río (Miranda), Hijos de Bolívar en Coco Secos (Sucre).¹⁴⁵

In de dagen na de afzetting van Maduro begin 2026 worden de *colectivos* ingezet in de hoofdstad en andere steden om het chavistische regime te ondersteunen en te beschermen, als onderdeel van een bredere repressie tegen tegenstanders. De *colectivos* zijn prominent aanwezig in het straatbeeld, onder meer in Caracas, waar ze gewapend patrouilleren, bij ingangen van winkels en supermarkten staan en checkpoints opzetten om voorbijgangers te inspecteren. Volgens InSight Crime zijn de *colectivos* de criminele groep die het dichtst bij het machtscentrum van het land staat. Ze onderhouden immers nauwe banden met de radicale vleugel van het chavisme, waartoe ook minister van Binnenlandse Zaken Cabello behoort. Daarnaast zijn ze zwaarbewapend en goed getraind, wat maakt dat hun acties de toekomst van het land kunnen vormgeven in geval Cabello de steun van interim-president Rodríguez verliest.¹⁴⁶

3.1.5. Het Cartel de los Soles

Sinds 24 november 2025 staat het Cartel de los Soles (Kartel van de Zonnen) op de Amerikaanse terreurlijst.¹⁴⁷ Volgens de Amerikaanse regering-Trump II staat Maduro aan het hoofd van dit kartel,

¹³⁷ ICG, 20/02/2020, [url](#)

¹³⁸ InSight Crime, 18/01/2020, [url](#)

¹³⁹ InSight Crime, 12/07/2023, [url](#)

¹⁴⁰ InSight Crime, 21/08/2024, [url](#)

¹⁴¹ PROVEA, 23/08/2024, [url](#)

¹⁴² InSight Crime, 28/01/2025, [url](#); InSight Crime, 03/12/2025, [url](#)

¹⁴³ Invisibles, 03/08/2024, [url](#); InSight Crime, 28/01/2025, [url](#); InSight Crime, 03/12/2025, [url](#)

¹⁴⁴ InSight Crime, 09/01/2026, [url](#)

¹⁴⁵ Invisibles, 03/08/2024, [url](#)

¹⁴⁶ InSight Crime, 09/01/2026, [url](#)

¹⁴⁷ BBC (Paredes N.), 24/11/2025, [url](#)

dat verantwoordelijk wordt geacht voor drugssmokkel naar de VS en Europa.¹⁴⁸ Experts op het gebied van criminaliteit en drugshandel in Latijns-Amerika zien dit anders. Zij beschouwen het Cartel de los Soles niet als een drugskartel in de traditionele zin van het woord en sommigen zien Maduro evenmin als de leider van deze organisatie.¹⁴⁹

De term Cartel de Los Soles dook in de jaren 90 in Venezuela op, nog voor Maduro en zijn voorganger Chávez aan de macht kwamen, als een spottende benaming voor corrupte Venezolaanse militairen die geld aannamen van drugskartels. De beeldspraak verwijst naar de zonne-insignes, die de generaals op hun kostuums dragen en hun rang binnen het leger aangeven.¹⁵⁰

InSight Crime stelt dat het Cartel de los Soles geen hiërarchische of ideologisch gedreven drugsorganisatie is. Het is volgens de denktank accurater om te spreken over een gedecentraliseerd systeem van corruptie, bestaande uit een netwerk van losse cellen, waarin militaire en politieke functionarissen zichzelf konden verrijken met illegale (drugs)inkomsten. Maduro heeft dit systeem gehandhaafd om de loyaliteit van het leger en politieke spelers te verzekeren en zijn regime in stand te houden. De denktank merkt ook op dat de drugs uit Venezuela niet alleen in de VS terechtkomen maar ook in Europese landen en weinig bijdragen aan de instabiliteit in de bestemmingslanden. Verder betwist InSight Crime het verband tussen Maduro of het Cartel de los Soles en Tren de Aragua, een bende die niet langer de bescherming geniet van de Venezolaanse autoriteiten en zich slechts beperkt met internationale drugshandel bezighoudt.¹⁵¹ In de rapporten van het Amerikaanse Drug Enforcement Administration (DEA) en de United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) is het Cartel de los Soles als dusdanig nooit genoemd.¹⁵²

Wel staat vast dat Venezuela als een doorvoerland voor drugs fungeert. Vanuit Colombia wordt cocaïne via de lucht, over land en over zee naar Midden-Amerikaanse en Caribische landen vervoerd, om vandaaruit verder te gaan naar onder meer Noord-Amerika, Europa en Afrika. In 2024 bracht de drugshandel in Venezuela naar schatting meer dan acht miljard dollar op.¹⁵³ De voornaamste rol van het Venezolaanse leger ligt in het faciliteren van de drugshandel, zo stelt InSight Crime. Militairen verzekeren de veilige doorgang van cocaïne-transporten, zowel over land als in de lucht. Daarbij bieden ze vaak bescherming langs de route en bij de clandestiene landingsbanen in de staten Zulia, Apure en Táchira, van waaruit vluchten met drugsladingen vertrekken richting Midden-Amerika en het Caribisch gebied. Daarnaast eisen legerofficiërs vaak geld van drugstrafficanten om de vliegpaden op bepaalde momenten uit te schakelen zodat deze drugsvluchten onopgemerkt blijven, of om speciale codes te verstrekken waardoor de vluchten legaal lijken. Ook zijn er sterke aanwijzingen dat overheidsagenten drugssmokkel autoriseren via officiële zeehavens en luchthavens, die doorgaans onder militaire controle staan, aldus InSight Crime.¹⁵⁴

InSight Crime is van mening dat het vertrek van Maduro niet het einde betekent van het Cartel de los Soles, omdat alle andere sleutelfiguren binnen dit corruptienetwerk nog aan de macht blijven. Wel kan Maduro's aftreden leiden tot interne herschikkingen.¹⁵⁵

¹⁴⁸ InSight Crime, 14/11/2025, [url](#)

¹⁴⁹ NYT, 19/11/2025, [url](#); InSight Crime, 22/09/2025, [url](#)

¹⁵⁰ NYT, 19/11/2025, [url](#); InSight Crime, 22/09/2025, [url](#)

¹⁵¹ InSight Crime, 03/05/2022, [url](#); InSight Crime, 01/08/2025, [url](#); InSight Crime, 22/09/2025, [url](#); InSight Crime, 08/01/2026, [url](#)

¹⁵² NYT, 19/11/2025, [url](#)

¹⁵³ Transparencia Venezuela, 03/2025, pp. 4, 13, [url](#)

¹⁵⁴ InSight Crime, 22/09/2025, [url](#)

¹⁵⁵ InSight Crime, 08/01/2026, [url](#)

3.2. De niet-statelijke gewapende groeperingen

3.2.1. Megabandas

Megabandas zijn samensmeltingen van verschillende bendes, met meer dan 50 bendeleden.¹⁵⁶ Volgens Luis Cedeño, socioloog en directeur van de ngo Paz Active, ontstonden deze bendes in de jaren 2000 in de gevangenis.¹⁵⁷ In 2019 worden velen van hen nog steeds geregeerd vanuit de gevangenis door zogenaamde *pranes* (*pran*: bendeleider in de gevangenis) waar ze vaak de hele gevangenis onder hun controle hebben.¹⁵⁸ Ze danken hun bestaan eveneens aan de installatie van de zogenaamde *peace zones*. Deze ontstonden in 2013 na een staakt-het-vuren dat onderhandeld werd door de toenmalige minister van Binnenlandse zaken met ongeveer 280 bendes. De autoriteiten gaven aan de bendes verschillende zones waar ze enkel nog zouden komen op bevel van de rechtbank in ruil voor het neerleggen van hun wapens. In de praktijk gebruikten de bendes deze zones vooral om zich te organiseren en zorgden ze voor de consolidatie van de *megabandas*. In deze zones zijn het de bendes die de wet dicteren, aldus onderzoek van John Polga-Hecimovich over de georganiseerde misdaad in Venezuela.¹⁵⁹ Andrés Antillano, professor en criminoloog aan de Universidad Central de Venezuela, beschrijft in zijn werk hoe deze kleinere bendes vooral vanaf 2015 transformeerden naar grotere groeperingen die meer en meer volgens een echte bedrijfslogica werken, waar traditionele waarden als trouw en eer makkelijker opzij worden geschoven en onderhandelingen met de autoriteiten niet langer taboe zijn.¹⁶⁰

In 2022-2023 was de *megabanda* Tren de Aragua de grootste, Venezolaanse criminele bende. De bende is betrokken bij vrijwel elk facet van de georganiseerde misdaad in Venezuela.¹⁶¹ De bende zet vanaf 2018 cellen op in Colombia, Brazilië, Peru, Ecuador, Chili en Bolivia.¹⁶² In de jaren daarna slaagt het erin haar imperium in Latijns-Amerika verder uit te breiden in de landen die veel Venezolaanse migranten huisvesten.¹⁶³ De groepering ontstond in en werd geleid vanuit de Tocarón-gevangenis in de staat Aragua door Héctor Guerrero Flores, bijgenaamd El Niño Guerrero, Larry Amaury Álvarez Núñez, bijgenaamd Larry Changa, en Yohan José Romero, beter bekend als Johan Petrica. In de tweede helft van 2023 probeerden de autoriteiten een deel van de gevangenis die gecontroleerd werden door de *pranes* opnieuw onder controle te krijgen om zo een slag toe te dienen aan de *megabandas*. Zo nam het regime controle over zeven van dergelijke gevangenis, waaronder Tocarón. Verschillende van de machtigste *pranes* ontsnapten echter voorafgaand aan de invallen van de veiligheidstroepen, waardoor het vermoeden ontstond dat ze waren getipt, aldus Humberto Prado, de directeur van Observatorio Venezolano de Prisiones (OVP) in een interview aan InSight Crime. Met name de leider van Tren de Aragua, Niño Guerrero, vluchtte uit de gevangenis van Tocarón, dagen voordat de veiligheidstroepen binnentrokken om de controle over te nemen.¹⁶⁴ Ook *pran* Josué Santana, bekend als El Santanita, kon tijdens deze operatie ontsnappen.¹⁶⁵

De inval in Tocarón betekende voor Tren de Aragua een definitief keerpunt. De bende veranderde van een door de staat gesteunde criminele organisatie in een staatsvijand. Ruim anderhalf jaar na de operatie heeft de bende een groot deel van haar vroegere machtsbasis binnen Venezuela verloren en

¹⁵⁶ Caracaschronicles (Galaviz D.), 04/11/2019, [url](#)

¹⁵⁷ Caracaschronicles (Galaviz D.), 04/11/2019, [url](#)

¹⁵⁸ Polga-Hecimovich J., 25/05/2019, pp. 189-207, [url](#)

¹⁵⁹ Polga-Hecimovich J., 25/05/2019, pp. 189-207, [url](#)

¹⁶⁰ Venezuelaanalysis, 19/08/2021, [url](#)

¹⁶¹ InSight Crime, 14/02/2023, [url](#)

¹⁶² InSight Crime, 14/02/2023, [url](#)

¹⁶³ Crónica Uno, 09/04/2023, [url](#)

¹⁶⁴ InSight Crime, 31/01/2024, [url](#)

¹⁶⁵ El Diario, 01/02/2024, [url](#)

is het een sterk gefragmenteerde organisatie geworden, met cellen die autonoom opereren. Hoewel de regering-Maduro volhoudt dat Tren de Aragua volledig uit het land is verdreven, blijft de groep actief in wijken zoals San Vicente in de gemeente Girardot en hebben overgebleven leden hun invloed weten te behouden dankzij banden met lokale organisaties. Tren de Aragua slaagde er niet in om een bolwerk te vestigen in de staat Táchira, waar het niet kon concurreren met het ELN. Ook aan de kust van Sucre, de thuisbasis van één van de meest strategische cellen, lijkt de bende grotendeels te zijn ontmanteld na de arrestatie van leider Carlos Antonio López, alias El Pilo in maart 2024 in Colombia. Ook in de daaropvolgende maanden en in 2025 worden nog prominente bendeleden gearresteerd in Colombia, onder meer Larry Changa en Jeison Alexander Lorca.¹⁶⁶ Niño Guerrero is in 2025 nog steeds voortvluchtig. Het mijnstadje Las Claritas in de staat Bolívar fungeert volgens bronnen aangehaald door InSight Crime als toevluchtsoord voor Guerrero en als operationeel centrum voor Tren de Aragua. Zeker is dat één van de stichtende leden van Tren de Aragua, Yohan Petrica er sinds 2017 het *sindicato* Las Claritas leidt zonder dat de Venezolaanse autoriteiten hier tegen optreden (zie. 3.2.2. Sindicatos).¹⁶⁷ Sinds juli 2025 staat Guerrero samen met nog vijf andere bendeleden op de sanctielijst van de VS vanwege hun betrokkenheid bij drugshandel, mensenhandel en witwassen van geld. In januari 2025 zetten de Amerikaanse autoriteiten de bende op de lijst van buitenlandse terroristische organisaties.¹⁶⁸

Een andere *megabanda* die sinds 2022 beduidend meer het nieuws haalt is Tren del Llano. Deze groepering ontstond in 2008 in de staat Guárico en was voornamelijk lokaal actief alsook in de staat Aragua. Sinds 2022 kwam de groepering omwille van haar criminele activiteiten steeds meer in het vizier van de autoriteiten en deze startten in april 2022 *operación Trueno* (operatie Donder) waarbij 800 politieagenten werden ingezet en veertien vermeende bendeleden werden gedood. Operatie Donder ging ook gepaard met mensenrechtenschendingen en buitengerechtelijke executies.¹⁶⁹ Ook in 2023 gingen de acties van de autoriteiten door tegen de groepering. Volgens InSight Crime is eind mei 2024 geen enkele veiligheidsoperatie erin geslaagd Tren del Llano uit te roeien en zet de groepering haar afpersingen van de lokale bevolking en aanvallen tegen veiligheidstroepen verder.¹⁷⁰ Op 6 augustus 2024 zetten de autoriteiten meer dan 6.000 soldaten en politieagenten in, in de staten Guárico en Miranda, als onderdeel van Operatie Zaraza. De operatie vond plaats als reactie op een video gepost door Tren del Llano waarin ze de verkiezingsfraude en onderdrukking van de protesten door de autoriteiten aanklaagde. De minister van Buitenlandse Zaken beweerde dat de oppositie Tren del Llano en Tren de Aragua hadden ingehuurd om een staatsgreep te plegen. Sindsdien werden meer dan een dozijn vermeende leden van Tren del Llano gearresteerd en sommigen gedood. Omdat bij verschillende daaropvolgende operaties militaire functionarissen vanuit de lucht gemeenschappen bombardeerden, lukraak granaten gooiden en schoten losten, bestempelde de mensenrechtenorganisatie PROVEA de aanval als een oorlogsmisdaad.¹⁷¹ Volgens InSight Crime blijft de bende in 2025 opereren in de staat Guárico. Het is één van de weinige criminele organisaties die, ondanks openlijke confrontatie met de staat, nog steeds bestaat.¹⁷²

In mei 2024 publiceerden de autoriteiten een lijst van de, volgens hun, tien meest gezochte criminelen van het land. Bovenaan de lijst staan Niño Guerrero en Jeison Alexander Lorca Salazar van Tren de Aragua. Op de derde en vierde plaats staan el Santanita van Tren de Aragua en Willexis van de

¹⁶⁶ InSight Crime, 22/11/2024, [url](#); InSight Crime, 14/08/2025, [url](#); DW, 16/11/2025, [url](#)

¹⁶⁷ InSight Crime, 18/08/2025, [url](#); InSight Crime, 14/08/2025, [url](#)

¹⁶⁸ DW, 17/07/2025, [url](#)

¹⁶⁹ Defiende Venezuela & InSight Crime, 10/07/2024, [url](#)

¹⁷⁰ InSight Crime, 31/05/2024, [url](#)

¹⁷¹ InSight Crime, 04/09/2024, [url](#)

¹⁷² InSight Crime, 05/06/2025, [url](#)

gelijknamige bende. Zij worden gevolgd door el Vampi en el Garbis van de Bende Cota 905 en de bendeleiders van El Cagón, El Conas, Yeiko Masacre en Tren del Llano.¹⁷³

Kort voor de publicatie van deze lijst, in maart 2024, doodden de autoriteiten in een politieoperatie Carlos Capa die in 2023 nog op de lijst van meest gezochte criminelen stond.¹⁷⁴ De bende van Carlos Capa opereert anno 2025 nog steeds in Valles del Tuy in de staat Miranda, zij het op kleinere schaal. De CUPAZ nam na de dood van Capa de gebieden en criminele economieën grotendeels over die zijn bende meer dan tien jaar lang onder controle had.¹⁷⁵

3.2.2. *Sindicatos of sistemas*

De *sindicatos* zijn criminele bendes die arbeiders en werkgevers afpersen. Ze zijn voornamelijk actief in de bouwindustrie, de olie-industrie en de mijnbouw. Ze persen de managers op bouwplaatsen af, bedreigen hen om alleen door hen aangeduide werknemers in te huren, en dwingen hen bepaalde materialen enkel bij een bepaalde leverancier aan te kopen. Ook de werknemers worden op hun beurt door hen afgeperst. Regelmatig vinden conflicten tussen verschillende *sindicatos* plaats, die worden beslecht via de inzet van huurmoordenaars. In de mijnsector zijn ze vooral actief in de staat Bolívar. Hier beslissen ze wie in de mijnen mag werken en leggen ze hun eigen gedragsregels op. Schending van deze wetten bekopen de werknemers meestal met de dood, aldus Transparency Venezuela.¹⁷⁶ De *sindicatos of sistemas*, zoals de lokale inwoners hen noemen, controleren de ambachtelijke mijnwerkers van wie ze een deel van het gewonnen goud opeisen of ze beheren zelf de goudmijnen.¹⁷⁷ Ze houden een parallel belastingstelsel in stand voor de handel en bepaalde activiteiten die in de mijnen plaatsvinden, van voedsel tot sekswerk, dit alles in samenwerking met de militaire troepen die het gebied bewaken en de staatsinstellingen die bij de mijnbouw betrokken zijn.¹⁷⁸

Anno 2024-2025 zijn Organización R, Tren De Guyana, de bende van El Negro Fabio en Las Claritas de belangrijkste *sindicatos* in Bolívar. Organización R is al jaren aan de macht in Tumeremo. In de jaren 2010 maakte deze bende een snelle opkomst door haar capaciteit om wapens in te zetten en haar vermogen om de steun van lokale gemeenschappen te verwerven door sociale hulpverlening. Pogingen om de politieke macht te verwerven, leidden later tot een breuk in hun afspraken met de overheid. Veiligheidstroepen verdreven de bende uit de stad, waardoor deze zich begon te focussen op de omliggende mijnbouwgebieden, onder meer in Esequibo in buurland Guyana.¹⁷⁹

Tren de Guyana is een van de oudste *sindicatos* in Bolívar. Het ontstond als een afpersingsbende en heeft zich naderhand ontwikkeld tot een gewelddadige en zwaar bewapende organisatie die gebieden en mijnen controleert in de gemeenten Roscio en El Callao.¹⁸⁰

Het *sindicato* van Fabio González alias El Negro Fabio, ook wel Sistema de El Dorado of Sistema de la F genoemd, controleert de mijnbouw in de stad El Dorado, waar tevens een maximaal beveiligde gevangenis gevestigd is. De bende oefent er de lokale macht uit en won de steun van de bevolking met liefdadigheidsprojecten.¹⁸¹

Het *sindicato* van Las Claritas dat geleid wordt door Tren de Aragua-oprichter Yohan Jose Romero is aanwezig in het gelijknamige mijnstadje Las Claritas. Het is één van de machtigste en langst bestaande

¹⁷³ InSight Crime, 18/10/2023, [url](#); InSight Crime, 22/11/2024, [url](#); El Nacional, 15/05/2024, [url](#)

¹⁷⁴ InSight Crime, 08/03/2024, [url](#)

¹⁷⁵ InSight Crime, 10/02/2025, [url](#)

¹⁷⁶ Transparency Venezuela, 06/2020, [url](#)

¹⁷⁷ InSight Crime, 04/06/2025, [url](#); ICG, 29/07/2025, [url](#)

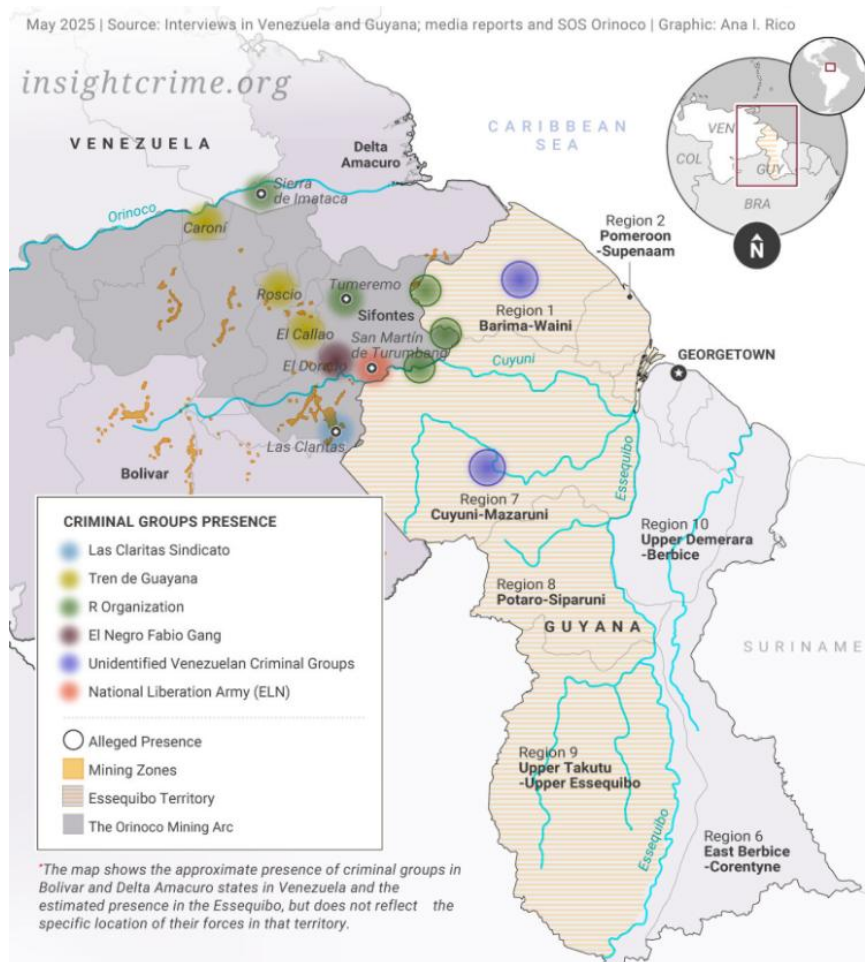
¹⁷⁸ InSight Crime, 04/06/2025, [url](#)

¹⁷⁹ InSight Crime, 26/01/2023, [url](#); InSight Crime, 04/06/2025, [url](#)

¹⁸⁰ InSight Crime, 16/02/2023, [url](#); InSight Crime, 30/09/2024, [url](#)

¹⁸¹ Armando.Info, 25/06/2023, [url](#); Transparencia Venezuela, 04/2025, p. 95, [url](#)

criminele groeperingen die zich bezighouden met illegale mijnbouw in de staat Bolívar. Las Claritas is het enige *sindicato* dat aan vervolging door de veiligheidstroepen is ontsnapt. Volgens meerdere bronnen en rapporten geconsulteerd door InSight Crime heeft de groep overeenkomsten gesloten met staatsactoren en met de *sindicatos* van El Negro Fabio en Organización R. Het *sindicato* van Las Claritas controleert belangrijke mijnbouwgebieden in Bolívar. Het oefent strikte controle uit over nabijgelegen steden en legt zijn eigen wetten en straffen op.¹⁸²

Kaart 1: criminele groeperingen waaronder *sindicatos* in de deelstaat Bolívar¹⁸³

3.2.3. Fuerzas Bolivarianas de Liberación

Het Bolivariaanse Bevrijdingsleger (Fuerzas Bolivarianas de Liberación, FBL), ook bekend als het Patriottische Leger van Nationale Bevrijding (Las Fuerzas Patrióticas de Liberación Nacional, FPLN) of onder de bijnaam de *Boliches*, is een guerrillagroep van Venezolaanse oorsprong die is opgericht in de jaren tachtig. De FBL is een uitgesproken ideologisch georiënteerde groep met bijna drie decennia operationele ervaring. Ze hebben zowel een gewapende als een politieke vleugel. Via haar politieke vleugel, de Revolutionaire Stroom van Bolívar en Zamora (Corriente Revolucionaria Bolívar y Zamora, CRBZ), heeft de groep belangrijke regeringsposities veiliggesteld, van burgemeestersposten tot

¹⁸² InSight Crime, 04/06/2025, [url](#); InSight Crime, 15/08/2025, [url](#)

¹⁸³ InSight Crime, 04/06/2025, [url](#)

vertegenwoordigers in de Nationale Assemblee.¹⁸⁴ De FBL bestond jarenlang naast het ELN en de FARC, hoewel beide Colombiaanse guerrillagroeperingen de FBL zowel in manschappen, ervaring als militaire capaciteit ruim overtroffen. Maar de politieke banden van de organisatie met het regime maakten haar onaantastbaar. Vanaf 2022 kwamen er echter barsten in haar relatie met de autoriteiten, onder andere nadat de groepering iemand uit de kring van de autoriteiten had ontvoerd. Wanneer het ELN vervolgens enkele gemeenten onder controle van de FBL binnendringt en de autoriteiten het ELN laten begaan, wordt het voor de groepering duidelijk dat de staat hen niet langer zal helpen. Volgens een analyse van InSight Crime paste de CRBZ zich in 2023 aan deze nieuwe realiteit aan door op te gaan in de Movimiento Ciudadano VAMOS (Burgerbeweging VAMOS).¹⁸⁵

3.2.4. De Colombiaanse gewapende groeperingen

Buitenlandse, criminele groepen spelen een sleutelrol in het georganiseerde misdaadlandschap van Venezuela, vooral in grensgebieden en regio's die rijk zijn aan natuurlijke hulpbronnen. De invloedrijkste actoren zijn de Colombiaanse gewapende groepen. Deze groepen behouden stevige controle over illegale mijnbouw en drugstransportcorridors, vaak in samenwerking met Venezolaanse veiligheidsdiensten.¹⁸⁶ De Venezolaanse autoriteiten verwijzen meestal naar deze Colombiaanse groeperingen met de afkorting TANCOL (Terroristas Armados Narcotraficantes Colombianos of Colombiaanse Gewapende Drugsterroristen).¹⁸⁷

3.2.4.1. Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia

De Colombiaanse rebellengroeperingen, de Revolutionaire Strijdkrachten van Colombia (Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia, FARC) en het Nationale Bevrijdingsleger (Ejército de Liberación Nacional, ELN), hadden reeds een aanwezigheid in Venezuela voordat Chávez aan de macht kwam in 1999, zij het eerder beperkt. Sinds Chávez nam hun aanwezigheid in Venezuela toe met goedkeuring van de president. De laatste jaren van zijn presidentschap steunde Chávez echter actief de beginnende vredesonderhandelingen in Colombia. Een lijn die Maduro gedurende de eerste jaren van zijn mandaat doorzette. Maar de economische en politieke crisis in het land, in combinatie met de ontwikkelingen in Colombia sinds het vredesakkoord van 2016 met de FARC, maakt dat Venezuela vanaf 2017 een sterke toename kent van de aanwezigheid van Colombiaanse guerrillagroeperingen. Immers, verschillende dissidente FARC-fracties kanten zich tegen het vredesakkoord met de Colombiaanse staat en gebruiken Venezuela als veilige haven en als bron van inkomsten via illegale activiteiten. De onderzoekseenheid van InSight Crime bevestigde in juli 2019 de aanwezigheid van ex-FARC-leden in ten minste acht staten bevestigd, namelijk in Zulia, Táchira, Apure, Bolívar, Guárico, Barinas, Amazonas en Aragua.¹⁸⁸

In 2022 zijn verschillende dissidente FARC-fronten aanwezig in Venezuela. De staat Apure fungeert als het hoofdkwartier voor het dissidente Front genaamd Segunda Marquetalia, welke bestaat uit een aantal belangrijke voormalige vredesonderhandelaars waaronder Iván Márquez. Ook aanwezig in Venezuela was het 10^e Front en het 33^e Front, beide, semiautonome groepen die deel uitmaken van het grootste ex-FARC-maffianetwerk in Colombia, dat werd gecoördineerd door Gentil Duarte en Ivan Mordisco.¹⁸⁹ Datzelfde jaar braken hevige gevechten uit in Venezuela tussen deze verschillende ex-FARC-fronten. Ook tussen het Venezolaanse leger en het 10^e Front en tussen het ELN en het 10^e Front

¹⁸⁴ InSight Crime, 16/02/2023, [url](#)

¹⁸⁵ InSight Crime, 12/07/2023, [url](#)

¹⁸⁶ GI-TOC, 2025, [url](#)

¹⁸⁷ Efecto Cocuyo, 08/02/2022, [url](#)

¹⁸⁸ InSight Crime, 04/09/2019, [url](#)

¹⁸⁹ InSight Crime, 20/09/2022, [url](#)

werd fel gevochten en deze laatste werd nagenoeg volledig verdreven. In totaal werden in 2022 vier FARC-leiders gedood in Venezuela, waaronder Gentil Duarte.¹⁹⁰

In 2025 zijn de FARC-dissidenten aanwezig in zeker drie Venezolaanse staten: Amazonas, Bolívar en Apure.¹⁹¹ De Segunda Marquetalia controleert nog steeds een deel van het grondgebied in Apure,¹⁹² waar het een sterke aanwezigheid heeft in Elorza in de gemeente Rómulo Gallegos.¹⁹³ Het Acacio Medina Front, gelieerd aan de Segunda Marquetalia, heeft de grootste territoriale spreiding.¹⁹⁴ De groepering is aanwezig in de grensstaten Amazonas en Bolívar. Ze controleert er, onder leiding van Géner García Molina alias John 40, belangrijke gebieden voor mijnbouw en cocaïnehandel tussen Colombia en Venezuela.¹⁹⁵ Volgens ICG werkt het Acacio Medina Front al jaren samen met het ELN in Amazonas waar ze het grondgebied en de mijnen onder elkaar hebben verdeeld en samenwerken voor drugstransporten. Hierdoor konden beide groeperingen zich versterken.¹⁹⁶ Begin augustus 2025 komt er abrupt een einde aan de alliantie tussen het ELN en de Segunda Marquetalia wanneer het ELN de leiders van het Acacio Medina Front, actief in de staat Amazonas, in een hinderlaag lokt. Dit leidt tot een reeks schermutselingen in het grensgebied met Colombia.¹⁹⁷

3.2.4.2. Het Ejército de Liberación Nacional

Ook de Colombiaanse guerrillagroepering, het Nationale Bevrijdingsleger of ELN, kent een decennialange aanwezigheid op Venezolaans grondgebied. Sinds 2017, na de demobilisatie van de FARC in Colombia, verhoogde het ELN haar aanwezigheid aan de grens tussen Venezuela en Colombia, en nam de groepering territoriale en criminele economieën over die eerder werden gecontroleerd door de FARC. Het ELN verstevigde in de loop der jaren haar aanwezigheid langs de grens tussen Colombia en Venezuela, waar het de controle over de informele grensovergangen of zogeheten *trochas* uitoefent en raakte betrokken bij illegale mijnbouw, met de goedkeuring van militaire en politieke actoren die loyaal zijn aan Maduro.¹⁹⁸ In 2024-2025 is het ELN in zeker acht Venezolaanse staten actief en oefent het de controle uit over een aanzienlijk deel van de Colombiaans-Venezolaanse grens. De staten waar het ELN de grootste aanwezigheid heeft, zijn Zulia, Táchira, Apure en Amazonas. In deze gebieden vestigden de guerrillastrijders zich in de grensgemeenten, waardoor ze de criminele economieën konden controleren en de mobiliteit tussen Colombia en Venezuela konden garanderen. In veel van de clandestiene grensovergangen in deze staten fungeert het ELN als een soort paramilitaire douanediens en toezichhouder op de drugshandel vanuit Colombia.¹⁹⁹ Het ELN heeft zijn aanwezigheid ook uitgebreid naar staten in Midden- en Oost-Venezuela, zoals Monagas, Bolívar, Anzoátegui en Guárico.²⁰⁰

Het ELN is in 2025 uitgegroeid tot een binationale guerrillagroep. In Colombia richt de groepering zich op territoriale expansie en verzet tegen de regering. In Venezuela presenteert het ELN zich vaak als de verdediger van de Bolivariaanse Revolutie en fungeert het zo als een paramilitaire groep die de steun geniet van de Venezolaanse autoriteiten. Het coördineert operaties met veiligheidstroepen, mengt zich in verkiezingsevenementen en helpt de regering belangrijke gebieden te controleren.

¹⁹⁰ InSight Crime, 03/10/2022, [url](#)

¹⁹¹ InSight Crime, 19/08/2025, [url](#)

¹⁹² InSight Crime, 11/03/2024, [url](#)

¹⁹³ InSight Crime, 19/08/2025, [url](#)

¹⁹⁴ InSight Crime, 11/03/2024, [url](#)

¹⁹⁵ InSight Crime, 19/08/2025, [url](#)

¹⁹⁶ ICG, 29/07/2025, [url](#)

¹⁹⁷ Amazon Underworld, 21/10/2025, [url](#)

¹⁹⁸ InSight Crime, 18/06/2024, [url](#)

¹⁹⁹ InSight Crime, 18/06/2024, [url](#); IC, 03/12/2025, [url](#)

²⁰⁰ InSight Crime, 18/06/2024, [url](#); IC, 03/12/2025, [url](#)

Daarnaast vult het ELN haar gelederen met jonge Venezolaanse rekruten en bouwen ze steun en politieke netwerken op in de Venezolaanse gemeenschappen.²⁰¹

Het ELN en het Maduro-regime functioneerden in een symbiose, waarbij beiden afhankelijk zijn van elkaar en daar profijt uit halen, zo stelt Insight Crime.²⁰² De expansie van het ELN en het voortbestaan van het Maduro-regime waren immers nauw met elkaar verweven (zie 2. De veiligheidssituatie: algemene analyse).²⁰³ Na zijn aantreden in augustus 2022 startte Colombiaans president Gustavo Petro vredesonderhandelingen op met de gewapende groeperingen in Colombia, waaronder het ELN en de dissidenten van de voormalige FARC. Omdat het ELN niet meer los kon worden gezien van de machthebbers in Venezuela was de Colombiaanse president genoodzaakt om president Maduro te betrekken bij de vredesonderhandelingen en startte hier rond diplomatieke gesprekken op.²⁰⁴ De onderhandelingen kwamen ten einde toen een grote ELN-strijdmacht begin januari 2025, met de hulp van ELN-strijders uit Venezuela, FARC-dissidenten van het 33^e Front probeerde te verdrijven uit de cocaproducerende grensregio Catatumbo (Colombia). Dit offensief kostte het leven aan zeker 117 burgers, sociale leiders en gedemobiliseerde FARC-leden en deed 50.000 mensen op de vlucht slaan.²⁰⁵ Volgens InSight Crime was de Venezolaanse regering direct en indirect bij het offensief betrokken. Zonder haar gedoogsteun had er geen troepenmacht van 200 ELN-strijders vanuit Venezuela naar Colombia kunnen trekken om er aan het offensief deel te nemen. Daarnaast startte de FANB eind januari 2025 de operatie *Relámpago Catatumbo* tegen buitenlandse, gewapende groepen in Venezuela. In de praktijk viseerde deze operatie uitsluitend het 33^e Front.²⁰⁶ Hetzelfde deed zich voor begin augustus 2025 toen het ELN, in hun streven naar de volledige controle over de Colombiaans-Venezolaanse grens, gebieden in de staat Amazonas probeerde over te nemen van de Segunda Marquetalia. Toen de Venezolaanse autoriteiten het geweld tussen beide groepen probeerden in te dammen, bleef het ELN opnieuw ongemoeid.²⁰⁷ Ook in het najaar voert het FANB operaties uit tegen de zogeheten TANCOL in Amazonas en Zulia waarbij het leger kampen van het ELN ontmantelt en vernietigt zonder arrestaties te verrichten.²⁰⁸

Volgens InSight Crime zal het ELN haar wederzijds voordelige relatie met de Venezolaanse regering behouden onder Rodríguez. Met meer dan een halve eeuw ervaring in de strijd tegen het door de VS gesteunde Colombiaanse leger kan het ELN ook een belangrijke bondgenoot vormen bij een eventuele grootschalige, Amerikaanse invasie in Venezuela.²⁰⁹

²⁰¹ InSight Crime, 03/10/2022, [url](#); InSight Crime, 18/06/2024, [url](#)

²⁰² InSight Crime, 08/12/2025, [url](#)

²⁰³ InSight Crime, 08/12/2025, [url](#)

²⁰⁴ InSight Crime, 09/03/2023, [url](#)

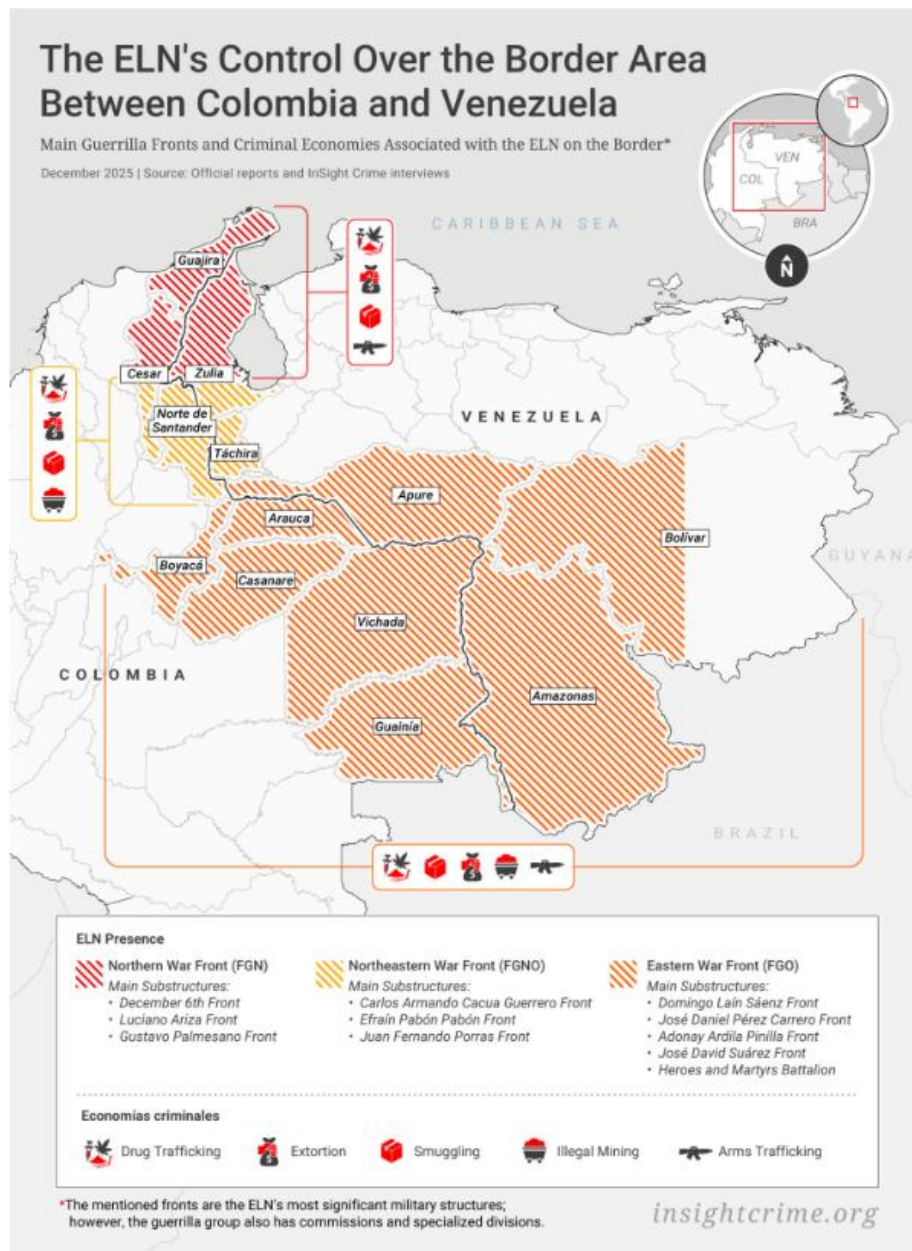
²⁰⁵ InSight Crime, 08/12/2025, [url](#)

²⁰⁶ InSight Crime, 08/12/2025, [url](#)

²⁰⁷ Amazon Underworld, 21/10/2025, [url](#); InSight Crime, 08/12/2025, [url](#)

²⁰⁸ Infobae (Barráez S.), 02/11/2025, [url](#)

²⁰⁹ InSight Crime, 08/01/2026, [url](#)

Kaart 2: Fronten en criminele economieën van het ELN in het grensgebied tussen Colombia en Venezuela in december 2025²¹⁰

²¹⁰ InSight Crime, 08/12/2025, [url](#)

4. Typologie, doelwitten en impact op de burgerbevolking

4.1. Het geweld gelinkt aan de ordetroepen van de staat

4.1.1. Grootschalige corruptie

Gedurende meer dan tien maanden analyseerde en identificeerde Transparencia Venezuela, samen met een groep onderzoekers en experts, de grootste illegale economieën in Venezuela. Uit het onderzoek van 2022 blijkt dat de smokkel van drugs, goud en brandstof en illegale activiteiten in de havens en douane jaarlijks meer dan 9,4 miljard dollar opbrengen voor criminele organisaties, onder bescherming van corrupte ambtenaren.²¹¹ Het rapport met de titel *Economías Ilícitas al amparo de la corrupción* onthult dat de omvang van deze activiteiten in Venezuela de afgelopen jaren is toegenomen. Uit de studie blijkt dat het aandeel van illegale operaties gelijk is aan 21 % van het bruto binnenlands product van Venezuela.²¹²

Het onderzoek concludeert dat Venezuela een centrum is voor de georganiseerde misdaad in de regio en toont het bestaan van verschillende netwerken aan die floreren dankzij een verwevenheid tussen criminele groeperingen en corrupte ambtenaren. Benzinesmokkel, drugshandel en corruptie, en afpersing in de haven, zijn de drie grootste illegale economieën in het land. Het rapport legt ook het probleem bloot van de zogenaamde *alcabalas*. Dit zijn de controleposten van de ordetroepen. Ze hebben officieel als doel de veiligheid van de bevolking te verhogen maar fungeren in werkelijkheid als plekken waar burgers worden verplicht steekpenningen te betalen, gekend onder de naam *matraqueo*. Deze vorm van afpersing kende een sterke stijging sinds de covidpandemie. Volgens de studie van Transparencia Venezuela moeten passanten bij minstens 25 op 100 controleposten gedwongen worden steekpenningen te betalen. De controleposten van de GNB en de PNB werden het vaakst vernoemd in dit kader.²¹³ De combinatie van gebrekkige selectieprocessen en lage salarissen maken criminele activiteiten steeds verleidelijker voor veiligheidsagenten, aldus Keymer Ávila, hoogleraar criminologie aan het Instituut voor criminele wetenschappen van de Centrale Universiteit van Venezuela, in een interview aan InSight Crime.²¹⁴

Volgens Transparencia Venezuela is er ook in 2023 sprake van een symbiotische relatie tussen criminele actoren en staatsinstellingen waarbij er een soort politiek-bureaucratisch-economisch-crimineel bedrijf is ontstaan. De staat zwijgt, werkt samen of faciliteert de criminele economie, aldus Mercedes de Freitas, uitvoerend directeur van Transparencia Venezuela.²¹⁵ Uit een onderzoek van huishoudens in Venezuela, aangehaald in het jaarrapport voor 2023 van het OVV, blijkt dat een kwart van de bevolking verklaarde dat ze de voorgaande twaalf maanden een politie- of militaire functionaris hadden moeten betalen omdat ze hun hulp hadden gevraagd bij een interventie of probleem. Het gevoel van de bevolking in dergelijke situaties is dat ze te maken krijgen met dubbele afpersing, die van criminelen en die van de politie, aldus het OVV.²¹⁶ Een onderzoek uit 2023 van de media El Pitazo, Runrun.es, TalCual en Connectas, beschrijft eveneens hoe de PNB in Cota 905, een wijk in het zuidwesten van Caracas, personen afperst of vals beschuldigt van drugsfeiten om hen nadien te laten betalen voor hun vrijlating.²¹⁷

²¹¹ Runrun.es, 23/06/2022, [url](#)

²¹² Transparenciave.org, 06/2022, [url](#)

²¹³ Transparenciave.org, 06/2022, [url](#)

²¹⁴ InSight Crime, 31/01/2024, [url](#)

²¹⁵ Caracas Chronicles, 08/01/2024, [url](#)

²¹⁶ OVV, 28/12/2023, [url](#)

²¹⁷ ARI, 2023, [url](#)

Afpersing is alomtegenwoordig geworden in elke situatie waarbij interactie plaatsvindt tussen overheidsfunctionarissen en burgers, zo stelt Transparencia Venezuela in haar rapport van april 2025. Ordediensten, het leger, ambtenaren van justitie, de douane in de havens en aan de landsgrenzen, ziekenhuizen en andere openbare nutsbedrijven maken zich schuldig aan afpersing. De niet-concurrerende salarissen in Venezuela samen met een gedevalueerde munt werken misbruik in de hand. Staatsinstellingen vragen onwettige vergoedingen van burgers voor het afleveren van documenten of het uitvoeren van diensten. Rechters en magistraten eisen dan weer enorme bedragen in dollars in ruil voor gunstige uitspraken of procedurele voordelen. Ook neemt afpersing door de politie nog steeds toe als gevolg van de politieke situatie. In de maanden na de presidentsverkiezingen van 2024 gebruikten de Venezolaanse autoriteiten afpersing als een tactiek voor politieke en sociale controle.²¹⁸ Ordediensten, met name de GNB, openbare aanklagers en rechters eisten bedragen van enkele honderden tot wel \$ 50.000 van onder meer politieke activisten of (vermeende) deelnemers aan protesten of hun familieleden. Dit in ruil voor vrijlating, om arrestatie, beschuldiging van ernstige misdrijven, of overplaatsing naar beruchte gevangenissen zoals Tocarón te voorkomen.²¹⁹ Volgens Marino Alvarado van Provea is afpersing al of niet in combinatie met arbitraire arrestaties sinds de presidentsverkiezing van 2024 een genormaliseerde praktijk geworden die elke persoon die de controleposten van de ordediensten voorbij gaat, kan treffen.²²⁰

Op de *Corruption Perception Index* van Transparency International voor het jaar 2024 staat Venezuela op plaats 178 van de 180 geanalyseerde landen, met een score van 10/100,²²¹ wat tevens een daling is van een punt ten opzichte van 2023.²²²

De diepgewortelde corruptie in de openbare instellingen vormt ook een vruchtbare bodem voor de georganiseerde misdaad. In 2025 arresteren de Venezolaanse autoriteiten meerdere personen omdat ze zich voordeden als corrupte ambtenaren van justitie, de politie en administratieve instellingen. Omkoping en afpersing door echte ambtenaren maken het voor bedriegers gemakkelijker om deze praktijken na te bootsen, zo stelt InSight Crime. Bovendien hebben burgers weinig vertrouwen in de instellingen en zijn overheidsuniformen en identificatiebewijzen moeiteloos verkrijgbaar. Er zijn zelfs politieagenten die hun uniformen en politiekaarten doorverkopen. Dit alles maakt het moeilijk voor burgers om echte ambtenaren van fraudeurs te onderscheiden.²²³

4.1.2. Ordetroepen en buitengerechtelijke executies

De ngo PROVEA meldt in haar jaarrapport voor 2024 dat de veiligheidsdiensten tussen 2013 en 2024 verantwoordelijk zijn voor een totaal van 10.517 gewelddadige overlijdens. Het merendeel van deze zaken werd niet onderzocht.²²⁴

Voor 2020 rapporteert het OVV voor het eerst hogere cijfers van gewelddadige overlijdens als gevolg van het optreden van de ordetroepen (4.231) dan als gevolg van moorden (4.153). Sinds 2016 stelt de organisatie een continue toename vast van het aantal dodelijke slachtoffers bij politiegeweld.²²⁵ Vanaf 2022 documenteert het OVV opnieuw een duidelijke daling ten opzichte van het jaar voordien,

²¹⁸ Transparencia Venezuela, 04/2025, pp. 8-12, 17-32 [url](#)

²¹⁹ Transparencia Venezuela, 04/2025, p. 10, 21-27, [url](#); OHCHR, 08/09/2025, p. 8, [url](#); Infobae (Barráez S.), 06/10/2024, [url](#)

²²⁰ Crónica Uno, 31/10/2024, [url](#)

²²¹ "Each country's score is a combination of at least 3 data sources drawn from 13 different corruption surveys and assessments. These data sources are collected by a variety of reputable institutions, including the World Bank and the World Economic Forum": Transparency International, 2024, [url](#)

²²² Transparency International, 2024, [url](#)

²²³ InSight Crime, 19/09/2025, [url](#)

²²⁴ PROVEA, 05/2025, pp. 10-11, [url](#)

²²⁵ OVV, 29/12/2020, [url](#)

namelijk 1.240 gewelddadige sterfgevallen als gevolg van politie-interventies.²²⁶ Deze dalende trend zette zich in 2023 verder waarbij het OVV 953 gewelddadige sterfgevallen als gevolg van politie-interventies optekende.²²⁷ Sterfgevallen als gevolg van politie-interventie vertegenwoordigden 13,7 % van het totale aantal gewelddadige sterfgevallen. De staat Miranda kende met 227 slachtoffers het hoogste aantal overlijdens als gevolg van politie-interventies, gevolgd door Carabobo (131), Zulia (115), Aragua (100), het Hoofdstedelijk District (96), de staten Bolívar (41) en Anzoátegui (41) en Guárico waar 32 dodelijke slachtoffers vielen tijdens politie-interventies.²²⁸ Voor 2024 maakte het OVV geen cijfers bekend.

Het Venezolaanse mensenrechtendocumentatie-initiatief Lupa Por la Vida, een gezamenlijk project van de mensenrechtenorganisatie PROVEA en het Gumilla Center dat toezicht houdt op de schending van het recht op leven in Venezuela, registreerde 1.414 buitengerechtelijke executies in 2021. Dit is een daling ten opzichte van 2020, toen Lupa por La Vida 3.034 slachtoffers van politie- en militair geweld registreerde.²²⁹ Voor 2022 documenteerde de organisatie een verdere daling met 824 dodelijke slachtoffers en voor 2023 tekende de organisatie 620 slachtoffers op van dodelijk politie- en militair geweld.²³⁰ Wel documenteerde de organisatie een procentuele stijging van het aantal vrouwelijke slachtoffers van 1,04 % in 2021 naar 2,18 % in 2022 en 3,09 % in 2023.²³¹ Volgens PROVEA was de PNB in 2023 verantwoordelijk voor 30 % van de buitengerechtelijke executies, gevolgd door de CICPC (19,2 %) en de FANB (16 %).²³² In 2024 zijn de PNB, de CICPC en de FANB de instanties die nog steeds de meeste buitengerechtelijke executies uitvoeren. Waar het aandeel van de PNB met 29 % vrijwel gelijk bleef tegenover 2023, steeg het aandeel van de FANB (18 %) lichtjes en dat van de CICPC (27 %) fors.²³³

In september 2019 richtte de VN-Mensenrechtenraad een onafhankelijke internationale onderzoeksmissie over Venezuela op om vermeende mensenrechtenschendingen sinds 2014 te onderzoeken. In haar rapport van september 2020 concludeerde de missie dat de Venezolaanse regering, staatsagenten en aan hen gelieerde groepen zich schuldig maakten aan grove, systematische en wijdverspreide schendingen die neerkomen op misdaden tegen de menselijkheid.²³⁴ Volgens de missie oefenden de hoogste autoriteiten, waaronder president Maduro en de ministers van Binnenlandse Zaken en Defensie, macht en toezicht uit over de verantwoordelijke veiligheids- en inlichtingendiensten en waren zij op de hoogte van de misdaden, die zij aanstuurden en faciliteerden.²³⁵ In haar rapport van eind 2023 stelde de missie vast dat, ondanks een gemelde daling, het aantal vermeende buitengerechtelijke executies door veiligheidstroepen alarmerend hoog blijft.²³⁶

Sinds 2022 zetten de Venezolaanse autoriteiten grootschalige, militaire operaties in tegen bendeleiders. Deze *mano dura*-aanpak, of aanpak met harde hand, werd in 2023 voortgezet. Volgens InSight Crime gaat het hierbij vaak om politiek theater, aangezien vooral criminele groepen worden aangepakt die afspraken met de autoriteiten niet naleven.²³⁷ Een gezamenlijk onderzoek van InSight Crime en Defiende Venezuela uit juli 2024 toont aan dat tijdens operatie *Trueno* (Donder) tegen de groep Tren del Llano (zie ook 3.2.1. *Megabandas*) in Guárico ernstige mensenrechtenschendingen

²²⁶ OVV, 29/12/2022, [url](#)

²²⁷ OVV, 28/12/2023, [url](#)

²²⁸ OVV, 28/12/2023, [url](#)

²²⁹ PROVEA, 03/2022, [url](#)

²³⁰ Lupa por la vida, 18/06/2024, [url](#)

²³¹ Lupa por la vida, 18/06/2024, [url](#)

²³² PROVEA, 04/2024, [url](#)

²³³ PROVEA, 05/2025, pp. 16-18, [url](#)

²³⁴ OHCHR, 16/09/2020, [url](#)

²³⁵ OHCHR, 16/09/2020, [url](#)

²³⁶ UNHRC, 15/12/2023, p. 4, [url](#)

²³⁷ InSight Crime, 31/01/2024, [url](#)

plaatsvonden, waaronder huiszoekingen zonder gerechtelijk bevel, gedwongen verdwijningen, willekeurige detenties met foltering en seksueel geweld. Veel arrestanten bleven langdurig in detentie en hadden volgens familieleden geen banden met Tren del Llano.²³⁸

4.2. Geweld gelinkt aan de gewapende groeperingen

Naast de eerder beschreven moorden (*homicidios*) ondervinden burgers nog andere vormen van geweld uitgaande van de gewapende groeperingen zoals de *megabandas*, *sindicatos* en rebellengroeperingen.

Zo hebben de aanwezigheid van de *megabandas*, Colombiaanse rebellenorganisaties of *sindicatos* ook een belangrijke invloed op het dagelijkse leven van deze burgers via de sociale controle die deze groeperingen de lokale bevolking opleggen. Volgens Luis Useche, juridisch coördinator van de ngo FundaRedes die de veiligheidssituatie in de grensgebieden monitort, leggen al deze groeperingen een bewind van angst en sociale controle op.²³⁹ Daarnaast kunnen burgers het slachtoffer zijn van afpersingen, ontvoeringen en rekruteringen.

4.2.1. Sociale controle

Uit onderzoek van InSight Crime blijkt dat alle criminele groeperingen, of het nu drugskartels, straatbendes of illegale mijnbouwgroeperingen zijn, een unieke manier hebben om sociale controle op te leggen aan de lokale inwoners.²⁴⁰

Een van deze manieren is het creëren van liefdadigheidsorganisaties om de bevolking aan zich te binden. Zo maken ze gebruik van donaties, de organisatie van gaarkeukens en educatieve en gezondheidsactiviteiten. Hoewel ze een verschil maken, helpen deze activiteiten ook de criminele organisaties om hun macht te behouden. Om deze controle te behouden, straffen en belonen ze. Voorzieningen voor voedsel en basisgoederen kunnen worden ingetrokken voor degenen die zich niet aan de regels houden, en overtreders kunnen ook worden gedwongen te vertrekken, of worden verminkt of zelfs gedood.²⁴¹ Een goed voorbeeld hiervan zijn de *sindicatos* of *sistemas*. Deze bendes gebruiken geweld en strategische liefdadigheid om hun greep op de mijnbouwregio's in Bolívar te verstevigen.²⁴² In El Dorado, waar het Sistema de la F de macht uitoefent, riskeert iedereen die de lokale wetten overtreedt onthoofding, verminking of verbranding/brandmerking. Anderzijds onderneemt de leider van het Sistema de la F, El Negro Fabio, sociale activiteiten die hem populariteit opleveren en hem in staat stellen zijn leidersstatus te behouden. Hij ondersteunt organisaties zoals de stichting Corazón de Azúcar die investeren in gemeenschapsprojecten. Deze stichting (her)opent scholen en pleinen en regelt voedselbedelingen en gezondheidsdagen. De bendeleider sponsort ook voetbalteams en organiseert evenementen, waaronder optredens van Colombiaanse popsterren.²⁴³

Ook guerrillagroeperingen, zoals de dissidenten van de FARC en het ELN, leggen steeds sociale controle op in de gemeenschappen en territoria die onder hun controle staan. In sommige dorpen vervangen ze de autoriteiten. Straffen voor de dorpelingen die hun regels verbreken variëren van een boete tot de doodstraf.²⁴⁴

²³⁸ Defiende Venezuela & InSight Crime, 10/07/2024, [url](#)

²³⁹ Fundaredes, 08/03/2022, [url](#)

²⁴⁰ InSight Crime, 11/04/2022, [url](#)

²⁴¹ InSight Crime, 11/04/2022, [url](#)

²⁴² ICG, 29/07/2025, [url](#)

²⁴³ Armando.Info, 25/06/2023, [url](#); ICG, 29/07/2025, [url](#)

²⁴⁴ Transparency Venezuela, 06/2020, [url](#); InSight Crime, 08/12/2025, [url](#)

Een onderzoek van Armando.info van januari 2024 toont aan hoe het ELN in de grensstaten Táchira en Apure zijn macht heeft geconsolideerd door het opleggen van regelgeving en bedreigingen en er het politieke en sociale leven probeert te regelen en te controleren. De guerrillagroepering controleert er wie de gebieden onder zijn controle binnenkomt en verlaat. Auto's moeten steeds rijden met de ramen open en iedere burger moet zich kunnen legitimeren. Degenen die op een motorfiets rijden, moeten hun helm afzetten en hun gezicht laten zien en moeten steeds kunnen uitleggen waar ze heen gaan of wat de reden van hun bezoek aan de regio is.²⁴⁵ Het onderzoek toont eveneens aan hoe lokale gezaghebbers, zoals priesters, leraren en burgemeesters, niet aan de controle van de guerrillagroepering kunnen ontsnappen. Een interview met een priester maakt duidelijk dat ze niet vrij kunnen rondreizen binnen hun gebied, dat ze gevolgd worden tijdens hun werkzaamheden en dat ze een strikt verbod hebben om te praten over onderwerpen als afpersing, ontvoering of guerrillaoorlog. In de helft van de door Armando.info onderzochte grensgemeenten was tijdens het onderzoek een door de guerrilla opgelegde avondklok van kracht.²⁴⁶ InSight Crime schrijft begin 2024 dat met de impliciete steun van de staat het ELN een quasi-legitieme autoriteit geworden is voor inwoners van het Venezolaanse grensgebied. Het ELN staat er in voor de coördinatie van de medische bezoeken, de waterlevering en biedt economische hulp aan de lokale inheemse gemeenschappen.²⁴⁷ Inwoners van het grensdorp la Fría in Táchira geïnterviewd door InSight Crime melden dat de veiligheidsdiensten hen meermaals doorstuurden naar het ELN voor het behandelen van klachten, met het argument dat de guerrillagroep beter in staat zou zijn conflicten op te lossen dan zichzelf.²⁴⁸

Onderzoek van FundaRedes gepubliceerd in april 2025 bevestigt dat het ELN ook in Apure de de facto autoriteit is geworden die *vacuna* (afpersgeld) van lokale bewoners eist en geschillen oplost. De groepering controleert het onderwijssysteem, onder meer via kinderen die als informanten optreden. Daarnaast moeten leraren en schooldirecteuren de goedkeuring van het ELN krijgen vooraleer ze mogen aantreden. Hulp aan scholen komt er alleen als de opgelegde voorwaarden door het ELN wordt voldaan. Jongeren die zich niet aan de geldende gedragsregels van het ELN houden en diefstallen plegen, bij vechtpartijen betrokken raken of storend gedrag vertonen op school krijgen drie waarschuwingen. Blijven ze daarna hetzelfde gedrag vertonen, dan laat het ELN hen verdwijnen of vermoorden.²⁴⁹ Ook ICG komt in juli 2025 tot de vaststelling dat het ELN en het Acacio Medina Front in Amazonas het leven van de inwoners in de mijngebieden sterk beïnvloeden. De guerrillagroeperingen bepalen wie toegang heeft tot het gebied, persen mijnwerkers en lokale bedrijven af en houden toezicht op mijnbouwactiviteiten. Ze passen vaak extreme vormen van gerechtigheid toe. In één inheemse gemeenschap in Amazonas bestraft het ELN gewelddadig gedrag, zoals aanranding, met standrechtelijke executies. In de mijnen van Yacapana krijgen degenen die de regels overtreden een keuze: zich aansluiten bij de guerrillastrijders of gedood worden.²⁵⁰

4.2.2. Rekrutering

Criminele groeperingen in Venezuela maken zich schuldig aan de gedwongen rekrutering van minderjarigen.²⁵¹ Volgens InSight Crime rekruteren de Colombiaanse guerrillagroeperingen jonge Venezolanen, ook minderjarigen, in de grensstaten, zoals Táchira, Apure en Zulia. Net als in Colombia profiteren de guerrillastrijders van de extreme armoede, verergerd door de jaren van economische

²⁴⁵ Armando.Info, 07/01/2024, [url](#)

²⁴⁶ Armando.Info, 07/01/2024, [url](#)

²⁴⁷ InSight Crime, 31/01/2024, [url](#)

²⁴⁸ InSight Crime, 08/12/2025, [url](#)

²⁴⁹ Fundaredes, 16/04/2025, [url](#)

²⁵⁰ ICG, 29/07/2025, [url](#)

²⁵¹ Transparency Venezuela, 06/2020, [url](#)

crisis in Venezuela, om jongeren te overtuigen zich bij hen aan te sluiten. Ze bieden hen daarbij geld, kleding, mobiele telefoons en training aan.²⁵²

Het onderzoek van Armando.info in Táchira en Apure toont aan hoe de guerrilla rekruteren in scholen en er leraren bedreigen. Ze bieden ook diensten aan in de scholen, zoals het herstel van infrastructuur, ze brengen spullen en geschenken naar de kinderen om hen nadien te overtuigen zich bij hen aan te sluiten. De ruim dertig geïnterviewden voor dit onderzoek waren het erover eens dat de rekruteringsmethode door de jaren heen is geëvolueerd. Ontvoeringen of verdwijningen zijn niet langer nodig, de jongeren vertellen zelf openlijk aan hun familie of leraren dat ze met het ELN werken.²⁵³ Het onderzoek van FundaRedes bevestigt dat het ELN zich ook in 2025 in Apure als weldoener voor scholen presenteert en er jongeren ronselt. Vele tieners zien in de guerrillagroepen een kans om toegang te krijgen tot materiële zaken die anders vanwege hun economische situatie onbereikbaar zouden zijn. De guerrillagroep richt zich evenwel niet alleen op de meest behoeftigen, maar rekruteert bij voorkeur de meest getalenteerde jongeren.²⁵⁴

In Amazonas rekruteren het ELN en het Acacio Medina Front – soms onder dwang (zie 4.2.1 Sociale controle) – lokale jongeren uit inheemse gemeenschappen om in de mijnen te werken of om afpersingsbetalingen te innen en drugs die geproduceerd zijn in Colombia voornamelijk naar Brazilië te vervoeren.²⁵⁵ De rekruten worden ook als strijders naar actieve conflictgebieden in Colombia gestuurd, terwijl Colombiaanse guerrillastrijders in de tegenovergestelde richting naar Amazonas gaan.²⁵⁶ Het bureau van de Colombiaanse Ombudsman, in het Colombiaanse departement Arauca, een grensgebied met de staat Apure, registreerde tussen 2022 en 2023 zes Venezolaanse mannelijke minderjarige rekruten. De guerrillagroepering dwingt jongeren ook om video's te maken waarin ze verschillende misdaden die door deze groeperingen zijn gepleegd, opbiechten, zoals granaatexplosies, afpersing enzovoort. Op deze manier proberen ze de jongeren ook aan zich te binden.²⁵⁷

Gloria Perdomo, onderzoeker en mensenrechtenactiviste, verklaart in een interview in juni 2024 op Radio Fe y Alegría dat gewapende groeperingen sinds 2017 kinderen en adolescenten in kwetsbare situaties rekruteren. Het gaat hierbij om jongeren die lijden onder misbruik of uitsluiting en die in extreme armoede leven. De groeperingen bieden hen basisvoedsel zoals brood en bananen of geld. Of ze proberen hen het gevoel te geven dat ze gewaardeerd worden, door hen steun en erkenning te geven. Volgens Perdomo lokken de bendes adolescente meisjes vaak met valse beloften van modellenwerk, om ze vervolgens seksueel uit te buiten. Andere minderjarigen worden ingezet als boodschappers of bewakers, terwijl nog anderen gedwongen worden de confrontatie aan te gaan met rivaliserende bendes of ernstige misdaden te begaan. De groeperingen laten deze jongeren geloven dat ze geen ernstige juridische gevolgen zullen ondervinden omdat ze minderjarig zijn, aldus Perdomo.²⁵⁸

4.2.3. Afpersing

InSight Crime schrijft eind 2023 dat afpersing bijna alle lagen van de Venezolaanse samenleving heeft doordrongen.²⁵⁹ Volgens Transparencia Venezuela kan er geen nauwkeurige schatting gemaakt worden van de precieze omvang van afpersing in Venezuela anno 2024-2025. De perceptie heerst dat

²⁵² InSight Crime, 3/10/2022, [url](#); InSight Crime, 08/12/2025, [url](#)

²⁵³ Armando.Info, 07/01/2024, [url](#)

²⁵⁴ Fundaredes, 16/04/2025, [url](#)

²⁵⁵ FundaRedes, 28/02/2025, [url](#); ICG, 29/07/2025, [url](#)

²⁵⁶ ICG, 29/07/2025, [url](#)

²⁵⁷ Armando.Info, 07/01/2024, [url](#)

²⁵⁸ Radio Fe y Alegría, 18/06/2024, [url](#)

²⁵⁹ InSight Crime, 18/10/2023, [url](#)

afpersing op alle vlakken toeneemt, gaande van het aantal gevallen, de mechanismen en de geografische verspreiding tot de actoren en de mate van afpersing.²⁶⁰

Criminele bendes viseren verschillende profielen van personen voor afpersing. Eén van de belangrijkste doelwitten zijn families uit kwetsbare gemeenschappen. Het gaat hierbij specifiek om gezinnen uit gebieden die onder de controle staan van criminele bendes. Andere belangrijke doelwitten zijn personen werkzaam in bepaalde beroepssectoren zoals de transportsector, visserij, landbouw en veehouderij. In Sucre moeten vissers een vergoeding betalen per kilogram visvangst. In de grensgebieden moeten chauffeurs van taxi's, motoren of het openbaar vervoer geld op tafel leggen om te werken of om specifieke gebieden te doorkruisen. Uit journalistiek onderzoek in 2023 bleek dat het ELN winkeliers en chauffeurs in Apure, aan de zuidwestelijke grens met Colombia, een "oorlogsbelasting" in rekening bracht tussen 500.000 Colombiaanse peso's (122 dollar) en 3.000.000 peso's (732 dollar). Landbouwers en veehouders vormen al jarenlang een doelwit voor criminele groeperingen.²⁶¹ Vooral in de grensstaten Zulia, Táchira en Apure worden boeren en veehouders afgeperst door irreguliere groepen, die handelen met de toestemming van de ordediensten en militaire autoriteiten.²⁶² Zeker 75 % van de landbouwproducenten in de staat Apure was in de eerste helft van 2023 het slachtoffer van afpersing door ELN en FARC-dissidenten.²⁶³ Ontvoeringen, moorden en afpersingen zijn de afgelopen jaren toegenomen, vooral in Zulia en Apure, zo stelt een rapport van FundaRedes van mei 2023. Eigenaars van vee en landbouwbedrijven worden bedreigd en krijgen te maken met inbeslagnames van hun vee, land en andere bezittingen. Wanneer ze geen beschermgeld betalen, riskeren ze ook dat hun werknemers worden gedood.²⁶⁴

Ook winkeliers en handelaars vormen een doelwit van regionale, criminele bendes maar ook van ordediensten.²⁶⁵ In juli 2024 vertelde een inwoner van de wijk José Félix Ribas, in Petare, aan het persagentschap AFP, hoe alle kooplieden van de buurt bezoek kregen van gewapende bendeleden die hen verplichtten *vacuna* te betalen.²⁶⁶ InSight Crime schrijft dat de gevolgen van het niet betalen van afpersing ernstig zijn: granaten die naar bedrijven worden gegooid, moorden, gedwongen verplaatsing en dreigementen met ontvoering. Ook de maatschappelijke en economische kosten van deze afpersingspraktijken zijn groot. De lokale bevolking heeft het vertrouwen verloren in de bereidheid en het vermogen van de veiligheidsdiensten om hen te beschermen, terwijl de economische groei wordt belemmerd door de maandelijkse afpersingskosten.²⁶⁷

In 2024 zijn er in Venezuela gevallen gemeld van *gota a gota* (druppel voor druppel), een criminele activiteit waarbij kortlopende leningen tegen hoge rentes worden aangeboden. Deze praktijk komt overgewaaid uit Colombia en neemt toe vanwege het gebrek aan bankleningen en de feitelijke dollarisering van de economie. Criminelen richten zich met deze woekerleningen op bedrijven in het hoofdstedelijk district en andere regio's van het land. Leningen in vreemde valuta gaan gepaard met allerlei bedreigingen voor degenen die de woekerrente niet betalen.²⁶⁸

Mijnwerkers en inheemse gemeenschappen in de staat Bolívar worden sinds de oprichting van de Arco Minero del Orinoco in 2016 en de massale en ongecontroleerde exploitatie van mineralen steeds meer blootgesteld aan afpersing. Naast de *sistemas*, zijn er ook groepen van Braziliaanse mijnwerkers, de zogenaamde *garimpeiros*, die zich bezighouden met afpersing in het gebied. De afpersing en het

²⁶⁰ Transparencia Venezuela, 04/2025, p. , [url](#)

²⁶¹ Transparencia Venezuela, 04/2025, pp. 34-35, [url](#)

²⁶² Fundaredes, 18/05/2023, [url](#)

²⁶³ Transparencia Venezuela, 04/2025, p. 35, [url](#)

²⁶⁴ Fundaredes, 18/05/2023, [url](#)

²⁶⁵ Transparencia Venezuela, 04/2025, p. 35, [url](#); InSight Crime, 18/10/2024, [url](#)

²⁶⁶ France 24, 11/07/2024, [url](#)

²⁶⁷ InSight Crime, 18/10/2023, [url](#)

²⁶⁸ InSight Crime, 05/07/2024, [url](#)

geweld dat ermee gepaard gaat, heeft geleid tot ontheemding van leden van de inheemse gemeenschap.²⁶⁹

Migranten of inwoners in de grensgebieden zijn een andere groep van personen die met afpersing te maken krijgen. Het ELN en criminele groeperingen zoals Tren de Aragua verplichten personen die gebruik willen maken van de *trochas* of illegale grensovergangen tussen Colombia en Venezuela een vergoeding te betalen. Naast de inwoners van Venezuela die de *trochas* gebruiken voor smokkel van goederen naar Colombia, maken ook de Venezolaanse migranten veelvuldig gebruik van deze grensovergangen, waarbij zij eveneens afpersingsgeld moeten betalen.²⁷⁰

Privéscholen en baseballclubs zijn evenmin immuun voor afpersing. Vanaf 2023 liepen meldingen binnen van scholen in de grensgebieden. In Zulia eiste de criminele organisatie LV Oro één dollar per kind zodat ze les konden blijven volgen. Afpersing komt ook veel voor in gevangenissen. Hierbij dwingt een dominante groep van gevangenen hun medegevangenen om *causa* te betalen voor bepaalde diensten in de gevangenis, zoals drugs, alcohol, voedsel, gokken en zelfs prostitutie.²⁷¹ InSight Crime stelt dat ondanks de operaties van de overheid tegen het *pranato*-systeem in de gevangenissen in 2023 en 2024, dit systeem nog steeds bestaat en overgenomen werd door politie- en legerfunctionarissen. Volgens een bron met uitgebreide kennis van het gevangeniswezen betalen gedetineerden nu rechtstreeks aan functionarissen voor het binnensmokkelen van drugs, telefoons en pakketten. Het systeem floreert ook in detentiecellen van de politie, waar gevangenen *causa* betalen aan de pranes voor meer privileges en ambtenaren een deel van de opbrengst opstrijken. Sommige families betalen zelfs voor overplaatsingen naar deze detentiecellen die volgens het OVP als “veiliger” worden beschouwd of meer voordelen bieden.²⁷²

²⁶⁹ Transparencia Venezuela, 04/2025, p. 40, [url](#); InSight Crime, 20/05/2024, [url](#)

²⁷⁰ PARES, 09/04/2024, [url](#); Transparencia Venezuela, 04/2025, p. 40, [url](#)

²⁷¹ Transparencia Venezuela, 04/2025, pp. 38-41, [url](#)

²⁷² InSight Crime, 27/08/2025, [url](#)

5. Geografische verdeling

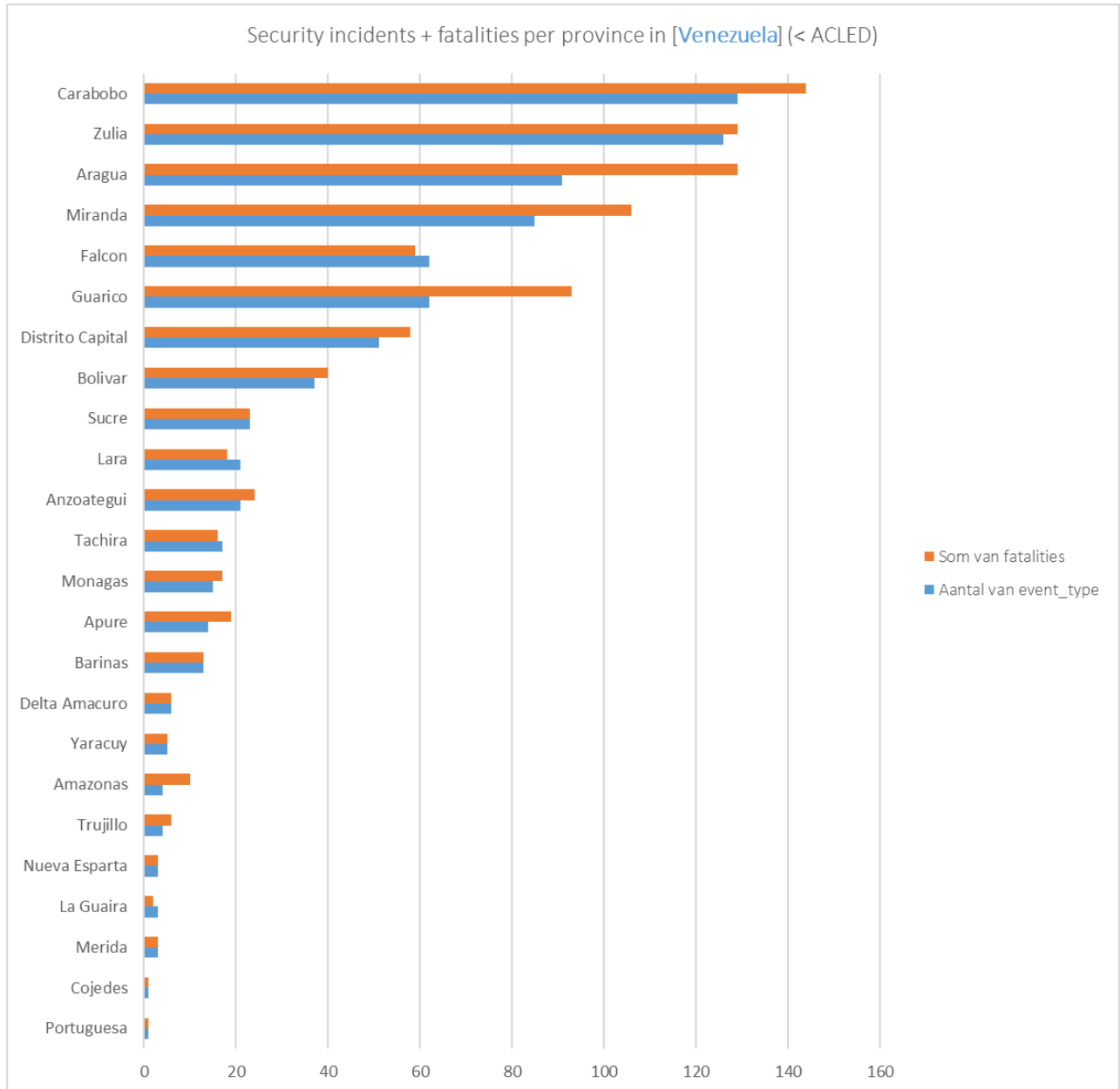
Kaart 3: Venezuela, deelstaten²⁷³

Met ten minste 1.148 doden in 2023 door geweld en een percentage van 50,8 gewelddadige sterfgevallen per 100.000 inwoners, werd het hoofdstedelijk district voor het derde achtereenvolgende jaar door het OVV gerangschikt als de federale entiteit met het hoogste geweldspercentage in het land. In 2024 tekende het hoofdstedelijk district met 48,8 gewelddadige sterfgevallen per 100.000 inwoners een lichte daling op en werd het de tweede meest gewelddadige federale entiteit, enkel voorafgegaan door Aragua.²⁷⁴

²⁷³ Maps.venezuela, s.d., [url](#)

²⁷⁴ OVV, 28/12/2023, [url](#); OVV, 18/02/2025, [url](#)

Uit de analyse van de ACLED-data voor Venezuela van de drie categorieën *Battles*, *Violence against civilians* en *Explosions/Remote violence*, tussen januari 2024 en december 2025, komen de deelstaten Carabobo (gemeenten Valencia, Diego Ibarra en Juan José Mora), Zulia (gemeenten Jesus Enrique Lossada, La Cañada de Urdaneta en Maracaibo) en Aragua (gemeente Girardot) naar voren als de deelstaten met de meeste geweldsincidenten en dodelijke slachtoffers voor deze periode.²⁷⁵

Grafiek 3: Security incidents + fatalities per province in Venezuela, opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data²⁷⁶

²⁷⁵ ACLED, laatste update: 16/01/2026, [url](#)

²⁷⁶ ACLED, laatste update: 16/01/2026, [url](#)

5.1. Aragua en grootstedelijk gebied Caracas

5.1.1. Aragua

De deelstaat Aragua was volgens de cijfers van het OVV de gewelddadigste staat van Venezuela voor 2018. Sindsdien kenden de geweldcijfers jaar na jaar een verdere daling.²⁷⁷ In 2024 voert de staat opnieuw de OVV-ranking aan, met 58,8 gewelddadige sterfgevallen op 100.000. Deze cijfers zijn meer dan een verdubbeling van de geweldcijfers ten opzichte van 2023, toen het OVV 27 gewelddadige overlijdens per 100.000 inwoners optekende.²⁷⁸

Volgens het OVV waren de dalende moordcijfers in 2022 en 2023 in de eerste plaats het gevolg van de consolidering van de controle van de criminele bendes over de zogenaamde “vredeszones”. Hierdoor was er een duidelijke vermindering van het aantal gewapende confrontaties voor controle over deze gebieden. Ook de migratie van jonge criminelen naar Colombia en Peru speelt een rol. Deze kleinere bendes vluchten voor de toenemende controle van de *megabandas* over hun gebieden.²⁷⁹

Voor de periode januari-maart 2024 registreerde het OVV een sterke stijging van het politiegeweld met 100 %, van 19 dodelijke slachtoffers in 2023 naar 38 dodelijke slachtoffers in 2024. Terwijl het crimineel geweld met 45 % is afgenomen, gaande van 44 dodelijke slachtoffers in 2023 naar 24 dodelijke slachtoffers in 2024. Op dezelfde manier daalde het gendergeweld met 60 %, gaande van 23 overlijdens in 2023 naar 9 overlijdens in 2024.²⁸⁰

Eén van de verklaringen van het toegenomen dodelijke politiegeweld in de staat tijdens de eerste maanden van 2024, is volgens InSight Crime de toegenomen operaties van de veiligheidsdiensten in de regio. Deze operaties komen maanden nadat de Venezolaanse autoriteiten in september 2023 de gevangenis van Tocarón, het voormalige hoofdkwartier van Tren de Aragua, hadden overgenomen. De leiders van de bende, waaronder de algemene leider, Niño Guerrero, wisten echter te ontsnappen en zijn sindsdien spoorloos. De veiligheidsoperaties van begin 2024 richtten zich in de eerste plaats tegen de verschillende kleinere misdaadorganisaties die in dit klimaat konden ontstaan en die vaak banden hebben met Tren de Aragua.²⁸¹

5.1.2. Grootstedelijk gebied Caracas

Het geweldcijfer voor het hoofdstedelijk district Caracas in 2024 bedroeg 48,2 gewelddadige sterfgevallen per 100.000 inwoners, een lichte daling ten opzichte van 2023. Toen was er sprake van 50,8 gewelddadige sterfgevallen. Het grootstedelijk gebied Caracas kende in 2023 een geweldcijfer van 47,9 gewelddadige sterfgevallen per 100.000 inwoners. Voor 2024 maakte het OVV geen gegevens bekend.²⁸²

²⁷⁷ OVV, 28/12/2021, [url](#); OVV, 29/12/2022, [url](#); OVV, 28/12/2023, [url](#)

²⁷⁸ OVV, 18/02/2025, [url](#); OVV, 28/12/2023, [url](#)

²⁷⁹ OVV, 02/02/2022, [url](#); OVV, 28/12/2023, [url](#); OVV, 28/12/2023, [url](#)

²⁸⁰ OVV, 26/04/2024, [url](#)

²⁸¹ InSight Crime, 18/06/2024, [url](#)

²⁸² OVV, 19/01/2024, [url](#); OVV, 18/02/2025, [url](#); OVV, 24/03/2025, [url](#)

Kaart 4: Grootstedelijk gebied Caracas / Área Metropolitana de Caracas²⁸³

Het grootstedelijk gebied Caracas bevat de gemeente Libertador, behorende tot het hoofdstedelijk district Caracas en vier gemeenten van de staat Miranda: Baruta, Sucre, Chacao en El Hatillo.²⁸⁴ Van de vijf gemeenten waaruit het grootstedelijk gebied bestaat, was in 2024 Sucre het gewelddadigst met 63 gewelddadige sterfgevallen per 100.000 inwoners. De tweede plaats werd ingenomen door de gemeente Libertador (48,2), gevolgd door Chacao (34,1). De gemeenten El Hatillo (18,3) en Baruta (18) tekenden de laagste cijfers van gewelddadige overlijdens op. Deze cijfers liggen in lijn met de cijfers van 2023. Op parochieniveau waren de gewelddadigste parochies in 2024 San Bernardino, San José, Coche, El Paraíso, Petare, San Juan, El Valle, Antimano, El Recreo en Caucagüita. Deze behoren allemaal tot de gemeenten Libertador of Sucre.²⁸⁵

Het geweld in het hoofdstedelijk district nam sterk toe in 2021 toen de autoriteiten zich richtten tegen de El Koki-bende, eerst in de buurt van La Vega en daarna in het bolwerk van de bende, Cota 905. Tijdens de twee offensieven kwamen tientallen mensen om het leven. De autoriteiten werden beschuldigd van het lukraak neerschieten van bewoners in hun pogingen om de bende en zijn leider, Carlos Luis Revete, alias El Koki, te vatten.²⁸⁶ Hij werd uiteindelijk gedood in februari 2022 bij een vuurgevecht met de CICPC in de stad Tejerías, Aragua.²⁸⁷ Na de dood van El Koki zetten de veiligheidstroepen een quasi permanente staat van militarisering op in Cota 95 om te voorkomen dat de resterende leden van El Koki's bende of criminele rivalen het vacuüm daar zouden opvullen.²⁸⁸ Een onderzoek uit 2023 van de media El Pitazo, Runrun.es, TalCual en Connectas beschrijft hoe de PNB vanuit acht *alcabalas* of controleposten²⁸⁹ in de wijk inwoners afperst of vals beschuldigt van drugsfeiten. De slachtoffers, vaak jonge mannen, chauffeurs, lokale handelaars en straatverkopers,

²⁸³ Área Metropolitana de Caracas, 21/08/2018, [url](#)

²⁸⁴ OVV, 19/01/2024, [url](#)

²⁸⁵ OVV, 19/01/2024, [url](#); OVV, 24/03/2025, [url](#)

²⁸⁶ OVV, 28/12/2021, [url](#); InSight Crime, 22/02/2021, [url](#); InSight Crime, 28/02/2022, [url](#)

²⁸⁷ InSight Crime, 28/02/2022, [url](#)

²⁸⁸ El Estímulo, 06/07/2022, [url](#)

²⁸⁹ In Las Luces, Villa Zoila, La Chivera, 21 de Julio, Las Brisas, Barrio Moscu, El Pinar en Las Quintas: ARI, 2023, [url](#)

worden vervolgens aangehouden of rondgereden in patrouillewagens terwijl agenten de familie van het slachtoffer contacteren en in ruil voor hun vrijlating geld vragen.²⁹⁰

Begin juni 2024 verklaren de autoriteiten de leider van de bende Pitufó te hebben gedood nadat hij van plan was zich te vestigen in wijken die voorheen onder de controle van El Koki stonden.²⁹¹

Volgens InSight Crime was bendeleider Willexis na de dood van El Koki de machtigste bendeleider in Caracas.²⁹² In 2023 is Petare, een parochie in de gemeente Sucre (Miranda), het belangrijkste territorium van de bende van Willexis, die de controle heeft over ten minste 20 wijken, waaronder de wijk José Félix Ribas als belangrijkste invloedsgebied.²⁹³ Eind januari 2025 doodden de autoriteiten Willexis in Petare, na meerdere mislukte operaties sinds 2019. Net als andere leiders en criminele groeperingen zoals Tren de Llanos, viseerden de Venezolaanse autoriteiten Willexis niet alleen om zijn criminele activiteiten maar ook vanwege zijn verzet tegen de overheid. In 2019 nam zijn bende het op voor de bewoners van de wijk José Félix Ribas, toen veiligheidstroepen protesten tegen Maduro de kop indrukten. Na de presidentsverkiezingen van 2024 braken er in Petare opnieuw protesten uit tegen Maduro. De politie slaagde er toen niet in om de protesten neer te slaan en werd vrijwel onmiddellijk verdreven met geweerschoten.²⁹⁴ Vier maanden na Willexis' dood vullen andere bendes, de politie en *colectivos* het ontstane machtsvacuüm in.²⁹⁵

5.2. De grensstaten

5.2.1. Algemene geweldsdynamieken

Volgens de ngo FundaRedes, welke de veiligheidssituatie in de grensstaten monitort, vormt de grens tussen Colombia en Venezuela, die in totaal 2.219 kilometer lang is, sinds jaren het strijdtoneel tussen diverse gewapende groeperingen, waaronder de Colombiaanse rebellenorganisaties ELN en FARC-dissidenten, alsook Venezolaanse rebellenorganisaties, criminele bendes, smokkelaars, drugshandelaren en de veiligheidstroepen van de Venezolaanse staat. Onderzoekers van de ngo stellen vast dat de gewapende groeperingen steeds vaker te vinden zijn in gebieden verder van de grens verwijderd.²⁹⁶

Informele en illegale grensoverschrijdende handel bloeit al lang aan deze poreuze en schaars bewaakte grens, vooral omdat de formele handel steeds verder opdroogde. Zelfs voordat de Venezolaanse economie in 2013 begon te krimpen, werden de gesubsidieerde brandstof en voedselproducten naar Colombia gesmokkeld voor verkoop tegen marktprijzen, terwijl cocaïne werd ingevoerd vanuit Colombia. Zowel criminelen als gewone inwoners leefden van deze informele economische activiteiten. Maar de groei van de illegale grenshandel bracht steeds meer geweld naar deze regio, aldus het rapport van ICG over het geweld in de grensregio van december 2020. In deze regio vond een voortdurende strijd plaats tussen de gewapende groeperingen onderling voor de controle over de vele informele grensovergangen (*trochas*) tussen Venezuela en Colombia. Ze vochten hier voor controle op illegale activiteiten zoals smokkel, drugshandel, mensenhandel en afpersing van degenen die deze wegen gebruiken, meestal Venezolanen zonder papieren.²⁹⁷

²⁹⁰ ARI, 2023, [url](#)

²⁹¹ TalCual, 07/06/2024, [url](#)

²⁹² InSight Crime, 12/11/2021, [url](#)

²⁹³ InSight Crime, 20/01/2023, [url](#)

²⁹⁴ InSight Crime, 31/01/2025, [url](#); InSight Crime, 22/01/2025, [url](#)

²⁹⁵ Connectas, 07/05/2025, [url](#)

²⁹⁶ FundaRedes, 06/12/2020, [url](#)

²⁹⁷ ICG, 14/12/2020, [url](#)

Onderzoekers van FundaRedes stelden in 2020 steeds verder gaande samenwerkingen vast tussen de Venezolaanse autoriteiten enerzijds en leden van de Colombiaanse guerrilla anderzijds. Afhankelijk van de regio genoot het ELN soms meer steun, dan weer de FARC-dissidenten.²⁹⁸ Verschillende organisaties wijzen erop dat de invloed van het ELN in de grensregio's de afgelopen jaren verder is toegenomen.²⁹⁹ Volgens Insight Crime heeft het ELN hier intussen een bevoorrechte positie verworven tegenover andere criminele groeperingen door haar symbiotische relatie met de regering-Maduro.³⁰⁰ Waar het ELN in het verleden geweld gebruikte om de burgers en de rivaliserende criminele groeperingen te controleren, begon het vanaf 2023 vooral sociale en politieke controle over de lokale bevolking uit te oefenen.³⁰¹ Met een aanwezigheid in 19 van de 20 Venezolaanse grensgemeenten met Colombia in 2023 heeft het ELN zichzelf gevestigd als de poortwachter van de *trochas* waar dagelijks ladingen drugs, smokkelwaar en migranten doorheen gaan. Dit geografische voordeel is een van de belangrijkste redenen waarom InSight Crime de groep voor 2023 de machtigste criminele actor in de regio noemt. Met de impliciete staatssteun is het ELN bovendien een quasi-legitieme autoriteit geworden voor inwoners van het Venezolaanse grensgebied, die de toegang van medische organisaties coördineert, water levert en economische hulp biedt aan lokale inheemse gemeenschappen.³⁰² Ook liet het regime het ELN toe haar invloed uit te breiden in de goudproducerende regio's van de staat Bolívar en Amazonas.³⁰³

De grensstaten en sommige grensgemeenten zijn belangrijke onderdelen in het criminele landschap van Venezuela. Controle over deze gebieden is van strategisch belang voor de Venezolaanse autoriteiten omdat dit criminele inkomsten oplevert. Anno 2025 vormen Amazonas en Bolívar in het zuiden de epicentra voor illegale goud- en coltanmijnbouw. Bepaalde kuststeden spelen een sleutelrol bij drugstransporten naar Midden-Amerika en het Caribisch gebied. Staten langs de Colombiaanse grens zoals Zulia, Táchira, Apure en Amazonas, faciliteren al lange tijd smokkel, mede dankzij hun uitgebreide netwerken van *trochas*. Na de gemeenteraadsverkiezingen van juli 2025 heeft de regerende partij de macht overgenomen in verschillende gemeentes in deze grensregio's. Daarmee verstevigt ze niet alleen haar politieke grip, maar vergroot ze ook haar invloed op de drugshandel en illegale mijnbouw — twee belangrijke bronnen van illegale inkomsten.³⁰⁴ Door haar versterkte greep op de georganiseerde misdaad, is het criminele speelveld ook meer gepolariseerd geraakt: groepen zijn ofwel bondgenoten ofwel tegenstanders van de regering. De overheid bevoordeelt daarnaast lokale criminele organisaties die gemakkelijker te beïnvloeden zijn en soms zelfs worden ingezet als middel van sociale controle of politieke onderdrukking.³⁰⁵

²⁹⁸ Fundaredes, 16/11/2020, [url](#)

²⁹⁹ InSight Crime, 31/01/2024, [url](#); PARES, 18/06/2024, [url](#); PARES, 05/2024, [url](#); Amazon Underworld, 06/08/2025, [url](#); Amazon Underworld, 21/10/2025, [url](#); Transparencia Venezuela, 03/2025, pp. 35-36, [url](#)

³⁰⁰ InSight Crime, 08/12/2025, [url](#)

³⁰¹ InSight Crime, 13/05/2024, [url](#)

³⁰² InSight Crime, 31/01/2024, [url](#)

³⁰³ PARES, 18/06/2024, [url](#); Amazon Underworld, 06/08/2025, [url](#); Amazon Underworld, 21/10/2025, [url](#)

³⁰⁴ InSight Crime, 28/07/2025, [url](#)

³⁰⁵ InSight Crime, 05/11/2025, [url](#)

Kaart 5: strategisch belangrijke gemeenten en deelstaten voor de regering-Maduro³⁰⁶

5.2.2. Gewelddynamieken per staat

5.2.2.1. Zulia

Zulia is de dichtstbevolkte deelstaat van Venezuela met een uitgestrekte grens met buurland Colombia.³⁰⁷ Het is tevens een belangrijk doorvoergebied voor Colombiaanse cocaïne bestemd voor internationale markten.³⁰⁸ In 2022 is de guerrillagroep met de grootste aanwezigheid in deze staat het ELN. Op dat moment zijn ook Colombiaanse paramilitairen, FARC-dissidenten en drugskartels actief in de regio. Er zijn eveneens lokale bendes die meevechten voor territoria, waaronder de bendes genaamd La Zona, Los Gavilanes, en Los Meleán.³⁰⁹ In 2023 is de gewapende groepering van militair deserteur Yeico Masacre zeer actief in Zulia. Masacre startte zijn criminele carrière als huurmoordenaar voor Los Meleán maar de relatie verzuurde en beide groeperingen zitten verwickeld in een gewelddadige territoriumstrijd.³¹⁰ De strijd tussen Los Meleán en Yeico Masacre leidt tot een verdere fragmentatie van het criminele landschap met de opkomst van verschillende rivaliserende bendes, hoofdzakelijk bestaande uit jonge mannen die snel vervangbaar zijn. "Every time a leader dies, four other leaders emerge — that's why there are so many gangs in Zulia," aldus een veiligheidsfunctionaris

³⁰⁶ InSight Crime, 28/07/2025, [url](#)

³⁰⁷ Transparency Venezuela, 06/2022, [url](#)

³⁰⁸ InSight Crime, 05/11/2025, [url](#)

³⁰⁹ Transparencia Venezuela, 2022, [url](#)

³¹⁰ InSight Crime, 13/02/2023, [url](#)

in een interview met Insight Crime.³¹¹ Bij gebrek aan criminele opportuniteiten in Venezuela zijn verschillende criminele groeperingen uit Zulia of cellen de afgelopen jaren beginnen te opereren in Colombia, Chili en Argentinië op zoek naar nieuwe inkomstenbronnen van inkomsten.³¹² Ook grote, Mexicaanse drugskartels, zoals het Sinaloa-kartel, hebben de regio verlaten onder meer omdat de Venezolaanse regering de voorkeur gaf aan lokale, criminele groeperingen die ze makkelijker konden beïnvloeden of aansturen.³¹³

Zulia is, volgens de gegevens van FundaRedes, sinds 2019 de grensstaat met het hoogste moordcijfer. De staat kende in 2023 172 moorden, 15 ontvoeringen en 73 gewapende confrontaties waarbij 88 personen omkwamen. Dit is een daling ten opzichte van de jaren voordien.³¹⁴ De gemeente La Cañada de Urdaneta tekende in 2023 het hoogste percentage gewelddadige sterfgevallen per inwoners op, gevolgd door Jesús María Semprúm en Jesús Enrique Lossada.³¹⁵ Voor 2024 registreerde FundaRedes 128 moorden, wat een verdere daling is ten opzichte van de jaren voordien. Daarnaast kende de staat 11 ontvoeringen en 47 gewapende confrontaties waarbij 53 personen omkwamen. In het tweede en derde trimester van 2024 vonden de meeste moorden plaats in Maracaibo, La Cañada de Urdaneta en Santa Rita.³¹⁶

FundaRedes registreerde in totaal voor 2022 de aanwezigheid van minstens achttien grote gewapende groeperingen in Zulia.³¹⁷ Volgens de ngo kunnen de guerrillagroeperingen en de criminele groeperingen er vrij opereren. Deze groeperingen hebben zich ook meer toegelegd op ontvoeringen voor losgeld en ook het aantal huurmoorden (*sicariato*) nam sterk toe.³¹⁸ Ook het OVV registreerde in 2023 een toename van het aantal huurmoorden in Zulia.³¹⁹

Daarnaast nam sinds 2021 het aantal afpersingen met geweld gevoelig toe in de staat Zulia.³²⁰ Voor heel 2023 registreert het OVV een toename van het aantal gevallen van afpersing. Maracaibo kende de meeste gemelde afpersingen, waarbij commerciële instellingen het belangrijkste doelwit bleken.³²¹

De verdeeldheid van het criminele landschap is de belangrijkste reden van de toename van het aantal afpersingen in de staat. De toename van het aantal bendes zorgt ervoor dat veel bedrijfseigenaren door twee, drie of zelfs vier bendes tegelijk worden afgeperst. Deze bendes hebben hun doelwitten ook uitgebreid met instellingen die ooit als verboden terrein werden beschouwd, zoals scholen en ziekenhuizen.³²² Zo kregen in april 2024 de ouders van schoolgaande kinderen in de gemeente La Cañada de Urdaneta het bericht dat als ze wilden dat hun kinderen naar school konden blijven gaan, ze afpersingsgeld moesten betalen.³²³ Als gevolg hiervan zijn vele bedrijven en sectoren failliet verklaard, waardoor de neerwaartse economische spiraal in Zulia is verergerd. Deze crisis heeft op zijn beurt de rekrutering van bendes gestimuleerd. Veel scholen zijn gesloten en talloze Venezolanen zijn naar het buitenland gevlucht om geld te verdienen om naar huis te sturen, waardoor kwetsbare kinderen achterblijven.³²⁴ Volgens een analyse van de NYT begin september 2024, was nergens de

³¹¹ InSight Crime, 02/08/2024, [url](#)

³¹² InSight Crime, 25/08/2025, [url](#)

³¹³ InSight Crime, 05/11/2025, [url](#)

³¹⁴ FundaRedes, 03/2023, pp. 11-12, [url](#); FundaRedes, 13/06/2024, [url](#)

³¹⁵ OVV, 26/01/2024, [url](#)

³¹⁶ FundaRedes, 30/05/2024, [url](#); FundaRedes, 09/09/2024, [url](#); FundaRedes, 19/11/2024, [url](#); FundaRedes, 18/03/2025, [url](#)

³¹⁷ FundaRedes, 03/2023, [url](#)

³¹⁸ FundaRedes, 03/2022, [url](#)

³¹⁹ OVV, 26/01/2024, [url](#)

³²⁰ El Pitazo, 22/02/2023, [url](#)

³²¹ OVV, 26/01/2024, [url](#)

³²² InSight Crime, 02/08/2024, [url](#)

³²³ InSight Crime, 20/06/2024, [url](#)

³²⁴ InSight Crime, 02/08/2024, [url](#)

exodus de afgelopen jaren zo groot als in Zulia's hoofdstad Maracaibo, tevens de tweede grootste stad van Venezuela. Meer dan een half miljoen van de 2,2 miljoen inwoners hebben de stad verlaten en vooral de oudere inwoners bleven achter.³²⁵

5.2.2.2. Táchira

Táchira, dat een 160 kilometer lange grens deelt met Colombia, was in 2020 de grensstaat met de grootste variëteit aan criminele groeperingen.³²⁶ In 2025 is het ELN de belangrijkste criminele organisatie in Táchira. De rebellengroepering slaagde erin andere criminele organisaties te verdringen die voet aan de grond probeerden te krijgen op de *trochas*, zoals de Colombiaanse paramilitairen of de Tren de Aragua. Het ELN is aanwezig in alle grensgemeenten van de staat Táchira, maar ook in sommige wijken van San Cristóbal, de hoofdstad van de staat. Naast het ELN is er in Táchira ook melding gemaakt van het FBL.³²⁷

Het ELN is in deze staat betrokken in de drugshandel en smokkel via de *trochas*, maar haalt steeds meer inkomsten uit afpersing van families, boeren, handelaars en industriëlen.³²⁸ In Táchira registreerde FundaRedes in 2023 36 moorden, 36 verdwijningen en/of ontvoeringen en 2 gewapende confrontaties.³²⁹ In 2024 ging het om 31 moorden en 23 verdwijningen en/of ontvoeringen. Ook hebben er minstens 5 gewapende confrontaties plaatsgevonden. De cijfers voor deze laatste categorie zijn evenwel niet volledig. Táchira is ook de staat waar FundaRedes het hoogste aantal verdwijningen registreerde.³³⁰

In vele gebieden van deze regio heeft de groep zoveel sociale controle opgebouwd dat inwoners haar zien als een verlengstuk van de staat — in sociaal en economisch opzicht soms zelfs betrouwbaarder dan de Venezolaanse autoriteiten.³³¹ Een onderzoek van Armando.info van januari 2024 gaat dieper in op de controle die het ELN uitoefent op de bevolking van de grensgemeenten. De onderzoekers baseren zich op 30 interviews met leraren, voormalige politieke autoriteiten, lokale organisaties, studenten en inwoners van de gemeenten Delicias, Junín, Las Mesas, Seboruco, Ureña en San Antonio in de staat Táchira, evenals de gemeente Páez in Apure. Deze dorpen staan volgens de onderzoekers onder de volledige controle van het ELN, dat hier al meer dan tien jaar aanwezig is. Het ELN is erin geslaagd de illegale economische activiteiten te domineren en tegelijkertijd zijn politieke macht te consolideren. Degenen die hun geboden durven te overtreden of misdaden begaan zoals diefstal, seksueel misbruik of gendergeweld worden verbannen, moeten verplicht werken op de velden of worden veroordeeld tot het schoonmaken van straten of pleinen. Sommigen worden geslagen of vastgebonden aan bomen of straatverlichtingspalen. Opgelegde regels bestaan onder andere uit het toestemming vragen voor het gebruik van de *trochas*, voor verplaatsingen op het platteland en voor het praten met hulpverleners of ngo's; het opvolgen van een avondklok en een verbod om te praten over afpersing, ontvoering en geweld.³³²

³²⁵ NYT, 01/09/2024, [url](#)

³²⁶ Transparency Venezuela, 06/2020, [url](#)

³²⁷ Transparencia Venezuela, 03/2025, pp. 35-36, [url](#)

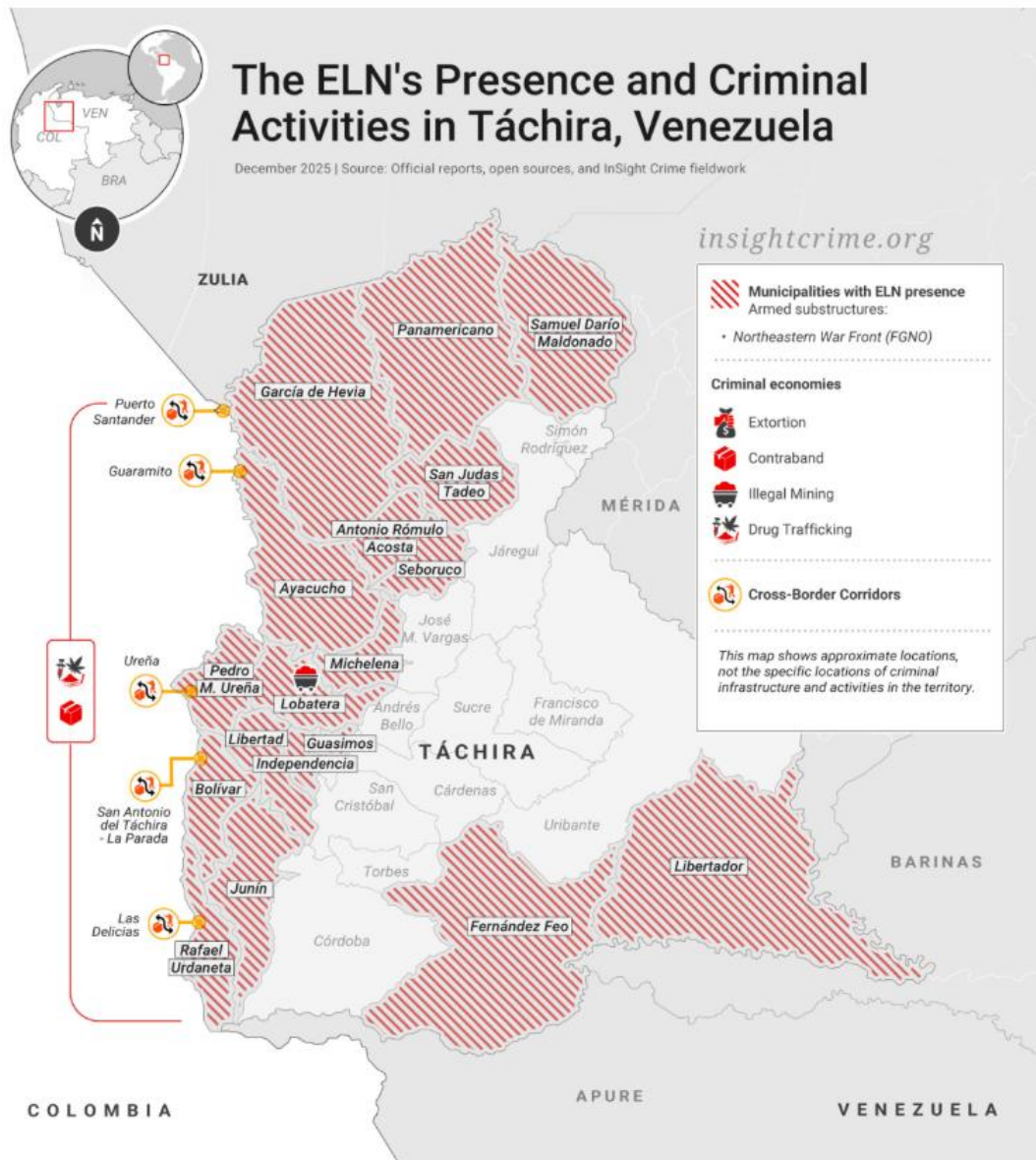
³²⁸ Transparencia Venezuela, 03/2025, pp. 35-36, [url](#); InSight Crime, 08/12/2025, [url](#);

³²⁹ FundaRedes, 13/06/2024, [url](#)

³³⁰ FundaRedes, 30/05/2024, [url](#); FundaRedes, 09/09/2024, [url](#); FundaRedes, 19/11/2024, [url](#); FundaRedes, 18/03/2025, [url](#)

³³¹ InSight Crime, 08/12/2025, [url](#)

³³² Armando.Info, 07/01/2024, [url](#)

Kaart 6: aanwezigheid en criminele activiteiten van het ELN in Táchira³³³

5.2.2.3. Apure

De veiligheidssituatie in Apure werd tussen 2021 en 2023 sterk beïnvloed door gewapende conflicten tussen verschillende in het gebied aanwezige guerrillagroeperingen enerzijds, en tussen deze groeperingen en de FANB anderzijds.³³⁴ Guerrillastrijders van dissidente FARC-groeperingen en het ELN begingen volgens HRW een reeks van misdaden, waaronder moorden, gedwongen rekrutering, onder meer van kinderen, en gedwongen ontheemding. Leden van de Venezolaanse veiligheidstroepen

³³³ InSight Crime, 08/12/2025, [url](#)

³³⁴ FundaRedes, 03/2022, [url](#); HRW, 28/03/2022, [url](#); FundaRedes, 03/2023, [url](#)

hebben volgens onderzoek van de mensenrechtenorganisatie gezamenlijke operaties uitgevoerd met ELN-strijders en zijn medeplchtig aan mensenrechtenschendingen.³³⁵

In 2023 nam het geweld af en tekende FundaRedes 6 moorden en 7 verdwijningen in deze staat op. Er waren geen data beschikbaar over gewapende confrontaties.³³⁶ In 2024 kende Apure 23 moorden, minstens 4 ontvoeringen en minstens 6 gewapende confrontaties.³³⁷

Het ELN verwierf na 2022, met goedkeuring van de autoriteiten, het monopolie op afpersing in de grensstaat Apure. Hoewel deze situatie leidde tot een verbetering van de veiligheidssituatie in deze regio zijn de inwoners hier wel volledig onderworpen aan de strenge sociale regels opgelegd door het ELN, het betalen van afpersingsgeld en beperkingen van hun mobiliteit, aldus de analyse van InSight Crime.³³⁸ Onderzoek van FundaRedes gepubliceerd in april 2025 stelt dat het ELN in Apure de de facto autoriteit is geworden.³³⁹ In 2025 is het ELN niet langer alleen op het platteland aanwezig maar ook in centralere steden zoals San Fernando.³⁴⁰

5.2.2.4. Bolívar

Bolívar deelt een 2.200 km lange grens met Brazilië en 743 km grens met Guyana.³⁴¹ De criminaliteit in de deelstaat is in de eerste plaats gelinkt aan de handel in goud, gevolgd door die in wapens en drugs.

Zowel uit de cijfers van het OVV als FundaRedes blijkt dat Bolívar één van de meest gewelddadige staten van Venezuela is.³⁴² De staat komt in 2023 op de derde plaats in de ranking van het OVV met een cijfer van 38,5 gewelddadige overlijdens per 100.000 inwoners, een daling ten opzichte van het voorgaande jaar. Het OVV wijst er in dit verband evenwel op dat een mogelijke oorzaak van deze daling moet worden gezocht in de moeilijke toegang tot het gebied en dat de pers eerst toestemming moet krijgen. Drie van de gewelddadigste gemeenten van het land, El Callao, Sifontes en Roscio, behoren toe aan deze staat. Het gaat hier telkens om gemeenten met grote mijngebieden. Deze gebieden worden gecontroleerd door gewapende groeperingen die de inwoners hun eigen regels opleggen.³⁴³ Bolívar bekleedt in 2024 met 34,2 op 100.000 inwoners de vierde plaats in de ranking van het OVV.³⁴⁴ FundaRedes documenteert voor 2023 122 moorden, 34 verdwijningen en 18 gewapende confrontaties.³⁴⁵ In 2024 documenteert FundaRedes 62 moorden, 8 verdwijningen en 6 gewapende confrontaties.³⁴⁶

In een rapport van maart 2022 beschrijft consultant en ICG-onderzoeker voor Venezuela, Bram Ebus, de manieren waarop goudwinning de belangrijkste economische activiteit is geworden in het zuiden van Venezuela (staten Amazonas en Bolívar). Deze goudwinning wordt gecontroleerd door Venezolaanse georganiseerde misdaadgroepen zoals de *sindicatos* en Colombiaanse

³³⁵ HRW, 28/03/2022, [url](#)

³³⁶ FundaRedes, 13/06/2024, [url](#)

³³⁷ FundaRedes, 30/05/2024, [url](#); FundaRedes, 09/09/2024, [url](#); FundaRedes, 19/11/2024, [url](#); FundaRedes, 18/03/2025, [url](#)

³³⁸ InSight Crime, 28/05/2024, [url](#)

³³⁹ FundaRedes, 16/04/2025, [url](#)

³⁴⁰ Transparencia Venezuela, 03/2025, pp. 35-36, [url](#)

³⁴¹ Transparency Venezuela, 06/2020, p. 49, [url](#)

³⁴² OVV, 28/12/2021, [url](#); OVV, 26/01/2024, [url](#); FundaRedes, 13/06/2024, [url](#); FundaRedes, 30/05/2024, [url](#); FundaRedes, 09/09/2024, [url](#); FundaRedes, 19/11/2024, [url](#); FundaRedes, 18/03/2025, [url](#)

³⁴³ OVV, 26/01/2024, [url](#)

³⁴⁴ OVV, 24/02/2025, [url](#)

³⁴⁵ FundaRedes, 13/06/2024, [url](#)

³⁴⁶ FundaRedes, 30/05/2024, [url](#); FundaRedes, 09/09/2024, [url](#); FundaRedes, 19/11/2024, [url](#); FundaRedes, 18/03/2025, [url](#)

rebellenorganisaties in samenwerking met corrupte Venezolaanse staatsfunctionarissen.³⁴⁷ Deze illegale mijnbouw, in het 112.000 km² grote gebied dat bekend staat als de Orinoco Mining Arc, gaat gepaard met aantasting van het milieu en mensenrechtenschendingen. Concurrentie om controle over illegale economieën en smokkelroutes leidt frequent tot uitbarstingen van geweld tussen de gewapende groeperingen, waaronder het ELN en dissidente FARC-groeperingen die vrij in de sector opereren. Ebus documenteert de betrokkenheid van leden van de Venezolaanse strijdkrachten bij deze illegale goudwinningsprojecten en verwerkingsfabrieken, evenals bij de goudhandel naar Colombia en Guyana.³⁴⁸

Kaart 3: Het mijngebied Orinoco³⁴⁹

In 2025 blijft de illegale mijnbouw en de betrokkenheid van de staatsactoren in het zuiden van Venezuela verder toenemen, aldus ICG (zie ook 5.2.2.5. Amazonas).³⁵⁰ Zo exploiteert het ELN met toestemming van de Venezolaanse autoriteiten een mijn in het stadje San Martín de Turumbang aan de grens met Guyana. De Venezolaanse *sistemas* die de mijnbouw in Bolívar controleren, zijn ook steeds meer langs en over de grens met Guyana in de betwiste Esequibo-regio te vinden. Deze groeperingen beheren illegale controleposten in de grenszone, vooral langs de Cuyuní-rivier, waar ze boten met passagiers en goederen afpersen. Daarnaast namen gewapende groeperingen uit Venezuela in februari en mei 2025 meermaals Guyaanse soldaten onder vuur in het grensgebied.³⁵¹

5.2.2.5. Amazonas

Sinds 2017 hebben de inheemse volkeren van de Venezolaanse Amazone hun positie zien verslechteren van precair naar wanhopig, aldus InSight Crime.³⁵² Eerst kwam de economische crisis en de weinige staatssteun die ze hadden droogde op. Klinieken raakten onbemand, scholen hebben geen leraren meer en de gemeenschappen raakten steeds geïsoleerder door benzinetekorten. Door de COVID-19-pandemie werden de gemeenschappen zowel geografisch als economisch volledig afgesloten van de rest van het land, aangezien de regering lockdowns en veiligheidsmaatregelen oplegde. Voor de Colombiaanse guerrillagroepen, het ELN en de FARC-dissidenten betekende deze situatie een kans. Beide groeperingen waren reeds actief in Amazonas met de zegen van de

³⁴⁷ Wilson Center (Ebus B.), 03/2022, [url](#)

³⁴⁸ Wilson Center (Ebus B.), 03/2022, [url](#)

³⁴⁹ Het mijngebied Orinoco is een gebied van 112km² dat in 2016 officieel werd toegekend voor mijnbouw. Ebus B., 14/01/2020, [url](#)

³⁵⁰ ICG, 29/07/2025, [url](#)

³⁵¹ ICG, 29/07/2025, [url](#); IC, 04/06/2025, [url](#)

³⁵² InSight Crime, 06/04/2022, [url](#)

Venezolaanse regering. Maar de toegenomen behoefte aan sociale bijstand, het ontoereikende inkomen, het ontbreken van voedsel, heeft deze guerrillagroeperingen in staat gesteld om te profiteren van de behoeften van de inheemse volkeren, aldus een leider van de Jiwi-gemeenschap, in een analyse van InSight Crime.³⁵³

Controle over de inheemse gebieden van Amazonas betekent controle over smokkelroutes en schuilplaatsen in de jungle die perfect zijn voor de aanleg van clandestiene landingsbanen nodig om cocaïneladingen naar Midden-Amerika of Brazilië te verzenden. Maar bovenal betekent het controle over Amazonas' kostbaarste handelswaar, goud. Sinds 2017 is de illegale goudwinning in de hele regio geëxplodeerd, en de guerrillastrijders, voornamelijk de ex-FARC maar in toenemende mate ook het ELN, waren de belangrijkste drijvende krachten achter de expansie, aldus InSight Crime.³⁵⁴ Begin augustus 2025 probeert het ELN de hele territoriale controle over de grenszone met Colombia over te nemen.³⁵⁵

De guerrilla's runnen niet alleen mijnbouwactiviteiten, ze controleren ook de mijnsites, waarvan sommige zich hebben ontwikkeld tot kleine steden, compleet met hotels, restaurants, bars en bordelen. Ze heffen hun "belastingen", te betalen in goud, aan iedereen met een economische activiteit. De impact op de delicate en diverse omgeving waar de inheemse volkeren van Venezuela generaties lang voor hebben gezorgd en van hebben geleefd, is verwoestend. Tienduizenden hectaren zijn ontbost en de bodem en rivieren zijn verontreinigd met kwik en andere chemicaliën, waardoor een giftige woestenij is achtergelaten waar ooit oud regenwoud stond.³⁵⁶

Rapporten van eind 2023/begin 2024 wijzen op een toenemende invloed van Braziliaanse illegale mijnbouworganisaties. In mei 2024 ontmantelden de autoriteiten een kamp van de *garimpeiros*, zoals de Braziliaanse illegale mijnbouwers worden genoemd. Bewoners melden ook de bouw van een illegale autobaan doorheen hun gebied, gefinancierd door een Braziliaanse zakenman. Volgens InSight Crime is de toename van deze *garimpeiros* in de Venezolaanse Amazonas een rechtstreeks gevolg van de politiek van de Braziliaanse president Lula Da Silva die het uitroeien van illegale mijnbouw in het Braziliaanse Amazonegebied tot een prioriteit heeft gemaakt. De *garimpeiros* richten zich vervolgens op Venezuela waar ze minder hard worden opgejaagd.³⁵⁷

Sinds 2022 voeren de Venezolaanse autoriteiten verschillende militaire operaties uit tegen illegale mijnbouw in de staat Amazonas. De meeste acties vinden plaats in en rond het Yapacana Nationaal Park, hoewel er ook geïsoleerde invallen zijn geweest in het zuidelijke deel van het inheemse Yanomami-gebied, dat zich uitstrekt over Venezuela en Brazilië.³⁵⁸ Tussen juli en september 2023 verdrijft het leger met geweld meer dan 14.000 informele mijnwerkers uit het Yapacana Nationaal Park. Deze operatie wordt voorgesteld als een van de meest impactvolle repressies tegen illegale mijnbouw in de recente geschiedenis van het land. Maar volgens de directeur van SOS Orinoco, een actiegroep die zich richt op de bescherming van het Orinoco-gebied en zijn oorspronkelijke inheemse inwoners, zijn deze militaire operaties slechts een rookgordijn en zijn de mijnbouwers snel teruggekeerd in het gebied.³⁵⁹ Ondanks de militaire acties zijn de criminele netwerken achter de illegale mijnbouw in 2025 niet verdreven en hebben de mijnbouwactiviteiten zich intussen naar moeilijker te controleren gebieden in Amazonas verplaatst.³⁶⁰ Volgens FundaRedes en ICG hebben de militaire acties vooral de machtsverhoudingen rond de mijnen herschikt. In sommige gevallen hebben

³⁵³ InSight Crime, 06/04/2022, [url](#)

³⁵⁴ InSight Crime, 06/04/2022, [url](#)

³⁵⁵ Amazon Underworld, 06/08/2025, [url](#); Amazon Underworld, 21/10/2025, [url](#)

³⁵⁶ InSight Crime, 06/04/2022, [url](#)

³⁵⁷ InSight Crime, 20/05/2024, [url](#)

³⁵⁸ InSight Crime, 31/01/2024, [url](#); IC, 25/07/2025, [url](#); FundaRedes, 2025, p. 12, [url](#)

³⁵⁹ InSight Crime, 31/01/2024, [url](#); Caracas Chronicles, 07/11/2024, [url](#)

³⁶⁰ FundaRedes, 2025, pp. 11-12, [url](#); IC, 25/07/2025, [url](#)

leden van de strijdkrachten zelf de volledige controle over mijnen overgenomen voor eigen gewin. Elders hebben militairen mijnwerkers laten terugkeren in ruil voor een belasting of op voorwaarde dat het goud onder de marktprijs aan het leger wordt verkocht. Over het algemeen laten de Venezolaanse troepen Colombiaanse guerrillagroepen, met wie zij een stilzwijgende verstandhouding hebben, de mijnen beheren.³⁶¹

FundaRedes geeft aan dat het zeer moeilijk is om correcte informatie te verzamelen over dit gebied. De organisatie wijst erop dat hun toegang tot informatie ernstig beperkt wordt.³⁶² Voor 2023 telde de organisatie 13 moorden, 4 verdwijningen en 4 gewapende confrontaties.³⁶³ Voor 2024 registreerde FundaRedes 9 moorden. De organisatie had geen toegang tot data over verdwijningen en gewapende confrontaties.³⁶⁴

6. De socio-economische situatie

6.1. Krimpande economie en torenhoge inflatie

Decennia lang was Venezuela een van de meest welvarende landen van Zuid-Amerika. Venezuela heeft 's werelds grootste bewezen oliereserves, en de economie is gebouwd op olie. Olie is traditioneel goed voor meer dan 90 % van de Venezolaanse export. Venezuela profiteerde van de stijging van de olieprijs in de jaren 2000. President Chávez gebruikte de inkomsten uit de olie-export om verschillende sociale programma's op te zetten en subsidies voor voedsel en energie te voorzien. Hoewel substantiële overheidsuitgaven voor sociale programma's Chávez hielpen de armoede te verminderen, had economisch wanbeheer gevolgen op lange termijn.³⁶⁵

Toen Nicolás Maduro in 2013 aantrad, erfde hij een economisch beleid dat sterk afhankelijk was van opbrengsten uit de olie-export. Toen de olieprijs in 2014 wereldwijd halveerde, was de regering-Maduro niet uitgerust om met deze tegenslag om te gaan. De daling van de olieprijs zette druk op de openbare financiën. In plaats van aanpassing van het fiscale beleid door middel van belastingverhogingen en bezuinigingen, probeerde de regering-Maduro het groeiende begrotingstekort aan te pakken door massaal geld bij te drukken, wat leidde tot hyperinflatie. De overheid probeerde vervolgens de inflatie terug te dringen via prijscontroles. Door gebrek aan import en beschikbare goederen verplaatsten de transacties zich ook steeds meer naar de zwarte markt.³⁶⁶

De economie van Venezuela is de afgelopen jaren aanzienlijk verslechterd. Volgens sommige economen is het de grootste economische ineenstorting buiten oorlogstijd van de afgelopen 45 jaar.³⁶⁷ Het bruto binnenlands product (bbp) was in 2019 nog 66 % van zijn niveau in 2013, het jaar waarin de crisis uitbrak.³⁶⁸ Zelfs vóór het begin van COVID-19 en de daarmee samenhangende lockdowns, kende Venezuela volgens ICG de meest extreme economische ineenstorting in de Latijns-Amerikaanse geschiedenis. De armoedecijfers schommelden boven de 95 % en de meeste Venezolanen waren

³⁶¹ FundaRedes, 2025, pp. 11-12, [url](#); ICG, 29/07/2025, [url](#)

³⁶² FundaRedes, 03/2022, [url](#)

³⁶³ FundaRedes, 13/06/2024, [url](#)

³⁶⁴ FundaRedes, 30/05/2024, [url](#); FundaRedes, 09/09/2024, [url](#); FundaRedes, 19/11/2024, [url](#); FundaRedes, 18/03/2025, [url](#)

³⁶⁵ CRS, 07/11/2019, [url](#)

³⁶⁶ CRS, 07/11/2019, [url](#)

³⁶⁷ NYT, (Kurmanaev A.), 17/05/2020, [url](#)

³⁶⁸ Hearts on Venezuela (Salmeron V.), 18/02/2020, [url](#)

afhankelijk van voedselhulp van de staat. Basisvoorzieningen, zoals water of elektriciteit, zijn onbetrouwbaar of ontbreken, ook in grote steden.³⁶⁹

In augustus 2018 erkende de regering voor het eerst zijn rol in het creëren van hyperinflatie en kondigde een nieuw beleid aan voor het aanpakken van de economische crisis, zoals de introductie van een nieuwe "soevereine bolivar", waarmee vijf nullen werden verwijderd van de vorige bolivar, aldus The Economist.³⁷⁰ Begin 2019 kondigde de regering een verhoging van het minimumloon aan van 300 %.³⁷¹ Begin januari 2020 verhoogde de regering opnieuw de minimumlonen. Dit was de elfde verhoging in de laatste 24 maanden, de laatste dateerde van oktober 2019. De verhoging was nog steeds niet voldoende om één kilogram vlees te kunnen kopen, aldus experts aangehaald in de krant Bloomberg.³⁷²

Sinds 2021 vertoonde de economie tekenen van een bescheiden economisch herstel waarbij de inflatie voor het eerst leek af te remmen. Met een inflatie van 686 % in 2021³⁷³ en 234 % in 2022 leek het land in de juiste richting te gaan, in vergelijking met de hyperinflatie van 2019, die 300.000 % bereikte.³⁷⁴ Het jaar 2023 sloot af met een inflatie van 193 % waarmee het land nog steeds het hoogste inflatiepeil kende ter wereld.³⁷⁵

In 2024 was het inflatiepercentage voor het eerst weer in dubbele cijfers. Terwijl het Venezolaanse Financiële Observatorium (OVF) de inflatie op ongeveer 85 % op jaarbasis schatte, spraken regeringsbronnen van 48 %, het laagste percentage van de afgelopen twaalf jaar. De groei van de economie in Venezuela overschreed 9 % in 2024, aldus president Maduro.³⁷⁶ PROVEA haalt in haar jaarrapport over 2024 bescheidenere groeicijfers aan, wijzend op de cijfers van het International Monetary Fund (IMF) (3 %), het OVF (3,9 %), Ecoanalítica (4,4 %), en de Economic Commission for Latin America and the Caribbean (ECLAC) (6,2 %).³⁷⁷ Het UNDP heeft het over 6,5 % economische groei in 2024.³⁷⁸ Dit herstel was onder meer te danken aan de gedeeltelijke versoepeling van Amerikaanse sancties op de Venezolaanse oliesector vanaf eind 2023 en een speciale vergunning voor het Amerikaanse oliebedrijf Chevron dat actief mocht blijven in Venezuela.³⁷⁹ Volgens het OVF is 70 % van de economische groei toe te schrijven aan de stijging van de olieproductie, die in de loop van het jaar met 12,3 % toenam.³⁸⁰ Desondanks bleef een groot deel van de bevolking kampen met toenemende problemen zoals hoge levensonderhoudskosten, verminderde koopkracht, plaatselijke tekorten aan essentiële goederen en een gebrek aan toegang tot basisvoorzieningen, aldus WFP.³⁸¹

Midden 2025 voorspelt het Venezolaanse adviesbureau Ecoanalítica een recessie en een economische krimp van 4 %, onder andere wegens het vertrek van Chevron in het voorjaar van 2025. De Venezolaanse economie, die nog steeds in hoge mate afhankelijk is van olie-inkomsten, verliest hiermee een belangrijke bron van olieproductie en buitenlandse valuta.³⁸² Na een onderbreking van vier maanden hervat Chevron zijn activiteiten in juli 2025 in Venezuela, onder een beperkte licentie.³⁸³

³⁶⁹ ICG, 29/01/2021, [url](#)

³⁷⁰ The Economist, 23/08/2019, [url](#)

³⁷¹ Reuters (Ellsworth B.), 14/01/2019, [url](#)

³⁷² Bloomberg (Yapur N.), 11/01/2020, [url](#)

³⁷³ BBC News, 04/02/2023, [url](#)

³⁷⁴ NYT, 21/03/2023, [url](#)

³⁷⁵ El País, 09/01/2024, [url](#)

³⁷⁶ OVF, 06/01/2025, [url](#); SWI, 16/01/2025, [url](#)

³⁷⁷ PROVEA, 05/2025, pp. 3-9, [url](#)

³⁷⁸ UNDP, 22/04/2025, [url](#)

³⁷⁹ CNN Español, 08/01/2025, [url](#); PROVEA, 05/2025, p. 6, [url](#)

³⁸⁰ PROVEA, 05/2025, pp. 3-9, [url](#)

³⁸¹ WFP, s.d., [url](#)

³⁸² Crónica Uno, 09/06/2025, [url](#)

³⁸³ Reuters, 23/09/2025, [url](#); NYT, 18/10/2025, [url](#)

Eind oktober 2025 meldt de Centrale Bank van Venezuela een groei van 7 % van het bbp sinds het begin van het jaar.³⁸⁴ Het IMF schat dat de groei in 2025 slechts 0,5 % zal bedragen en de inflatie tegen het einde van 2025 boven de 500 % zal uitkomen.³⁸⁵ Dit is te wijten aan de devaluatie van de bolívar, die in 2025 gestaag terrein verliest ten opzichte van de dollar.³⁸⁶ Economen sluiten een terugkeer van hyperinflatie niet uit.³⁸⁷

De economische vooruitzichten verbeteren snel na de Amerikaanse interventie die leidde tot de arrestatie van Maduro op 3 januari 2026. Eind januari 2026 staat Trump de aankoop en exploitatie van Venezolaanse olie zonder sancties toe. Economen voorspellen voor 2026 een daling van de inflatie en het begrotingstekort, en een economische groei in dubbele cijfers.³⁸⁸

6.2. Dollarisering

Tot 2018 waren economische transacties in dollar officieel verboden. In 2019 kwam een de facto dollarisering op gang. Het regime stopte eveneens met het controleren van de wisselkoersen en het beheersen van de prijzen. Particuliere bedrijven konden opnieuw goederen importeren bij groothandelaars in de VS, zoals Walmart, en hun eigen prijzen instellen.³⁸⁹ De elite in Venezuela schakelde langzaam maar zeker over op dollars. De rijkere wijken in Caracas kenden een ware economische *boom* in de tweede helft van 2019. De geïmporteerde producten werden verkocht in zogeheten *bodegones*, kleine winkeltjes die het afgelopen jaar in de betere wijken van Venezolaanse steden als paddenstoelen uit de grond schoten. De schappen staan er vol met uit de VS geïmporteerde producten en betalen kan alleen in dollars. De krant Reuters vond eind 2019 zo'n 120 van deze *bodegones* in de betere wijken van Caracas, terwijl er in dezelfde regio slechts 27 supermarkten waren waar je kon betalen in bolívar.³⁹⁰ De NYT bericht in een artikel begin februari 2020 over winkelcentra die zes maanden tevoren nog volledig leegstonden maar nu vol activiteit zijn, over geïmporteerde SUV's in de straten en nieuwe restaurants en cafés die worden opgestart in de rijkere delen van Caracas.³⁹¹

Maduro keurde uiteindelijk ook goed dat bankkantoren dollarrekeningen konden aanbieden en in januari 2021 kondigde hij aan dat Venezolanen nu in bolívars konden betalen met bankkaarten van hun dollarrekeningen. De dollarisering van de economie is "een noodzakelijke en nuttige uitlaatklep voor het economisch leven", aldus Maduro.³⁹²

De dollarisering zorgde in 2021 voor een licht economisch herstel in bepaalde sectoren maar vergrootte ook de verschillen tussen de private en de publieke sector. In deze laatste worden werknemers steeds uitbetaald in bolívars terwijl 63 % van de salarissen in de private sector ondertussen in dollars worden uitgekeerd.³⁹³ In veel gevallen wordt er ook niet daadwerkelijk contant geld uitgewisseld. Bemiddelde Venezolanen gebruiken steeds vaker digitale apps zoals Zelle om dollars op rekeningen in het buitenland te gebruiken om goederen en diensten te betalen. De NYT bericht in maart 2023 dat de dollarisering de ongelijkheid in het land nog fors deed toenemen.³⁹⁴

³⁸⁴ El País (Moleiro A.), 28/10/2025, [url](#)

³⁸⁵ SWI, 18/11/2025, [url](#); NYT, 26/10/2025, [url](#)

³⁸⁶ Efecto Cocuyo, 20/11/2025, [url](#); El País (Moleiro A.), 28/10/2025, [url](#)

³⁸⁷ El País (Moleiro A.), 28/10/2025, [url](#); NYT, 26/10/2025, [url](#)

³⁸⁸ El País (Moleiro A.), 22/01/2026, [url](#)

³⁸⁹ The Economist, 18/12/2019, [url](#)

³⁹⁰ Reuters (Valderrama S. & Kinoshian S.), 16/12/2020, [url](#)

³⁹¹ NYT (Kurmanaev A. & I Herrera I.), 01/02/2020, [url](#)

³⁹² Bloomberg (Vasquez A.), 13/01/2021, [url](#)

³⁹³ Reuters, 09/05/2022, [url](#)

³⁹⁴ NYT, 21/03/2023, [url](#)

In 2025 blijft de dollar de referentievaluta in winkels maar klanten betalen vaak in bolívars, meestal tegen een wisselkoers die boven de officiële koers uitstijgt. Wie de mogelijkheid heeft, betaalt via digitale overschrijvingen in dollars.³⁹⁵ Een studie van Ecoanalítica van mei 2025 geeft aan dat het aandeel contante dollars dat in de Venezolaanse economie circuleert sterk is gedaald tegenover 2024. Het studiebureau wijst erop dat de bolívar als belangrijkste betaalmiddel de kwetsbaarheid van burgers voor inflatie vergroot, vooral in een context waarin de lokale munt steeds meer koopkracht verliest.³⁹⁶ Alleen al in de eerste tien maanden van 2025 devalueert de bolívar met meer dan 400 % ten opzichte van de dollar. Daarnaast bemoeilijkt de kloof tussen de officiële dollar en de parallelle dollar ook de koopkracht.³⁹⁷ Midden december 2025 staat de officiële wisselkoers van de dollar op 300 bolívar, tegenover 460 à 470 bolívar op de zwarte markt.³⁹⁸ Kort na de Amerikaanse interventie op 3 januari 2026 bereikt de parallelle wisselkoers meer dan 900 bolívar. Deze wisselkoers daalt tot het niveau van midden december 2025 nadat interim-president Rodríguez eind januari 2026 300 miljoen dollar van de eerste olieoverkoop in samenwerking met de VS in het nationale banksysteem injecteert. Analisten zijn van mening dat de injectie een goede maatregel is om de economie te stabiliseren, maar dat er structureel meer buitenlandse valuta nodig zullen zijn.³⁹⁹

6.3. Sociale protesten

Voor 2023 documenteerde het OVCS 6.956 demonstraties, wat overeenkomt met 19 protesten per dag. Dit cijfer is een daling van 1 % tegenover het jaar voordien. Zo'n 80 % van de demonstraties gingen over economische, sociale, culturele en milieurechten. De overige 20 % (1.373 protesten) hadden betrekking op burgerrechten en politieke rechten. Er werden 118 protesten onderdrukt in 21 staten van het land, waarbij in totaal 15 mensen werden gearresteerd.⁴⁰⁰ In 2024 registreerde het OVCS 5.226 protesten, wat neerkomt op gemiddeld vijftien demonstraties per dag. Dit cijfer vertegenwoordigt een daling van 25 % vergeleken met 2023. Van deze protesten in 2024 waren er 2.722 protesten gerelateerd aan claims voor economische, sociale, culturele of milieurechten, wat overeenkomt met 52 % van het totaal. De overige protesten hadden betrekking op burgerrechten en politieke rechten. In de dagen volgend op de presidentsverkiezingen van 28 juli 2024, vonden 915 burgerprotesten plaats als reactie op de officiële verkiezingsuitslag. In totaal werden in 2024 226 protesten onderdrukt, met een balans van 25 doden en meer dan 2.000 arrestaties. Het merendeel van de onderdrukte protesten vond plaats in arbeiderswijken en verarmde wijken.⁴⁰¹ In de eerste helft van 2025 registreerde het OVCS 1.249 protesten, wat neerkomt op zeven demonstraties per dag. Dit cijfer vertegenwoordigt een daling van 48% ten opzichte van dezelfde periode in 2024, toen 2.383 protesten werden geteld.⁴⁰²

³⁹⁵ El País (Moleiro A.), 28/10/2025, [url](#)

³⁹⁶ El Nacional, 30/05/2025, [url](#)

³⁹⁷ El Debate, 13/11/2025, [url](#)

³⁹⁸ El Pitazo, 16/12/2025, [url](#);

³⁹⁹ El País (Moleiro A.), 22/01/2026, [url](#); France 24, 22/01/2026, [url](#)

⁴⁰⁰ OVCS, 15/01/2024, [url](#)

⁴⁰¹ OVCS, 06/02/2025, [url](#)

⁴⁰² OVCS, 10/07/2025, [url](#)

7. De humanitaire situatie

7.1. Algemene analyse

De humanitaire crisis in Venezuela zorgde de afgelopen jaren voor de grootste exodus in de recente Latijns-Amerikaanse geschiedenis. De humanitaire crisis in Venezuela werd veroorzaakt door de economische ineenstorting die in 2014 begon en die nog steeds aanhoudt. Ze veroorzaakte eveneens de ineenstorting van het gezondheidssysteem en tekorten aan essentiële hulpbronnen zoals water, brandstof en medicijnen.⁴⁰³

Volgens een rapport van het Wilson Center van maart 2023 lijdt Venezuela aan een van de ergste humanitaire crisissen in de geschiedenis van het westelijk halfrond, omstandigheden die de afgelopen tien jaar hebben geleid tot de uittocht van meer dan zeven miljoen Venezolanen. Maar ondanks de intensiteit en de duur van de crisis is de internationale hulp ontoereikend, aldus de organisatie. De toestroom van hulp wordt immers ernstig gehinderd door een veelheid aan factoren waaronder vooreerst de onwil van Nicolás Maduro om de controle over hulpleveringen op te geven en voldoende hulp toe te staan het land binnen te komen. Hoewel de internationale sancties tegen Venezuela vrijstellingen omvatten voor humanitaire en maatschappelijke organisaties, zorgen ze eveneens voor ernstige beperkingen doordat donoren geen risico's willen nemen met de uitbetaling van fondsen aan organisaties in Venezuela. Ngo's opereren bovendien in een sterk beperkend juridisch kader wat tot de opsluiting van enkele topmedewerkers van de grote ngo's leidde. Sinds 2020 staan de autoriteiten wel toe dat het WFP activiteiten ontplooit in het land, maar deze ontwikkelingen zijn onvoldoende, aldus het Wilson Center.⁴⁰⁴ In 2024 heeft de VN humanitaire hulp kunnen bieden aan 3,5 miljoen van de 7,6 miljoen mensen die daar nood aan hadden.⁴⁰⁵

Een combinatie van corruptie, wanbeheer en economische ineenstorting heeft de infrastructuur van het land verwoest, hetgeen verder zorgde voor frequente grootschalige stroomuitval, chronische energie- en watervoorzieningsproblemen, een storing van openbaar en particulier vervoer en een kritiek gebrek aan medische diensten. De economische sancties van de VS, met name tegen de olie-industrie, hebben de situatie verergerd, aldus ICG in 2022. Onder Maduro zijn de statistieken die de Venezolaanse staat openbaar maakt sporadisch en niet-verifieerbaar, waardoor het onmogelijk is de ware omvang van de humanitaire crisis vast te stellen.⁴⁰⁶

In 2025 verslechtert de context voor humanitaire hulpverlening. Er is de toenemende beperking van de maatschappelijke ruimte met de zogenaamde anti-ngo-wet die vereist dat ngo's een toelating moeten krijgen van de overheid om te mogen opereren. Volgens sommige experts is het doel van deze wet de armste bevolgingsgroepen afhankelijker te maken van overheidssteun.⁴⁰⁷ Ook blijft de sociale en politieke discriminatie bij de toekenning van overheidshulp- of -steun een diepgeworteld en wijdverbreid probleem. Hierdoor hebben aanhangers van de regering of personen met een grotere politieke invloed vaak meer toegang tot overheidssteun dan groepen die als opposant worden beschouwd.⁴⁰⁸ Daarnaast kampt de financiering van de internationale hulp met drastische bezuinigingen nadat de VS in 2025 de internationale hulpprogramma's bevriest en vermindert. Eind

⁴⁰³ IRC, 14/12/2021, [url](#)

⁴⁰⁴ Wilson Center (Penfold M. & Arnson C.), 03/2023, [url](#)

⁴⁰⁵ Humanitarian Action, s.d., [url](#)

⁴⁰⁶ ICG, 27/01/2022, [url](#)

⁴⁰⁷ TNH, 09/10/2025, [url](#)

⁴⁰⁸ ReliefWeb, 11/08/2025, p. 11, [url](#)

augustus 2025 kondigt het WFP aan dat het zijn hulp zal halveren vanwege gebrek aan financiering. Slechts 13 % van het VN-Humanitarian Response Plan (HRP) was tot dan toe gefinancierd.⁴⁰⁹

Het HRP schat dat 7,9 miljoen Venezolanen in 2025 humanitaire hulp nodig hebben.⁴¹⁰ Tegelijkertijd schat het WFP dat 40 % van de Venezolaanse bevolking lijdt aan matige of ernstige voedselonzekeerheid en dat 15 % dringend voedselhulp nodig heeft.⁴¹¹

Het project Encuesta Nacional de Condiciones de Vida (ENCOVI), een onderzoek van verschillende universiteiten naar de nationale levensomstandigheden, toonde begin 2021 aan dat 90,5 % van de Venezolanen arm kon worden genoemd en 76 % extreem⁴¹² arm. Volgens de onderzoekers zat Venezuela toen aan het plafond wat betreft de armoedecijfers.⁴¹³ Armoede treft in 2024 nog 73,2 % van de huishoudens en 36,5 % leeft in extreme armoede. Meer dan de helft van de Venezolaanse huishoudens wordt geconfronteerd met multidimensionale armoede (56,5 %).⁴¹⁴

HumVenezuela is een onafhankelijk platform opgericht in 2018 dat bestaat uit een samenwerking van 90 middenveldorganisaties die samen de complexe humanitaire noodsituatie proberen in kaart te brengen. Dit door enquêtes die ze houden onder de bevolking en eigen dataverzameling en analyse.⁴¹⁵ In haar rapport van oktober 2025, dat handelt over de periode van januari tot december 2024, stelt de organisatie vast dat de algemene economische armoede en extreme armoede licht gedaald is in vergelijking met 2023 en de humanitaire crisis is gestagneerd. Van de 28,4 miljoen inwoners in Venezuela, bevonden er zich in totaal 19,6 miljoen mensen of 69,2 % van de bevolking in humanitaire nood⁴¹⁶. Hiervan ervoeren 14,6 miljoen kritieke noden en bereikten ongeveer 5,6 miljoen personen de drempelwaarde van de categorie ernstige ontberingen.⁴¹⁷ Een vergelijking met voorgaande jaren toont aan dat in 2024 er 600.000 personen minder nood hadden aan humanitaire bijstand tegenover 2023. De personen in de categorie kritieke nood namen in 2024 toe met 400.000 ten opzichte van het jaar voordien. En de personen die vielen onder de categorie ernstige ontbering stegen met 1,4 miljoen.⁴¹⁸

⁴⁰⁹ TNH, 09/10/2025, [url](#)

⁴¹⁰ Humanitarian Action, s.d., [url](#)

⁴¹¹ WFP, 27/03/2025, [url](#)

⁴¹² Minder dan 1,90 dollar per dag

⁴¹³ ENCOVI, 2021, [url](#); Efecto Cocuyo, 02/10/2021, [url](#)

⁴¹⁴ ENCOVI, 2024, pp. 60-61, [url](#)

⁴¹⁵ HumVenezuela, 02/2024, pp. 2-9, [url](#)

⁴¹⁶ Gedefinieerd als nood aan bijstand en bijkomende bescherming in de sectoren leefomstandigheden, toegang tot voedsel, gezondheid, water en hygiëne en basis educatie. HumVenezuela, 08/10/2025, p. 10, 35-39, [url](#)

⁴¹⁷ HumVenezuela, 08/10/2025, p. 10, 35-39, [url](#)

⁴¹⁸ HumVenezuela, 02/2024, p. 11-12, [url](#)

PEOPLE AFFECTED BY THE HUMANITARIAN CRISIS IN VENEZUELA 2020/2024
(in millions of people and %)

PIN – TOTAL SCALE	2020		2021		2022		2023		2024	
LIVING CONDITIONS	18,4 M	64,8%	18,7 M	65,2%	19,7 M	68,7%	20,1 M	69,6%	18,5 M	65,2%
FOOD	13,1 M	53,6%	19,8 M	66,3%	18,7 M	65,2%	20,1 M	69,7%	17,9 M	63,1%
HEALTH	14,8 M	52,2%	18,8 M	65,5%	19,1 M	66,7%	20,2 M	69,9%	19,6 M	69,3%
WASH AND SANITATION	16,9 M	59,6%	17,4 M	60,5%	19,2 M	66,8%	19,9 M	69,0%	19,8 M	69,9%
BASIC EDUCATION	4,7 M	48,4%	6,4 M	67,2%	5,1 M	54,4%	5,8 M	61,0%	5,3 M	59,9%
PIN – CRITICAL NEEDS										
LIVING CONDITIONS	14,1 M	49,5%	19,3 M	67,3%	13,1 M	45,8%	14,2 M	49,4%	13,6 M	48,0%
FOOD	9,3 M	32,3%	14,4 M	50,3%	12,3 M	42,8%	13,0 M	45,2%	12,3 M	43,3%
HEALTH	7,9 M	27,7%	9,6 M	33,7%	10,7 M	37,4%	11,5 M	39,9%	11,7 M	41,7%
WASH AND SANITATION	12,1 M	42,4%	12,7 M	44,4%	13,6 M	47,6%	14,2 M	49,9%	14,6 M	51,4%
BASIC EDUCATION	3,7 M	38,2%	4,5 M	46,7%	3,3 M	34,9%	3,6 M	38,0%	2,3 M	25,7%
PIN – SEVERE NEEDS										
LIVING CONDITIONS	-	-	3,2 M	10,6%	2,3 M	8,0%	3,9 M	13,4%	4,8 M	17,2%
FOOD	2,3 M	7,9%	2,6 M	9,2%	2,1 M	7,2%	2,7 M	9,5%	2,9 M	10,5%
HEALTH	2,8 M	10,0%	4,4 M	15,4%	4,0 M	14,1%	4,2 M	14,6%	5,6 M	19,7%
WASH AND SANITATION	2,9 M	13,3%	3,1 M	13,9%	4,4 M	15,3%	4,7 M	16,4%	5,3 M	18,6%
BASIC EDUCATION	2,6 M	26,8%	3,6 M	37,4%	3,0 M	32,2%	3,3 M	34,7%	4,6 M	51,9%

Grafiek 4: Evolutie van de categorieën, mensen in nood, mensen in kritieke nood en mensen met ernstige ontberingen, 2020/2024⁴¹⁹

Volgens HumVenezuela leeft 86,9 % van de Venezolaanse bevolking in armoede en 70,6 % in extreme armoede in 2024.⁴²⁰ De resultaten van een enquête in juli en augustus 2025, wijzen op een daling in de armoedecijfers tegenover 2024. Hieruit blijkt dat 78,4 % van de bevolking in armoede leeft en 56,8 % in extreme armoede. Dertien staten hebben armoedecijfers van 80 % of meer en extreme armoedecijfers van meer dan 60 %, met name: Anzoátegui, Portuguesa, Bolívar, Táchira, Amazonas, Delta Amacuro, Apure, Yaracuy, La Guaira, Guárico, Monagas, Cojedes, Falcón en Trujillo.⁴²¹

7.2. Toegang tot basisvoorzieningen

7.2.1. Toegang tot voedsel

De voedselzekerheid in Venezuela blijft in 2024 verweven met economische uitdagingen, wereldwijde inflatie van voedselprijzen en klimaatgerelateerde gebeurtenissen die de voedselproductie en het levensonderhoud van mensen beïnvloeden.⁴²²

De inkomensniveaus blijven voor de meeste huishoudens ontoereikend om in hun basisbehoeften te voorzien. Hoewel het mediane gezinsinkomen steeg van \$ 165,4 in 2024 naar \$ 237,7 per maand in 2025, is dit onvoldoende om de kosten van de basisvoedselmand, geschat op \$ 550 per maand, te dekken.⁴²³ Het nationale minimumloon van 130 bolívares (ongeveer \$ 0,70) per maand is sinds 2022 niet verhoogd ondanks de stijgende inflatie in 2025. In 2025 daalt, net als in 2022, het percentage huishoudens dat overlevingsstrategieën toepast om gezinsleden te kunnen voeden. In vergelijking met 2024, daalt het percentage huishoudens in matige voedselonzeekerheid van 32,8% naar 29,6%. Ook het percentage huishoudens dat in ernstige voedselonzeekerheid verkeert, waarbij men dagenlang

⁴¹⁹ HumVenezuela, 08/10/2025, p. 37, [url](#)

⁴²⁰ HumVenezuela, 08/10/2025, p. 10, [url](#)

⁴²¹ HumVenezuela, 29/10/2025, p. 2, [url](#)

⁴²² WFP, s.d., [url](#)

⁴²³ HumVenezuela, 08/10/2025, pp. 10-11, 18-21, [url](#); HumVenezuela, 29/10/2025, p. 7, [url](#)

niet kan eten of de dagelijkse voedselinname gedurende langere tijd tot een minimum beperkt, zakt van 10,6 % naar 8,6 %.⁴²⁴

Sinds 2016 kunnen Venezolanen een beroep doen op de CLAP-voedseldozen (Comité Local de Abastecimiento y Producción, CLAP⁴²⁵) die door de autoriteiten worden verdeeld tegen een kleine vergoeding. Deze worden op hun beurt door de autoriteiten gebruikt voor het uitoefenen van meer sociale controle op de bevolking. De distributie van deze voedseldozen is in principe in handen van lokale comités. Maar steeds vaker is de verdeling hiervan in handen van de *colectivos*, gewapende bendes of Colombiaanse guerrillagroeperingen. Onderzoek toont eveneens aan dat CLAP-boxen op de meeste plaatsen enkel worden verspreid onder aanhangers van de autoriteiten.⁴²⁶

Het ENCOVI-onderzoek in 2024 geeft aan dat zo'n 88,9 % van de respondenten een voedseldoos verkreeg in 2023. De frequentie van de levering van de voedseldozen varieert sterk. Zo'n 60 % van de respondenten verklaarde dat deze in 2024 slechts om de twee tot vier maanden of nog minder beschikbaar waren.⁴²⁷ De VN speciale rapporteur voor het Recht Op Voedsel uitte na zijn bezoek aan Venezuela in februari 2024 eveneens zijn bezorgdheid over de onregelmatige leveringen van de CLAP-voedseldozen, het gebrek aan kwaliteit en voedingsstoffen van het voedsel in deze voedseldozen en het feit dat personen die als kritisch ten aanzien van de autoriteiten worden ervaren, de toegang ertoe wordt ontnomen.⁴²⁸ HumVenezuela stelde een sterke afname af van aankoop van CLAP-dozen in 2025. Terwijl in november 2024 nog 54,5 % van de huishoudens voedseldozen aankocht was dit in augustus 2025 nog 39,5 %. In elf staten in het bijzonder was de afname groter dan gemiddeld, namelijk in Anzoátegui, Bolívar, Falcón, La Guaira, Lara, Mérida, Monagas, Sucre, Trujillo, Yaracuy en Zulia.⁴²⁹ Volgens de krant El Pitazo is de reikwijdte en frequentie van het CLAP-voedselprogramma in heel Venezuela afgenomen sinds de presidentsverkiezingen van 2024. In 2025 ontvangen slechts enkele kwetsbare gemeenschappen, zoals de parochie Petare van de gemeente Sucre (Miranda), nog maandelijks de CLAP-dozen. In andere delen van Caracas zijn de dozen om de twee of vier maanden beschikbaar. In veel regio's laten de leveringen van de voedseldozen nog langer op zich wachten of zijn ze zelfs helemaal stopgezet zonder enige verklaring. Zo kunnen de inwoners van de staten Amazonas, Guárico, Cojedes, Apure, Mérida en Barinas in 2025 niet meer rekenen op de gesubsidieerde voedseldozen.⁴³⁰

7.2.2. Toegang tot gezondheidszorg

Al meer dan twee decennia, en vooral in de afgelopen negen jaar, heeft de openbare gezondheidszorg in Venezuela meer dan de helft van zijn personeel en operationele capaciteit verloren. Dit als gevolg van onderfinanciering, de achteruitgang van de gezondheidsinfrastructuur en het voortdurende tekort aan basisvoorzieningen die nodig zijn om tijdige en adequate zorg voor de bevolking te garanderen, aldus HumVenezuela.⁴³¹ Op het ogenblik dat de COVID-19-pandemie toesloeg was de capaciteit van de Venezolaanse gezondheidsdiensten al met 70 % gedaald. De pandemie dreef dat cijfer naar meer dan 80 %.⁴³² Ook het gebrek aan elektriciteit en stromend water ondermijnen de effectiviteit van de gezondheidszorg, net als de lonen die tot de laagste in de regio behoren.⁴³³

⁴²⁴ HumVenezuela, 29/10/2025, p. 7, [url](#)

⁴²⁵ Lokale comités opgericht in 2016 voor de distributie van voedsel: El Pitazo, 25/10/2025, [url](#)

⁴²⁶ SIPRI, 12/2021, pp. 11-21, [url](#); El Pitazo, 25/10/2025, [url](#)

⁴²⁷ ENCOVI, 2024, p. 66, [url](#)

⁴²⁸ OHCHR, 14/02/2024, [url](#)

⁴²⁹ HumVenezuela, 29/10/2025, p. 5, [url](#)

⁴³⁰ El Pitazo, 25/10/2025, [url](#)

⁴³¹ HumVenezuela, 08/10/2025, p. 25, [url](#)

⁴³² HumVenezuela, 04/10/2022, p. 34, [url](#)

⁴³³ TNH, 25/06/2024, [url](#)

Het tekort aan medische zorg en de beperkte toegang tot behandelingen brengt mensen met ernstige acute of chronische aandoeningen in levensgevaar en bedreigt hun lichamelijk en geestelijk welzijn.⁴³⁴ Volgens de ngo Convite bereikten medicijntekorten in het algemeen 28 % in maart 2024, en in minstens twee van de tien ziekenhuizen die de organisatie bezocht, was er geen behandeling voor zes van de meest voorkomende problemen: diabetes, infectieuze luchtwegaandoeningen, diarree, hypertensie, depressie en beroertes.⁴³⁵ Zo'n 4,1 miljoen mensen met ernstige chronische gezondheidsklachten konden in 2024 geen medische behandeling krijgen en 3,8 miljoen personen kregen geen medicijnen voor hun chronische aandoeningen. In 2024 was 87,3 % van de bevolking afhankelijk van een openbaar gezondheidssysteem waarop ze niet konden vertrouwen, aldus HumVenezuela. Ook neemt de ziektelast toe wegens een gebrek aan preventieve zorg. Zo'n 63,7 % van de bevolking heeft in 2024 geen toegang tot preventieve gezondheidsconsulten, wat bijdraagt tot een hoog percentage aan mensen zonder vroegtijdige diagnose of behandeling van ziekten.⁴³⁶

7.2.3. Toegang tot drinkbaar water

Venezuela heeft een uitgebreid waterleidingnet dat al lange tijd in slechte staat verkeert. Het kent ernstige tekorten op vlak van infrastructuur, uitrusting, financiering en beheer. Hierdoor is de hoeveelheid leidingwater sterk verminderd en is de kwaliteit ervan voor gebruik of consumptie achteruitgegaan. Door schaarste of verontreiniging moet meer dan 90 % van de bevolking water uit alternatieve bronnen halen. Huishoudens zijn aangewezen op openbare reservoirs, bronnen, rivieren of regenwater, die fysiek of chemisch verontreinigd kunnen zijn. Andere huishoudens zijn afhankelijk van sporadische hulp van burens of familie om aan water te geraken, terwijl weer anderen extra kosten moeten maken door flessenwater te kopen of watertankwagens in te huren.⁴³⁷

Net als in 2023, bleef de watervoorziening in 2024 in heel Venezuela zeer onregelmatig. In totaal had 69 % van de bevolking te maken met ernstige beperkingen in de toegang tot drinkwater. Zeven op de tien personen wiens huizen aangesloten zijn op het waterleidingnet, zaten weken of maanden zonder water of kregen helemaal geen water. Ongeveer 23 % van de woningen is niet aangesloten op het waterleidingnet. Bijna 62 % van de mensen meldde tekenen van verontreiniging in het water dat zij gebruiken voor hun watervoorziening. Zo'n 10 % gebruikte water dat zelfs niet voor menselijke consumptie geschikt is.⁴³⁸

In 2025 heeft 62,3 % van de huishoudens een beperkte toegang tot drinkwater, een daling ten opzichte van 2024. Het percentage huishoudens dat met langdurige onderbrekingen van het leidingwater te maken krijgt of geen toegang tot het leidingwaternet heeft, daalde tot 33,7 %, tegenover 45,6 % in 2024. In 2025 meldt 41,2 % van de huishoudens tekenen van waterverontreiniging.⁴³⁹

7.2.4. Toegang tot elektriciteit

De impact van de economische crisis is nog groter door een algemene ineenstorting van de openbare infrastructuur en diensten van het land. Het nationale elektriciteitssysteem kende grote infrastructuurproblemen en deze werden steeds ernstiger met een wijdverbreide, langdurige stroomstoring in 2019. De langdurige stroomuitval had aanzienlijke gevolgen voor de

⁴³⁴ HumVenezuela, 08/10/2025, p. 25, [url](#)

⁴³⁵ Asociación Civil Convite (Convite A.C.), 16/04/2024, [url](#)

⁴³⁶ HumVenezuela, 08/10/2025, pp. 25-28, [url](#)

⁴³⁷ HumVenezuela, 08/10/2025, pp. 21-22, [url](#)

⁴³⁸ HumVenezuela, 08/10/2025, pp. 22-23, [url](#)

⁴³⁹ HumVenezuela, 29/10/2025, pp. 14-15, [url](#)

gezondheidszorg, de watervoorziening en het openbaar vervoer en verstoorde de industrie, de commerciële en detailhandelssectoren en de olieproductie.⁴⁴⁰ Ook in de daaropvolgende jaren werden veelvuldig stroomonderbrekingen gerapporteerd. De grensstaten, zoals Táchira, die aan het einde van de nationale transmissielijnen liggen, leidden hier het zwaarst onder.⁴⁴¹

De elektriciteitscrisis verslechterde in 2023, met dagelijkse stroomstoringen in alle staten van het land. Ook in 2024 vonden er gedurende het hele jaar dagelijks stroomonderbrekingen plaats, aldus HumVenezuela. Het aandeel van de bevolking dat te maken kreeg met langdurige stroomstoringen nam achtereenvolgens toe en ging van 26 % in 2022 naar 62 % in 2023 en 69 % in 2024. In augustus 2024 deden zich twee grote stroomstoringen voor in meer dan de helft van de Venezolaanse staten, die meerdere uren duurden.⁴⁴² De stroomstoring van 30 augustus 2024 trof bijna het hele land en hield meer dan zeventien uren aan. Volgens de autoriteiten was de stroomstoring te wijten aan een cyberaanval op de grootste waterkrachtcentrale van het land. Maar experts, geïnterviewd door oppositiekrant TalCual, trekken deze analyse in twijfel aangezien het systeem nog analoog werkt en niet verbonden is met het internet. Zij wijten de stroomuitval aan de verouderde infrastructuur van de centrale.⁴⁴³

In de enquête van HumVenezuela afgenomen in juli en augustus 2025 meldde 17,4 % van de ondervraagde huishoudens dat ze wekelijks te maken hebben met stroomonderbrekingen, die uren of zelfs meerdere dagen kunnen aanhouden.⁴⁴⁴

7.2.5. Toegang tot onderwijs

Venezuela's onderwijssysteem was lange tijd een van de beste van de regio.⁴⁴⁵ Het land gold ooit als een pionier in Latijns-Amerika op vlak van toegang tot onderwijs. Voormalig president Chávez voerde een reeks succesvolle hervormingen door, waaronder een massale alfabetiseringscampagne en maaltijdprogramma's voor studenten. Jaren van wanbeleid onder Maduro leidden tot een ernstige achteruitgang van de kwaliteit van het onderwijs en een hoog verzuim.⁴⁴⁶

De algemene economische crisis, de verslechtering van de openbare diensten en de diverse stroomonderbrekingen hebben een invloed op de staat van het onderwijs. De schoolinfrastructuur verkeert op vele plaatsen in een erbarmelijke staat. Ook de lage lonen van de leerkrachten en de emigratie laten zich voelen.⁴⁴⁷ Er is een tekort aan leraren, wat in 2024 in 79,5 % van de scholen een ernstig probleem werd. Volgens officiële informatie stonden er in het schooljaar 2024 iets meer dan 100.000 leerkrachten voor de klas, tegenover 500.000 in 2015.⁴⁴⁸ Ook de tekorten en problemen met het programma dat voorziet in gratis maaltijden op school hebben hun invloed op de toenemende absentiegraad van de leerlingen.⁴⁴⁹

Volgens de ENCOVI-studie van 2024 waren er dat jaar 7 % minder kinderen en jongeren ingeschreven in een school ten opzichte van 2014. Van de 11,6 miljoen personen tussen 3 en 24 jaar oud, waren er

⁴⁴⁰ Chatam House, 17/12/2021, [url](#)

⁴⁴¹ Caracas Chronicles, 18/03/2022, [url](#)

⁴⁴² HumVenezuela, 02/2024, p. 21, [url](#); HumVenezuela, 08/10/2025, pp. 14-15, [url](#)

⁴⁴³ TalCual, 01/09/2024, [url](#)

⁴⁴⁴ HumVenezuela, 29/10/2025, p. 17, [url](#)

⁴⁴⁵ Washington Post (Krygier R.), 17/11/2017, [url](#)

⁴⁴⁶ TNH, 23/07/2025, [url](#)

⁴⁴⁷ PROVEA, 04/03/2020, [url](#); HumVenezuela, 08/10/2025, pp. 31-32, [url](#)

⁴⁴⁸ HumVenezuela, 08/10/2025, p. 31, [url](#)

⁴⁴⁹ Efecto Cocuyo, 21/10/2023, [url](#); HumVenezuela, 08/10/2025, pp. 32-33, [url](#); HumVenezuela, 29/10/2025, p. 13, [url](#)

7,7 miljoen ingeschreven in 2024. Dit is een lichte stijging ten opzichte van 2023.⁴⁵⁰ Zo'n 34 % van de kinderen tussen 3 en 24 jaar ging niet naar een onderwijsinstelling.⁴⁵¹

HumVenezuela geeft aan dat van de geschatte 8,9 miljoen kinderen tussen 0 en 17 jaar zo'n 6,6 miljoen kinderen naar school ging in 2024. Hiervan nam 48 % op onregelmatige basis deel aan de lessen.⁴⁵² In 2025 daalt dit percentage naar 30,2 %.⁴⁵³

8. Migratie

Volgens cijfers van november 2024, gepubliceerd door het Coordination Platform for Refugees and Migrants from Venezuela, Response for Venezuelans (R4V)⁴⁵⁴, hebben op dat moment 7.890.506 Venezolanen het land verlaten.⁴⁵⁵ Deze cijfers zijn schattingen en worden samengesteld op basis van rapportage door de autoriteiten van de gastlanden. In november 2023 werd hun aantal op 7.722.579 Venezolanen geschat.⁴⁵⁶ Dit betekent dat eind 2024 zo'n kwart van de bevolking het land heeft verlaten. De staten waar huishoudens het hoogste aantal vertrokken migranten rapporteerden in het onderzoek van HumVenezuela over 2024 zijn Táchira, Monagas, Aragua en Yaracuy, gevolgd door Bolívar, Amazonas, Delta Amacuro, Trujillo, Barinas en het hoofdstedelijk district. De interne verplaatsingen worden voor 2024 door HumVenezuela geschat op 4,1 %.⁴⁵⁷

Uit onderzoek van ENCOVI in juni en juli 2024 blijkt dat de achtergrond van de migranten veranderde in 2023-2024. De groep van 30-49 jaar is nu groter dan die van 15-24 jaar, welke de overheersende leeftijdscategorie was tot 2021. Ook de opleidingsniveaus zijn sinds 2017 veranderd. Er zijn nu meer migranten met een middelbare opleiding (van 32 % naar 56%) en minder met een universitair diploma (van 40 % naar 20 %) vergeleken met enkele jaren eerder.⁴⁵⁸

De overgrote meerderheid Venezolanen, meer dan 6,91 miljoen, wordt opgevangen in de regio, met Colombia en Peru als de voornaamste gastlanden. Samen vangen beide landen 4,5 miljoen Venezolanen op. Colombia telt in november 2025 2,83 miljoen Venezolaanse migranten en vluchtelingen en Peru 1,66 miljoen.⁴⁵⁹

De regering van Colombia heeft op 8 februari 2021 een tijdelijke beschermingsstatus (Temporary Protection Status, TPS) van tien jaar aangekondigd voor de meer dan 1,8 miljoen Venezolanen die in het land wonen of die tot mei 2023 via officiële controleposten Colombia binnenkwamen. Als aanvulling op internationale bescherming biedt TPS Venezolanen documentatie en toegang tot rechten, en dus een kans om lokaal te integreren. De TPS bestaat uit drie stappen:

- Online voorregistratie
- Individuele biometrische registratie

⁴⁵⁰ ENCOVI, 2024, p. 11, [url](#)

⁴⁵¹ TNH, 23/07/2025, [url](#)

⁴⁵² HumVenezuela, 08/10/2025, p. 29, [url](#)

⁴⁵³ HumVenezuela, 29/10/2025, p. 12, [url](#)

⁴⁵⁴ "The Regional Inter-Agency Coordination Platform was established pursuant to the request by the UN Secretary-General to UNHCR and IOM on 12 April 2018, to lead and coordinate the response to refugees and migrants from Venezuela": R4V, s.d., [url](#)

⁴⁵⁵ R4V, 11/2024, [url](#)

⁴⁵⁶ R4V, 11/2023, [url](#)

⁴⁵⁷ HumVenezuela, 08/10/2025, pp. 16-17, [url](#)

⁴⁵⁸ ENCOVI, 2024, pp. 32-33, [url](#)

⁴⁵⁹ R4V, 11/2025, [url](#)

- Levering van documentatiekaarten (Temporary Protection Permits, TPP)⁴⁶⁰

Venezolanen die Colombia binnenkwamen na juni 2023 komen niet in aanmerking voor TPS.⁴⁶¹ Eind december 2024 hebben 1,95 miljoen Venezolanen een TPP.⁴⁶²

Venezolanen die in 2024 in Colombia aankomen hebben wel nog de mogelijkheid om asiel aan te vragen. Iets wat weinigen doen aangezien het een tijdrovende procedure is met weinig erkenningen.⁴⁶³ Daarnaast kunnen zij ook een speciaal bezoekersvisum (*Visa de Visitante Especial, la visa V*) voor Venezolanen aanvragen. Onderzoek van de Colombiaanse krant *Semana* toont aan dat tegen juli 2025 slechts 11 % van deze aanvragen werd goedgekeurd.⁴⁶⁴

Sinds eind 2021 kan eveneens een sterke toename van vluchtelingen en migranten uit Venezuela worden vastgesteld die naar het noorden trekken, via de Darién Gap (tussen Colombia en Panama), en zo via Mexico de VS proberen te bereiken. Als reactie op deze ontwikkelingen besloot Mexico op 17 december 2021 een visumplicht in te voeren voor Venezolanen. Costa Rica en Honduras verplichtten eveneens vanaf februari 2022 een visum voor Venezolanen die het land willen binnenkomen. Ook Panama, El Salvador en Guatemala hebben al een visumverplichting voor Venezolanen.⁴⁶⁵

In 2023 maakten een recordaantal van 520.085 migranten gebruik van de oversteek via de Darién Gap. In 2024 maakten 302.203 mensen de oversteek, van wie de meerderheid (68 %) Venezolaanse staatsburgers was.⁴⁶⁶ In oktober 2025 maakten de Panamese autoriteiten bekend dat de irreguliere migratie over deze route, richting de VS, vrijwel volledig is stilgevallen.⁴⁶⁷ Deze scherpe daling wordt toegeschreven aan het Amerikaanse beleid onder de tweede ambtstermijn van president Donald Trump (sinds januari 2025), die de toegang tot asiel aan de zuidgrens beëindigde en een einde maakte aan verschillende humanitaire programma's. Sindsdien is een omgekeerde migratiestroom zichtbaar⁴⁶⁸: volgens Panamese cijfers steken maandelijks iets meer dan duizend migranten de Darién Gap in zuidelijke richting over richting Colombia. Ongeveer 95 % van hen is Venezolaans.⁴⁶⁹

In januari 2025 sloot de speciale gezant van president Donald Trump, Richard Grenell, een akkoord met de Venezolaanse autoriteiten over de hervatting van deportatievluchten naar Venezuela.⁴⁷⁰ Volgens de Venezolaanse autoriteiten zijn sinds de start van 2025 tot november 2025 zo'n 17.000 Venezolanen gedeporteerd uit de VS, waaronder 150 kinderen die gescheiden werden van hun ouders.⁴⁷¹

⁴⁶⁰ UNHCR, 11/2021, [url](#)

⁴⁶¹ WOLA, 20/06/2024, [url](#)

⁴⁶² Observatorio de Migraciones, Migrantes y Movilidad Humana, 06/2025, p. 6, [url](#)

⁴⁶³ 55.000 mensen vroegen tussen 2017 en 2023 een vluchtelingen- of asielstatus aan in Colombia, een periode waarin de aanvragen met 1.168 % toenamen. Echter, slechts 1.475 mensen werden erkend als vluchteling, waarvan 92 % Venezolanen. WOLA, 20/06/2024, [url](#)

⁴⁶⁴ *Semana*, 06/07/2025, [url](#)

⁴⁶⁵ R4V, 07/03/2022, [url](#)

⁴⁶⁶ OHCHR, 08/05/2025, [url](#)

⁴⁶⁷ IOM, 20/11/2025, [url](#)

⁴⁶⁸ IOM, 20/11/2025, [url](#)

⁴⁶⁹ IOM, 20/11/2025, [url](#)

⁴⁷⁰ BBC, 24/03/2025, [url](#)

⁴⁷¹ NYT, 25/11/2025, [url](#)

Op 7 november 2025 beëindigden de VS eveneens de (sinds 2021 van kracht zijnde) *Temporary Protected Status* (TPS⁴⁷²) voor Venezolanen verblijvende in de VS.⁴⁷³ De werkvergunning die gepaard gaat met de TPS-status blijft wel nog geldig tot oktober 2026.⁴⁷⁴

Een onderzoek van het Laboratorio de Ciencias Sociales (Lacso) van begin 2025 toont aan dat de migratiebereidheid van Venezolanen groot blijft. Minstens 22 % van de Venezolaanse bevolking gaf aan het land te willen verlaten in 2025 vanwege politieke spanningen en de hoge kosten van levensonderhoud. Van deze groep had 5 % al besloten om binnen de zes maanden te emigreren.⁴⁷⁵

⁴⁷² Het Congres heeft in 1990 de *Temporary Protected Status* (TPS) in het leven geroepen in de Immigration Act. Het is een tijdelijke immigratiestatus die wordt verleend aan onderdanen van specifiek aangewezen landen die te maken hebben met een aanhoudend gewapend conflict, een milieuramp of buitengewone en tijdelijke omstandigheden. De status biedt een werkvergunning en bescherming tegen deportatie aan buitenlanders uit landen die zich op het moment van de aanwijzing door de Amerikaanse overheid in de Verenigde Staten bevinden. American Immigration Council, 25/11/2025, [url](#)

⁴⁷³ USCIS, 23/10/2025, [url](#)

⁴⁷⁴ Infobae, 13/11/2025, [url](#)

⁴⁷⁵ Crónica Uno, 27/05/2025, [url](#)

Bibliografie

Rechtstreekse contacten

Newton C., medewerker van de Monitoring and Data Unit van InSight Crime, e-mail, 20/10/2025, contactgegevens niet meegedeeld om de veiligheid van deze bron te garanderen

Geschreven en audiovisuele bronnen

Acceso a la Justicia, *La administración de justicia penal en Venezuela*, 05/2022, <https://accesoalajusticia.org/wp-content/uploads/securepdfs/2022/05/La-administracion-de-justicia-penal-en-Venezuela.pdf> [geraadpleegd op 23/09/2025]

Al Jazeera (AJ), 'Remote coercion': What has US approach been since abduction of Maduro?, 24/01/2026, <https://www.aljazeera.com/news/2026/1/24/remote-coercion-what-has-us-approach-been-since-abduction-of-maduro> [geraadpleegd op 26/01/2026]

Al Jazeera (AJ), *Delcy Rodriguez sworn in as Venezuela's president after Maduro abduction*, 05/01/2026, <https://www.aljazeera.com/news/2026/1/5/delcy-rodriguez-sworn-in-as-venezuelas-president-after-maduro-abduction> [geraadpleegd op 26/01/2026]

Al Jazeera (AJ), *Venezuela's Machado says she hasn't spoken to Trump since October*, 06/01/2026, <https://www.aljazeera.com/news/2026/1/6/venezuelas-machado-says-she-hasnt-spoken-to-trump-since-october> [geraadpleegd op 26/01/2026]

Alianza Rebelde Investiga (ARI), *Extortion in Uniform: Caught Between Violent Gangs and Corrupt Police in Venezuela's Cota 905*, s.d., <https://alianza.shorthandstories.com/extortion-in-uniform-caught-between-violent-gangs-and-corrupt-police-in-venezuelas-cota-905/index.html> [geraadpleegd op 15/10/2025]

Amazon Underworld, *Amazon under attack: mapping crime throughout world's largest rainforest*, 21/10/2025, <https://amazonunderworld.org/amazon-under-attack-mapping-crime-throughout-worlds-largest-rainforest/> [geraadpleegd op 27/11/2025]

Amazon Underworld, *Everything for Gold: migration and violence on the Río Negro*, 06/08/2025, <https://amazonunderworld.org/everything-for-gold-migration-and-violence-on-the-rio-negro-triborder/> [geraadpleegd op 02/12/2025]

American Immigration Council, *Temporary Protected Status (TPS): An Overview - American Immigration Council*, 25/11/2025, <https://www.americanimmigrationcouncil.org/fact-sheet/temporary-protected-status-tps-overview/> [geraadpleegd op 27/11/2025]

Americas Society/Council of the Americas (AS/COA), *Explainer: Armed Groups in Venezuela*, 10/06/2019, <https://www.as-coa.org/articles/explainer-armed-groups-venezuela> [geraadpleegd op 24/02/2020]

Área Metropolitana de Caracas, 21/08/2018, <https://www.controlciudadano.org/zonas-de-seguridad/mapa-con-todas-las-zonas-de-seguridad-decretadas-en-el-area-metropolitana-de-caracas-por-municipio/> [geraadpleegd op 04/09/2024]

Armando.Info, *Hasta los curas dicen 'amén' a los mandamientos del ELN en Táchira y Apure*, 07/01/2024, <https://armando.info/hasta-los-curas-dicen-amen-a-los-mandamientos-del-eln-en-tachira-y-apure/> [geraadpleegd op 20/06/2024]

Armando.Info, *El 'Negro Fabio' encontró su Dorado*, 25/06/2023, <https://armando.info/el-negro-fabio-encontro-su-dorado/> [geraadpleegd op 07/10/2025]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *About ACLED*, s.d., <https://acleddata.com/about-acled/> [geraadpleegd op 26/01/2024]

- Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Codebook*, 06/2023, https://acleddata.com/acleddatanew/wp-content/uploads/dlm_uploads/2023/06/ACLED_Codebook_2023.pdf [geraadpleegd op 26/01/2024]
- Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Coding Review Process, Version 2 (09.2020)*, 11/2021, https://acleddata.com/acleddatanew/wp-content/uploads/2021/11/ACLED_Coding-Review-Process_v2_September-2020.pdf [geraadpleegd op 26/01/2024]
- Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Data Venezuela*, via export tool geraadpleegde update: 16 januari 2026, <https://www.acleddata.com/data/> [geraadpleegd op 23 januari 2026]
- Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Fatality Methodology*, 01/2023, https://acleddata.com/acleddatanew/wp-content/uploads/2023/01/FAQs-ACLED-Fatality-Methodology_2023.pdf [geraadpleegd op 26/01/2024]
- Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Resource Library*, s.d., <https://acleddata.com/resources/#1644417247131-efe69df0-2548> [geraadpleegd op 26/01/2024]
- Asociación Civil Convite (Convite A.C.), Boletín 80: Marzo 2024 cierra con 28,4% de escasez de medicamentos para las morbilidades monitoreadas por Convite, 16/04/2024, <https://conviteac.org/publicaciones/boletines/boletin-80-marzo-2024-cierra-con-28-por-ciento-de-escasez-de-medicamentos-para-morbilidades-monitoreadas-por-convite/> [geraadpleegd op 25/07/2024]
- Aseso a la Justicia, *la administración de justicia penal en Venezuela*, 05/2022, <https://accesoalajusticia.org/wp-content/uploads/securepdfs/2022/05/La-administracion-de-justicia-penal-en-Venezuela.pdf> [geraadpleegd op 07/06/2024]
- BBC (Paredes N.), *What is Cartel de los Soles, which the US is labelling a terrorist organisation?*, 24/11/2025, <https://www.bbc.com/news/articles/cy8j4ye5x0mo> [geraadpleegd op 05/12/2025]
- BBC News, *Venezuela crisis: Defiant Maduro appears with soldiers*, 03/05/2019, <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-48137781> [geraadpleegd op 16/03/2020]
- BBC News, *Venezuela crisis: How the political situation escalated*, 13/01/2020, <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-36319877> [geraadpleegd op 21/01/2020]
- BBC News, *Venezuela's slow economic recovery leaves poorest behind*, 04/02/2023, [Venezuela's slow economic recovery leaves poorest behind \(bbc.com\)](https://www.bbc.com/news/world-latin-america-36319877) [geraadpleegd op 06/09/2024]
- BBC, *US deportation flights to Venezuela resume after spat*, 24/03/2025, <https://www.bbc.com/news/articles/cgm1r0wjdyo> [geraadpleegd op 27/11/2025]
- Caracas Chronicles (Galaviz D.), *Mega-Gangs: A Closer Look*, 04/11/2019, [Mega-Gangs: A Closer Look | Caracas Chronicles](https://www.caracaschronicles.com/2019/11/04/mega-gangs-a-closer-look/) [geraadpleegd op 04/09/2024]
- Caracas Chronicles, *State-Enabled Illicit Trades Represent More Than a Quarter of Venezuela's Economy*, 08/01/2024, <https://www.caracaschronicles.com/2024/01/08/state-enabled-illicit-trades-represent-more-than-a-quarter-of-venezuelas-economy/> [geraadpleegd op 12/07/2024]
- Caracas Chronicles, *Why is Maduro Cracking Down on Amazonian Miners?*, 07/11/2024, <https://www.caracaschronicles.com/2023/11/07/why-is-maduro-cracking-down-on-amazonian-miners/> [geraadpleegd op 20/06/2024]
- Center for Strategic and International Studies (CSIS), *The Future of Security in Venezuela* [video], 20/12/2021, <https://www.csis.org/events/future-security-venezuela> [geraadpleegd op 14/04/2022]
- Central Intelligence Agency (CIA), *The World Factbook: Venezuela*, 17/09/2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/venezuela/#military-and-security> [geraadpleegd op 23/09/2025]
- Chatam House, *Reforming Venezuela's electricity sector*, 17/12/2021, <https://www.chathamhouse.org/2021/12/reforming-venezuelas-electricity-sector/04-recommendations> [geraadpleegd op 16/05/2022]

CNN Español, *Análisis | Cómo está la economía de Venezuela tras 11 años de Gobierno de Maduro*, 08/01/2025, <https://cnnespanol.cnn.com/2025/01/08/venezuela/analisis-economia-venezuela-11-anos-maduro-orig/> [geraadpleegd op 20/11/2025]

CNN, *Venezuela's Machado gave Trump her Nobel prize. In return she received a swag bag but no promise of support*, 16/01/2026, <https://edition.cnn.com/2026/01/15/americas/venezuela-machado-trump-meeting-nobel-intl-hnk/> [geraadpleegd op 26/01/2026]

Congressional research Service (CRS) (Sullivan P.), *Venezuela: Issues for Congress, 2013-2016*, 23/01/2017, <https://www.fas.org/ve/venezuela-issues-for-congress-2013-2016> [geraadpleegd op 04/09/2024]

Congressional Research Service (CRS), *Venezuela: Political Crisis and U.S. Policy*, 02/12/2022, <https://crsreports.congress.gov/product/pdf/IF/IF10230> [geraadpleegd op 27/03/2023]

Connectas, *En Petare se libraron del yugo de "Wilexis", pero la gente aún vive con miedo*, 07/05/2025, <https://www.connectas.org/en-petare-se-libraron-del-yugo-de-wilexis-pero-la-gente-aun-vive-con-miedo/> [geraadpleegd op 07/10/2025]

Correo del Orinoco, *Gran Misión Cuadrantes de Paz alcanza hito de 3.000 unidades desplegadas en el país*, 21/12/2023, <http://www.correodelorinoco.gob.ve/gran-mision-cuadrantes-paz-alcanza-hito-3-000-unidades-desplegadas-pais/> [geraadpleegd op 04/06/2024]

Council on Foreign Relations (CFR), *Trump Can Break Maduro's Hold of Venezuela Without a War*, 08/12/2025, <https://www.cfr.org/expert-brief/trump-can-break-maduros-hold-venezuela-without-war> [geraadpleegd op 15/12/2025]

Council on Foreign Relations (CFR), *U.S. Military's Boat Strike Escalates Tensions With Venezuela*, 09/09/2025, <https://www.cfr.org/expert-brief/us-militarys-boat-strike-escalates-tensions-venezuela> [geraadpleegd op 12/12/2025]

Crónica Uno, *Economista Asdrúbal Oliveros descarta hiperinflación en 2025*, 09/06/2025, <https://cronica.uno/economista-asdrubal-oliveros-descarta-hiperinflacion-preve-recesion-cierre-2025/> [geraadpleegd op 20/11/2025]

Crónica Uno, *Estudio proyecta que casi un millón de venezolanos podrían emigrar en 2025*, 27/05/2025, <https://cronica.uno/estudio-proyecta-que-casi-un-millon-de-venezolanos-podrian-emigrar-en-2025/> [geraadpleegd op 27/11/2025]

Defiende Venezuela & InSight Crime, *Human Rights Abuses During 'Operation Trueno'*, 10/07/2024, <https://insightcrime.org/wp-content/uploads/2024/07/Human-Rights-Abuses-During-Operation-Thunder-1.pdf> [geraadpleegd op 15/07/2024]

Deutsche Welle (DW), *Colombia captura al segundo cabecilla del Tren de Aragua*, 16/11/2025, <https://www.dw.com/es/colombia-captura-al-segundo-cabecilla-del-tren-de-aragua/a-74770286> [geraadpleegd op 05/12/2025]

Deutsche Welle (DW), *EE. UU. sanciona a líderes de megabanda Tren de Aragua*, 20/05/2025, <https://www.dw.com/es/estados-unidos-sanciona-a-lideres-de-megabanda-tren-de-aragua/a-73316520> [geraadpleegd op 05/12/2025]

Efecto Cocuyo, *Diez claves de la Encovi 2021 que todo venezolano debe conocer*, 02/10/2021, <https://efectococuyo.com/la-humanidad/encovi-2021-diez-claves-venezuela/> [geraadpleegd op 10/05/2022]

Efecto Cocuyo, *Fanb dice que incauta 5.000 barras de explosivos, pero no habla de muertos ni detenidos en Apure*, 08/02/2022, <https://efectococuyo.com/la-humanidad/fanb-dice-que-incauta-5-000-barras-de-explosivos-pero-no-habla-de-muertos-ni-detenidos-en-apure/> [geraadpleegd op 04/09/2024]

Efecto Cocuyo, *Qué pasa con el Programa de Alimentación en las escuelas Venezolanas*, 21/10/2023, <https://efectococuyo.com/la-humanidad/que-pasa-con-el-programa-de-alimentacion-en-las-escuelas-venezolanas/> [geraadpleegd op 25/07/2024]

EL Debate, *La odisea para sobrevivir en Venezuela: sueldos de un dólar, hiperinflación y escasez de alimentos*, 13/11/2025, https://www.eldebate.com/internacional/20251113/odisea-sobrevivir-venezuela-sueldos-dolar-hiperinflacion-escasez-alimentos_349555.html [geraadpleegd op 21/11/2025]

El Diario, *Una Ventana a la Libertad: los resultados del operativo de Liberación Gran Cacique Guaicaipuro*, 01/02/2024, <https://eldiario.com/2024/02/01/una-ventana-a-la-libertad-operativo-liberacion-gran-cacique-guaicaipuro/> [geraadpleegd op 11/06/2024]

El Estímulo, *La Cota 905 después de el Koki*, 06/07/2022, [La Cota 905 después de el Koki | El Estímulo \(elestimulo.com\)](https://elestimulo.com) [geraadpleegd op 04/09/2024]

El Nacional, *Los 10 criminales más buscados de Venezuela: ofrecen recompensa*, 15/05/2024, <https://www.elnacional.com/2024/05/los-10-criminales-mas-buscados-de-venezuela-y-la-recompensa-que-ofrecen-por-informacion/> [geraadpleegd op 06/10/2025]

El Nacional, *Uso de divisas cayó a su punto más bajo en seis años*, 30/05/2025, <https://www.elnacional.com/2025/05/uso-de-divisas-cayo-a-su-punto-mas-bajo-en-seis-anos/> [geraadpleegd op 21/11/2025]

El Nuevo Herald, *Delcy Rodríguez atrapada en la guerra interna del poder*, 08/01/2026, <https://www.elnuevoherald.com/noticias/americ-latina/venezuela-es/article314252354.html> [geraadpleegd op 26/01/2026]

El País (Moleiro A.), *La amenaza militar de Estados Unidos precipita la incertidumbre económica y agrava la crisis inflacionaria en Venezuela*, 28/10/2025, <https://elpais.com/americ/2025-10-28/la-amenaza-militar-de-estados-unidos-precipita-la-incertidumbre-economica-y-agrava-la-crisis-inflacionaria-en-venezuela.html> [geraadpleegd op 20/11/2025]

El País (Singer F., Quesada J.), *Militares en las calles y periodistas detenidos: Venezuela se blindo tras la captura de Maduro*, 06/01/2026, <https://elpais.com/americ/2026-01-06/militares-en-las-calles-y-periodistas-detenidos-venezuela-se-blindo-tras-la-captura-de-maduro.html> [geraadpleegd op 26/01/2026]

El País (Vidal M.), *Trump sostiene que los ataques terrestres se dirigirán contra "personas horribles", no contra un país*, 13/12/2025, <https://elpais.com/americ/2025-12-13/trump-sostiene-que-los-ataques-terrestres-se-dirigiran-contra-personas-horribles-no-contra-un-pais.html> [geraadpleegd op 26/01/2026]

El País, *El chavismo se abre a la privatización del petróleo de Venezuela con la reforma de la ley de hidrocarburos*, 23/01/2026, <https://elpais.com/americ/2026-01-23/el-chavismo-se-abre-a-la-privatizacion-del-petroleo-con-la-reforma-de-ley-de-hidrocarburos.html> [geraadpleegd op 26/01/2026]

El País, *Trump anuncia que ha vuelto a hablar con María Corina Machado: "Me gusta mucho"*, 23/01/2026, <https://elpais.com/internacional/2026-01-22/trump-anuncia-que-ha-vuelto-a-hablar-con-maria-corina-machado-me-gusta-mucho.html> [geraadpleegd op 26/01/2026]

El País, *Venezuela, the country where 193% inflation can be seen as good news*, 09/01/2024, <https://english.elpais.com/international/2024-01-09/venezuela-the-country-where-193-inflation-can-be-seen-as-good-news.html> [geraadpleegd op 22/07/2024]

El País, *La intervención militar de Estados Unidos impulsa las previsiones económicas de Venezuela*, 22/01/2026, <https://elpais.com/americ/2026-01-22/la-intervencion-militar-de-estados-unidos-impulsa-las-previsiones-economicas-de-venezuela.html> [geraadpleegd op 23/01/2026]

El País, *Venezuela's María Corina Machado appears in Oslo after a year in hiding*, 11/12/2025, <https://english.elpais.com/international/2025-12-11/maria-corina-machado-arrives-in-oslo-after-a-year-in-hiding.html> [geraadpleegd op 16/12/2025]

El Pitazo, *Extorsionadores imponen terror en Zulia: 27 atentados entre 2021 y 2023*, 22/02/2023, <https://elpitazo.net/occidente/extorsionadores-imponen-terror-en-zulia-27-atentados-entre-2021-y-2023/> [geraadpleegd op 04/09/2024]

El Pitazo, *Bolsas CLAP: el programa de Nicolás Maduro que desaparece de los hogares en Venezuela - El Pitazo*, 25/10/2025, <https://web.archive.org/web/20251025173707/https://elpitazo.net/reportajes/bolsas-clap-el-programa-de-nicolas-maduro-que-desaparece-de-los-hogares-en-venezuela/> [geraadpleegd op 07/11/2025]

El Pitazo, *Economista José Guerra advierte que inflación de Venezuela podría cerrar en un 590% este 2025*, 16/12/2025, <https://elpitazo.net/economia/economista-jose-guerra-advierte-que-inflacion-de-venezuela-podria-cerrar-en-un-590-este-2025/> [geraadpleegd op 17/12/2025]

- Encuesta Nacional de Condiciones de vida (ENCOVI), *encovi 2021*, 2021, <https://www.proyectoencovi.com/encovi-2021> [geraadpleegd op 10/05/2022]
- Encuesta Nacional de Condiciones de vida (ENCOVI), *Encuesta nacional sobre condiciones de vida 2024*, 2024, https://cdn.prod.website-files.com/5d14c6a5c4ad42a4e794d0f7/6803aead2dfc5c19a4ac96cd_ENCOVI_2024_presentación_integrada.pdf [geraadpleegd op 06/11/2025]
- European Union Agency for Asylum (EUAA), *Venezuela, country focus*, 11/2023, https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/2023-11/2023_11_COI_Report_Venezuela_Country_Focus_EN.pdf [geraadpleegd op 07/06/2024]
- European Union Agency for Asylum (EUAA), *Venezuela: Maduro consolidated control as State-enabled criminality rose, according to new EUAA COI report*, 16/11/2023, <https://euaa.europa.eu/news-events/venezuela-maduro-consolidated-control-state-enabled-criminality-rose-according-new-euaa-coi-report> [geraadpleegd op 06/06/2024]
- Financial Times, *Venezuela launches wave of repression after US seizure of Nicolás Maduro*, 06/01/2026, <https://www.ft.com/content/b3a2763a-3987-419e-bcf1-11432f747182> [geraadpleegd op 26/01/2026]
- Foreign Affairs (Penfold M.), *Maduro Moves Up*, 12/03/2013, <https://www.foreignaffairs.com/articles/venezuela/2013-03-12/maduro-moves> [geraadpleegd op 17/05/2022]
- France 24, *Más extorsión y menos homicidios, la inseguridad se transforma en Venezuela*, 11/07/2024, <https://www.france24.com/es/minuto-a-minuto/20240711-m%C3%A1s-extorsi%C3%B3n-y-menos-homicidios-la-inseguridad-se-transforma-en-venezuela> [geraadpleegd op 15/07/2024]
- France 24, *Venezuela: le général Padrino, militaire clé de l'ère post-Maduro*, 24/01/2026, <https://www.france24.com/fr/info-en-continuu/20260124-venezuela-le-général-padrino-militaire-clé-de-l-ère-post-maduro> [geraadpleegd op 26/01/2026]
- France 24, *Venezuela inyecta petrodólares en su economía con el difícil plan de bajar los precios*, 22/01/2026, <https://www.france24.com/es/minuto-a-minuto/20260122-venezuela-inyecta-petrodólares-en-su-economía-con-el-difícil-plan-de-bajar-los-precios> [geraadpleegd op 23/01/2026]
- Fundación Paz y Reconciliación (PARES), 05/2024, *ELN: Corrupción, crimen organizado e internacionalización*, <https://elcirculo.com.co/wp-content/uploads/2024/05/CORRUPCION-CRIMEN-ORGANIZADO-E-INTERNACIONALIZACION.pdf> [geraadpleegd op 13/10/2025]
- Fundación Paz y Reconciliación (PARES), *Venezuela: el refugio preferido de las disidencias Farc y el ELN*, 18/06/2024, <https://www.pares.com.co/post/venezuela-el-refugio-preferido-de-las-disidencias-farc-y-el-eln> [geraadpleegd op 18/06/2024]
- FundaRedes, *Apure: Territorio de vulneración a la educación e infancia por control de grupos armados irregulares*, 16/04/2025, <https://fundaredes.org/informes/2025-Apure-Territorio-de-vulneración-a-la-educación-e-infancia-por-control-de-grupos-armados-irregulares.pdf> [geraadpleegd op 17/10/2025]
- FundaRedes, *Boletín 44, Grupos armados irregulares invaden tierras y extorsionan a ganaderos en la frontera*, 18/05/2023, <https://www.fundaredes.org/2023/05/18/boletin44-grupos-armados-irregulares-invaden-tierras-y-extorsionan-a-ganaderos-en-la-frontera/> [geraadpleegd op 01/06/2023]
- FundaRedes, *Curva de la violencia 2022*, 03/2023, fundaredes.org/curva/2022-curva-de-la-violencia-anual-larga.pdf [geraadpleegd op 04/09/2024]
- FundaRedes, *Curva de la Violencia: En Venezuela se vive una mutación de la criminalidad en los estados fronterizos*, 08/03/2022, <https://www.fundaredes.org/2022/03/08/curva-de-la-violencia-en-venezuela-se-vive-una-mutacion-de-la-criminalidad-en-los-estados-fronterizos/> [geraadpleegd op 05/05/2022]
- FundaRedes, *Informe de contexto violento anual 2023*, 13/06/2024, <https://www.fundaredes.org/2024/06/13/informe-de-contexto-violento-anual-2023/> [geraadpleegd op 20/06/2024]
- FundaRedes, *El dilema de los indígenas del estado Amazonas: unirse a los GAI o ser desplazados*, 2025, https://fundaredes.org/informes/2025-El-dilema-de-los-indígenas-del-estado-amazonas_.pdf [geraadpleegd op 02/12/2025]

- FundaRedes, *Informe contexto violento - cuarto trimestre 2024*, 18/03/2025, <https://www.fundaredes.org/2025/03/18/informe-contexto-violento-cuarto-trimestre-2024/> [geraadpleegd op 24/11/2025]
- FundaRedes, *Informe de contexto violento 1er trimestre 2024*, 30/05/2024, <https://www.fundaredes.org/2024/05/30/informe-de-contexto-violento-1er-trimestre-2024/> [geraadpleegd op 24/11/2025]
- FundaRedes, *Informe de contexto violento - 2do trimestre 2024*, 09/09/2024, <https://www.fundaredes.org/2024/09/09/informe-de-contexto-violento-2do-trimestre-2024/> [geraadpleegd op 24/11/2025]
- FundaRedes, *Informe de contexto violento - 3er trimestre 2024 - ONG Fundaredes*, 19/11/2024, <https://www.fundaredes.org/2024/11/19/informe-de-contexto-violento-3er-trimestre-2024/> [geraadpleegd op 24/11/2025]
- FundaRedes, *Informe de contexto violento anual 2023*, 13/06/2024, <https://www.fundaredes.org/2024/06/13/informe-de-contexto-violento-anual-2023/> [geraadpleegd op 24/11/2025]
- Fundaredes, *Narcotráfico y pistas clandestinas en Apure*, 28/02/2025, https://fundaredes.org/informes/2025-El-dilema-de-los-indigenas-del-estado-amazonas_.pdf [geraadpleegd op 17/10/2025]
- Global Fire Power, *2025 Venezuela Military Strength*, 01/09/2025, https://www.globalfirepower.com/country-military-strength-detail.php?country_id=venezuela [geraadpleegd op 23/09/2025]
- Global Initiative against Transnational Organized Crime (GI-TOC), *The Organized Crime Index*, 2025, <https://ocindex.net/> [geraadpleegd op 21/11/2025]
- Global Initiative against Transnational Organized Crime (GI-TOC), *The Organized Crime Index*, 2025, <https://ocindex.net/country/venezuela> [geraadpleegd op 08/12/2025]
- Human Rights Watch (HRW), *Brazil's Lula Misses Crucial Chance to Uphold Rights in Venezuela*, 30/05/2023, <https://www.hrw.org/news/2023/05/30/brazils-lula-misses-crucial-chance-uphold-rights-venezuela> [geraadpleegd op 26/06/2023]
- Humanitarian Action, *Venezuela Plan de Respuesta Humanitaria 2025*, s.d., <https://humanitarianaction.info/plan/1277> [geraadpleegd op 19/12/2025]
- Humanitarian Action, *Venezuela Plan de Respuesta Humanitario 2024*, s.d., <https://humanitarianaction.info/plan/1158> [geraadpleegd op 19/12/2025]
- HumVenezuela, *Follow-up report on the complex humanitarian emergency in Venezuela*, 02/2024, pp.2-9, <https://humvenezuela.com/wp-content/uploads/2024/02/FOLLOW-UP-REPORT-ON-THE-COMPLEX-HUMANITARIAN-EMERGENCY-IN-VENEZUELA-2023-2.pdf> [geraadpleegd op 25/07/2024]
- HumVenezuela, *Follow-up report on the complex humanitarian emergency in Venezuela - 2024 - Venezuela (Bolivarian Republic of)*, 08/10/2024, <https://reliefweb.int/report/venezuela-bolivarian-republic/follow-report-complex-humanitarian-emergency-venezuela-2024> [geraadpleegd op 06/11/2025]
- HumVenezuela, *Follow-up report on the impacts of the complex humanitarian emergency in Venezuela following the confinement due to the COVID pandemic - Updated assessment as of March 2022 with contributions on the triple nexus and human rights - Venezuela (Bolivarian Republic of)*, 2022, <https://reliefweb.int/report/venezuela-bolivarian-republic/follow-report-impacts-complex-humanitarian-emergency-venezuela-following-confinement-due-covid-pandemic-updated-assessment-march-2022-contributions-triple-nexus-and-human-rights> [geraadpleegd op 10/11/2025]
- HumVenezuela, *Venezuela: Community Diagnostics - 2025 - Venezuela (Bolivarian Republic of)*, 2025, <https://reliefweb.int/report/venezuela-bolivarian-republic/venezuela-community-diagnostics-2025> [geraadpleegd op 10/11/2025]
- Infobae (Barráez S.), *Dos campamentos del ELN en Venezuela fueron desmantelados por la Fuerza Armada sin que haya ningún detenido* - Infobae, 02/11/2025, <https://www.infobae.com/venezuela/2025/11/02/dos->

[campamentos-del-eln-en-venezuela-fueron-desmantelados-por-la-fuerza-armada-sin-que-haya-ningun-detenido/](#) [geraadpleegd op 18/12/2025]

Infobae, *Quiénes conservarán su permiso de trabajo en EEUU tras la nueva extensión del TPS hasta 2026*, 13/11/2025, <https://www.infobae.com/estados-unidos/2025/11/13/quienes-conservaran-su-permiso-de-trabajo-en-eeuu-tras-la-nueva-extension-del-tps-hasta-2026/> [geraadpleegd op 27/11/2025]

Infobae, *El régimen chavista obliga a los más de 100 presos políticos de Apure a pagar para evitar ser trasladados a peligrosas cárceles* - Infobae, 06/10/2024, <https://www.infobae.com/venezuela/2024/10/06/el-regimen-chavista-obliga-a-los-mas-de-100-presos-politicos-de-apure-a-pagar-para-evitar-ser-trasladados-a-peligrosas-carceles/> [geraadpleegd op 16/10/2025]

InSight Crime, *5 Crime Groups to Know to Understand Post-Maduro Venezuela*, 08/01/2026, <https://insightcrime.org/news/5-crime-groups-you-need-to-know-to-understand-post-maduro-venezuela/> [geraadpleegd op 27/01/2026]

InSight Crime, *A Cultural Occupation: The Guerrillas and the Indigenous in Venezuela's Amazon*, 06/04/2022, [A Cultural Occupation: The Guerrillas and the Indigenous in Venezuela's Amazon \(insightcrime.org\)](#) [geraadpleegd op 04/09/2024]

InSight Crime, *After Venezuela Elections, Criminal Groups Work For or Against the Regime*, 21/08/2024, <https://insightcrime.org/news/after-venezuela-elections-criminal-groups-work-for-or-against-the-regime/> [geraadpleegd op 26/08/2024]

InSight Crime, *Ex-FARC-maffia*, 11/03/2024, <https://insightcrime.org/colombia-organized-crime-news/ex-farc-mafia/> [geraadpleegd op 13/06/2024]

InSight Crime, *Illegal Mining Grows in Southern Venezuela, as Brazil Tightens Grip*, 20/05/2024, <https://insightcrime.org/news/illegal-mining-grows-in-southern-venezuela-as-brazil-tightens-grip/> [geraadpleegd op 20/06/2024]

InSight Crime, *In Zulia, Venezuela, Not Even Schools Escape Extortion*, 20/06/2024, <https://insightcrime.org/news/venezuela-zulia-extortion-gangs-schools/> [geraadpleegd op 20/06/2024]

InSight Crime, *InSight Crime's 2024 Homicide Round-Up*, 26/02/2025, <https://insightcrime.org/es/noticias/balance-insight-crime-homicidios-2024/#h-venezuela-2-2> [geraadpleegd op 18/12/2025]

InSight Crime, *Maduro's Peace Defender Squads Are Anything But Peaceful*, 12/07/2023, <https://insightcrime.org/investigations/maduro-peace-defender-squads-anything-peaceful/> [geraadpleegd op 10/06/2024]

InSight Crime, *National Liberation Army (ELN)*, 13/05/2024, <https://insightcrime.org/colombia-organized-crime-news/eln-profile/> [geraadpleegd op 13/06/2024]

InSight Crime, *Rise and Fall of a Hybrid Guerrilla Group: The Bolivarian Liberation Forces*, 12/07/2023, <https://insightcrime.org/investigations/rise-fall-hybrid-guerrilla-fbl-bolivarian-liberation-forces/> [geraadpleegd op 11/06/2024]

InSight Crime, *Rise of the Criminal Hybrid State in Venezuela*, 07/2023, <https://insightcrime.org/wp-content/uploads/2023/07/Rise-of-the-Criminal-Hybrid-State-in-Venezuela-InSight-Crime-1.pdf> [geraadpleegd op 03/06/2024]

InSight Crime, *The Colectivos' Role in Post-Maduro Venezuela*, 09/01/2026, <https://insightcrime.org/news/the-colectivos-role-in-the-struggle-for-power-in-post-maduro-venezuela/> [geraadpleegd op 26/01/2026]

InSight Crime, *The Devolution of State Power: The 'Colectivos'*, 18/05/2018, <https://www.inSightcrime.org/investigations/devolution-state-power-colectivos/> [geraadpleegd op 24/02/2020]

InSight Crime, *The R Organization*, 26/01/2023, <https://insightcrime.org/venezuela-organized-crime-news/the-r-organization/> [geraadpleegd op 04/09/2024]

- InSight Crime, *The Shattered Mafia Behind Criminal Chaos in Zulia, Venezuela*, 02/08/2024, <https://insightcrime.org/news/shattered-mob-clan-criminal-chaos-zulia-venezuela/> [geraadpleegd op 20/06/2024]
- InSight Crime, *Tren de Aragua Factions Persist Despite Venezuela's Crackdown*, 18/06/2024, <https://insightcrime.org/news/tren-de-aragua-factions-persist-despite-venezuelas-crackdown/> [geraadpleegd op 20/06/2024]
- InSight Crime, *Tren del Llano*, 31/05/2024, <https://insightcrime.org/venezuela-organized-crime-news/train-of-the-plain/> [geraadpleegd op 11/06/2024]
- InSight Crime, *Venezuela 2024: Elections and Criminal Consolidation*, 31/01/2024, <https://insightcrime.org/news/venezuela-2024-elections-and-criminal-consolidation/> [geraadpleegd op 03/06/2024]
- InSight Crime, *Venezuela Security Policy: Combating Gang and Police-Driven Extortion*, 18/10/2024, <https://insightcrime.org/news/venezuela-security-policy-combating-gang-police-driven-extortion/> [geraadpleegd op 18/07/2024]
- InSight Crime, *Venezuela's Maduro Is Key to Colombia's 'Total Peace'*, 09/03/2023, [Venezuela's Maduro Is Key to Colombia's 'Total Peace' \(insightcrime.org\)](https://insightcrime.org/news/venezuela-maduro-is-key-to-colombias-total-peace/) [geraadpleegd op 04/09/2024]
- InSight Crime, *Venezuela's Most Wanted List Notable for Its Absences*, 18/10/2023, <https://insightcrime.org/news/venezuelas-most-wanted-list-notable-for-absences/> [geraadpleegd op 13/06/2024]
- InSight Crime, *Venezuela's Organized Crime Top 10 for 2023*, 16/02/2023, [Venezuela's Organized Crime Top 10 for 2023 \(insightcrime.org\)](https://insightcrime.org/news/venezuelas-organized-crime-top-10-for-2023/) [geraadpleegd op 04/09/2024]
- InSight Crime, *Why Is Venezuela's Crime Rate Falling?*, 28/05/2024, <https://insightcrime.org/news/venezuela-crime-rate-falling/> [geraadpleegd op 04/05/2024]
- InSight Crime, *Why Venezuela's Repression of Tren del Llano Could Feed Anti-Regime Protests*, 04/09/2024, <https://insightcrime.org/news/why-venezuelas-repression-of-tren-del-llano-could-feed-anti-regime-protests/> [geraadpleegd op 04/09/2024]
- InSight Crime, *Willexis Alexander Acevedo Monasterios, alias 'Willexis'*, 20/01/2023, <https://insightcrime.org/venezuela-organized-crime-news/willexis-alexander-acevedo-monasterios-alias-willexis/> [geraadpleegd op 17/06/2024]
- InSight Crime, *Yeico Masacre*, 13/02/2023, [Yeico Masacre \(insightcrime.org\)](https://insightcrime.org/news/yeico-masacre/) [geraadpleegd op 04/09/2024]
- InSight Crime, *A Golden Opportunity: Maduro and Venezuelan Miners Target Essequibo*, 04/06/2025, <https://insightcrime.org/investigations/golden-opportunity-maduro-venezuela-miners-target-essequibo/> [geraadpleegd op 07/10/2025]
- InSight Crime, *A Golden Opportunity: Maduro and Venezuelan Miners Target Essequibo*, 04/06/2025, <https://insightcrime.org/investigations/golden-opportunity-maduro-venezuela-miners-target-essequibo/> [geraadpleegd op 02/12/2025]
- InSight Crime, *Abatido "Willexis", el criminal que desafió al régimen en Venezuela*, 22/01/2025, <https://insightcrime.org/es/noticias/abatido-willexis-criminal-desafio-regimen-venezuela/> [geraadpleegd op 06/10/2025]
- InSight Crime, *Anti-Mining 'Crackdown' Shifts Ops Elsewhere in Venezuela*, 25/07/2025, <https://insightcrime.org/news/anti-mining-crackdown-shifts-ops-elsewhere-in-venezuela/> [geraadpleegd op 26/11/2025]
- InSight Crime, *Beyond the Cartel of the Suns*, 03/05/2022, <https://insightcrime.org/investigations/beyond-the-cartel-of-the-suns/> [geraadpleegd op 25/11/2025]
- InSight Crime, *Beyond Tren de Aragua: Venezuelan Gangs Spread Across LatAm*, 25/08/2025, <https://insightcrime.org/news/beyond-tren-de-aragua-venezuelan-gangs-spread-across-latin-america/> [geraadpleegd op 27/11/2025]

InSight Crime, *Bolívar: A New Sanctuary for Tren de Aragua?*, 18/08/2025, <https://insightcrime.org/investigations/bolivar-new-sanctuary-tren-de-aragua/> [geraadpleegd op 06/10/2025]

InSight Crime, *Border Wars: The ELN and the Takeover of Catatumbo*, 08/12/2025, <https://insightcrime.org/investigations/border-wars-eln-takeover-catatumbo/> [geraadpleegd op 08/12/2025]

InSight Crime, *Carlos Capa Gang*, 10/02/2025, <https://insightcrime.org/venezuela-organized-crime-news/carlos-capa-gang/> [geraadpleegd op 06/10/2025]

InSight Crime, *Carlos Capa, Defiant Criminal Boss, Killed in Venezuela*, 08/03/2024, <https://insightcrime.org/news/carlos-capa-defiant-criminal-boss-killed-venezuela/> [geraadpleegd op 06/10/2025]

InSight Crime, *Cartel of the Suns*, 22/09/2025, <https://insightcrime.org/venezuela-organized-crime-news/cartel-de-los-soles-profile/> [geraadpleegd op 25/11/2025]

InSight Crime, *Colombia Nabs Top Tren de Aragua Leader With Venezuela's Help*, 22/11/2024, <https://insightcrime.org/news/colombia-nabs-top-tren-aragua-leader-venezuela-help/> [geraadpleegd op 06/10/2025]

InSight Crime, *Could Armed Groups Backed by Maduro Resist a US Invasion?*, 03/12/2025, <https://insightcrime.org/news/could-armed-groups-backed-by-maduro-resist-a-us-invasion-of-venezuela/> [geraadpleegd op 05/12/2025]

InSight Crime, *El Koki's Ambition Fuels Urban Warfare in Caracas*, 22/02/2021, <https://insightcrime.org/news/el-kokis-ambition-fuels-urban-warfare-in-caracas/> [geraadpleegd op 23/01/2026]

InSight Crime, *Guerrilla Governance: The ELN's Social Control in Táchira*, 08/12/2025, <https://insightcrime.org/investigations/guerrilla-governance-eln-social-control-tachira/> [geraadpleegd op 23/01/2026]

InSight Crime, *How Forced Migration Strengthened Organized Crime in Venezuela*, 18/03/2025, <https://insightcrime.org/news/forced-migration-strengthened-organized-crime-venezuela/> [geraadpleegd op 04/12/2025]

InSight Crime, *How Maduro's Ouster Will Shift Criminal Dynamics in Venezuela*, 05/01/2026, <https://insightcrime.org/news/will-maduros-arrest-venezuela-shift-criminal-dynamics/> [geraadpleegd op 22/01/2026]

InSight Crime, *Illegal Mining Grows in Southern Venezuela, as Brazil Tightens Grip*, 20/05/2024, <https://insightcrime.org/news/illegal-mining-grows-in-southern-venezuela-as-brazil-tightens-grip/> [geraadpleegd op 20/10/2025]

InSight Crime, *Las Claritas Sindicato*, 15/08/2025, <https://insightcrime.org/venezuela-organized-crime-news/las-claritas-sindicato/> [geraadpleegd op 07/10/2025]

InSight Crime, *Los 10 grupos criminales de Venezuela en el 2023*, 16/02/2023, <https://insightcrime.org/es/noticias/los-10-grupos-criminales-dominan-hampa-venezuela-2023/> [geraadpleegd op 07/10/2025]

InSight Crime, *Maduro Consolidates Criminal Power in Venezuela Municipal Elections*, 28/07/2025, <https://insightcrime.org/news/maduro-consolidates-criminal-power-venezuela-elections/> [geraadpleegd op 27/11/2025]

InSight Crime, *Mirror of Control: How the ELN Dominates Both Arauca and Apure*, 08/12/2025, <https://insightcrime.org/investigations/mirror-control-how-eln-dominates-arauca-apure/> [geraadpleegd op 08/12/2025]

InSight Crime, *National Liberation Army (ELN)*, 18/06/2024, <https://insightcrime.org/colombia-organized-crime-news/eln-profile/> [geraadpleegd op 13/10/2025]

InSight Crime, *Niño Guerrero: The Prison Kingpin Who Took Tren de Aragua Transnational*, 14/08/2025, <https://insightcrime.org/news/annual-series/summer-insights-2025-nino-querrero-prison-kingpin-who-took-tren-aragua-transnational/> [geraadpleegd op 05/12/2025]

InSight Crime, *Prestamistas 'gota a gota' se aprovechan de los venezolanos*, 05/07/2024, <https://insightcrime.org/es/noticias/prestamos-gota-gota-abren-paso-venezuela/> [geraadpleegd op 20/10/2025]

InSight Crime, *Rebels and Paramilitaries: Colombia's Guerrillas in Venezuela*, 03/10/2022, <https://insightcrime.org/investigations/rebels-paramilitaries-colombia-guerrillas-venezuela/> [geraadpleegd op 13/10/2025]

InSight Crime, *Segunda Marquetalia*, 19/08/2025, <https://insightcrime.org/es/noticias-crimen-organizado-colombia/segunda-marquetalia/> [geraadpleegd op 08/10/2025]

InSight Crime, *The Distribution of Weapons to Venezuela's Public Employees*, 28/01/2025, <https://insightcrime.org/news/whats-behinddistribution-weapons-public-employees-venezuela/> [geraadpleegd op 18/12/2025]

InSight Crime, *The Future of the ELN*, 08/12/2025, <https://insightcrime.org/investigations/the-future-of-the-eln/> [geraadpleegd op 08/12/2025]

InSight Crime, *The New Face of Venezuela's 'Pranato' System*, 27/08/2025, <https://insightcrime.org/news/new-face-venezuela-pranato-system/> [geraadpleegd op 05/12/2025]

InSight Crime, *Tren de Guyana Expands Into Mining Towns of Southern Venezuela*, 30/09/2024, <https://insightcrime.org/news/tren-guyana-gang-expands-mining-towns-southern-venezuela/> [geraadpleegd op 07/10/2025]

InSight Crime, *Tren de Guyana Expands Into Mining Towns of Southern Venezuela*, 30/09/2024, <https://insightcrime.org/news/tren-guyana-gang-expands-mining-towns-southern-venezuela/> [geraadpleegd op 14/10/2025]

InSight Crime, *Tren del Llano*, 05/06/2025, <https://insightcrime.org/es/noticias-crimen-organizado-venezuela/tren-llano/> [geraadpleegd op 05/12/2025]

InSight Crime, *US Foreign Terrorist Designations in Latin America: An Interactive Map*, 14/11/2025, <https://insightcrime.org/news/us-foreign-terrorist-designations-in-latin-america-an-interactive-map/> [geraadpleegd op 25/11/2025]

InSight Crime, *US Sanctions Mischaracterize Venezuela's Cartel of the Suns*, 01/08/2025, <https://insightcrime.org/news/us-sanctions-mischaracterize-cartel-of-the-suns-venezuela/> [geraadpleegd op 25/11/2025]

InSight Crime, *Venezuela Is So Corrupt, Criminals Are Pretending to Be Officials*, 19/09/2025, <https://insightcrime.org/news/venezuela-is-so-corrupt-that-criminals-are-impersonating-government-officials/> [geraadpleegd op 14/10/2025]

InSight Crime, *Why Mexican Traffickers Are Leaving Zulia, Venezuela*, 05/11/2025, <https://insightcrime.org/news/why-mexican-traffickers-are-leaving-zulia-venezuela/> [geraadpleegd op 27/11/2025]

InSight Crime, *Willexis Alexander Acevedo Monasterios, alias 'Willexis'*, 31/01/2025, <https://insightcrime.org/es/noticias-crimen-organizado-venezuela/willexis-alexander-acevedo-monasterios-alias-willexis/> [geraadpleegd op 06/10/2025]

Instituto Nacional de Transporte Terrestre (INTT), *Índice delictivo disminuyó un 25.1 % en el país*, 15/05/2024, <https://www.intt.gob.ve/inttweb/?p=14029> [geraadpleegd op 04/06/2024]

International Crisis Group (ICG), *A Glut of Arms: Curbing the Threat to Venezuela from Violent Groups*, report N°78, 20/02/2020, <https://www.crisisgroup.org/latin-america-caribbean/andes/venezuela/78-glut-arms-curbing-threat-venezuela-violent-groups> [geraadpleegd op 21/02/2020]

International Crisis Group (ICG), *Disorder on the Border: Keeping the Peace between Colombia and Venezuela*, 14/12/2020, <https://d2071andvip0wj.cloudfront.net/084-disorder-on-the%20border.pdf> [geraadpleegd op 15/03/2021]

International Crisis Group (ICG), *tracking conflict worldwide, Venezuela*, 02/2023, <https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/march-alerts-and-february-trends-2023#venezuela> [geraadpleegd op 27/03/2023]

International Crisis Group (ICG), *Venezuela: A House Divided*, 13/05/2022, <https://www.crisisgroup.org/latin-america-caribbean/andes/venezuela/venezuela-house-divided> [geraadpleegd op 23/05/2022]

International Crisis Group (ICG), *Venezuela: Maduro's Timid Thaw Unsettles the Opposition*, 27/01/2022, <https://www.crisisgroup.org/latin-america-caribbean/andes/venezuela/venezuela-maduros-timid-thaw-unsettles-opposition> [geraadpleegd op 16/05/2022]

International Crisis Group (ICG), *Venezuela: Reassembling a Route to Peace, Watch List 2021*, 29/01/2021, <https://www.crisisgroup.org/global/watch-list-2021#Venezuela> [geraadpleegd op 01/04/2021]

International Crisis Group (ICG), *Venezuela: The Twilight of Maximum Pressure*, 10/10/2022, <https://www.crisisgroup.org/latin-america-caribbean/andes/venezuela/venezuela-twilight-maximum-pressure> [geraadpleegd op 27/03/2023]

International Crisis Group (ICG), *A Curse of Gold: Mining and Violence in Venezuela's South*, 29/07/2025, <https://www.crisisgroup.org/latin-america-caribbean/andes/venezuela/b53-curse-gold-mining-and-violence-venezuelas-south> [geraadpleegd op 14/10/2025]

International Crisis Group (ICG), *CrisisWatch Database*, 31/12/2025, <https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/database> [geraadpleegd op 19/01/2026]

International Crisis Group (ICG), *U.S. "Anti-drugs" Strike Stirs Fears of Venezuela Intervention*, 03/09/2025, <https://www.crisisgroup.org/latin-america-caribbean/andes/venezuela-united-states/us-anti-drugs-strike-stirs-fears-venezuela-intervention> [geraadpleegd op 15/12/2025]

International Crisis Group (ICG), *Venezuela after Maduro: Transaction or Transition?*, 09/01/2026, <https://www.crisisgroup.org/latin-america-caribbean/venezuela-united-states/venezuela-after-maduro-transaction-or-transition> [geraadpleegd op 19/01/2026]

International Organization for Migration (IOM), *Costa Rica Migratory Flows Across the Americas: South-North Flow and North-South (Inverse) Flow (October 2025)*, 20/11/2025, <https://dtm.iom.int/reports/costa-rica-migratory-flows-across-americas-south-north-flow-and-north-south-inverse-flow> [geraadpleegd op 27/11/2025]

International Rescue Committee (IRC), *emergency watchlist*, 14/12/2021, [cs2201/watchlistreportfinal.pdf](https://www.rescue.org/cs2201/watchlistreportfinal.pdf) [geraadpleegd op 06/09/2024]

Invisibles, *Armed groups gain prominence in Venezuela*, 03/08/2024, <https://invisibles.info/en/armed-groups-gain-prominence-in-venezuela/> [geraadpleegd op 26/01/2026]

Lupa por la vida, *Lupa por la Vida presenta el Informe 2023 sobre presuntas ejecuciones extrajudiciales en Venezuela*, 18/06/2024, <https://lupaporlavid.org/lupa-por-la-vida-presenta-el-informe-2023-sobre-ejecuciones-extrajudiciales-en-venezuela/> [geraadpleegd op 12/07/2024]

Maps.venezuela, *Venezuela staten kaart*, s.d., <https://nl.maps-venezuela.com/venezuela-staten-kaart> [geraadpleegd op 09/05/2023]

New York Times (The) (NYT) (Kurmanaev A.), *Venezuela's Collapse Is the Worst Outside of War in Decades*, Economists Say, 17/05/2020, <https://www.nytimes.com/2019/05/17/world/americas/venezuela-economy.html> [geraadpleegd op 04/09/2024]

New York Times (The) (NYT), *Ferraris and Hungry Children: Venezuela's Socialist Vision in Shambles*, 21/03/2023, <https://www.nytimes.com/2023/03/21/world/americas/venezuela-economy-wealth-gap.html?searchResultPosition=1> [geraadpleegd op 04/09/2024]

New York Times (The) (NYT) (Gunson P.), *I'm in Venezuela. This Is the True Cost of Trump's Gunboat Diplomacy.*, 21/11/2025, <https://www.nytimes.com/2025/11/21/opinion/venezuela-trump-maduro-machado-regime-change.html> [geraadpleegd op 26/01/2026]

New York Times (The) (NYT), *In Venezuela, Freeing the Economy, but Nothing Else*, 26/01/2026, <https://www.nytimes.com/2026/01/26/world/americas/venezuela-economy-rodriguez.html> [geraadpleegd op 26/01/2026]

New York Times (The) (NYT), *What Happens When Half a Million People Abandon Their City*, 01/09/2024, <https://www.nytimes.com/2024/09/01/world/americas/venezuela-maracaibo-migration.html> [geraadpleegd op 03/09/2024]

New York Times (The) (NYT), *Deported and Desperate to Be Reunited With Their Children - The New York Times*, 25/11/2025, <https://www.nytimes.com/2025/11/25/nyregion/venezuela-children-deported-parents.html> [geraadpleegd op 27/11/2025]

New York Times (The) (NYT), *How Maduro Is Responding to Trump's Pressure on Venezuela's Economy - The New York Times*, 26/10/2025, <https://www.nytimes.com/2025/10/26/world/americas/trump-maduro-venezuela-economy.html> [geraadpleegd op 21/11/2025]

New York Times (The) (NYT), *Trump Team Calls Maduro a 'Cartel' Boss. That Word Doesn't Mean What You Think.* - *The New York Times*, 19/11/2025, <https://www.nytimes.com/2025/11/18/us/politics/trump-maduro-drug-cartel.html> [geraadpleegd op 25/11/2025]

New York Times (The) (NYT), *Venezuela's Maduro Offered the U.S. His Nation's Riches to Avoid Conflict*, 18/10/2025, <https://www.nytimes.com/2025/10/10/world/americas/maduro-venezuela-us-oil.html> [geraadpleegd op 20/11/2025]

Newsweek, *Full List of US Navy Ships Trump Has Sent to the Caribbean* - *Newsweek*, 03/09/2025, <https://www.newsweek.com/list-us-navy-ships-venezuela-trump-maduro-2123734> [geraadpleegd op 15/12/2025]

North American Congress on Latin America (NACLA) (Uchoa P.), *Venezuela's War of All People*, 18/01/2024, <https://nacla.org/venezuela-war-of-all-people> [geraadpleegd op 07/06/2024]

Observatorio de Migraciones, Migrantes y Movilidad Humana (OM3), *Informe de migrantes venezolanos(os) en Colombia corte 31 de diciembre de 2024*, 06/2025, https://unidad-administrativa-especial-migracion-colombia.micolombiadigital.gov.co/sites/unidad-administrativa-especial-migracion-colombia/content/files/002057/102832_informe-migrantes-venezolanos-en-colombia-diciembre-2024-2.pdf [geraadpleegd op 27/11/2025]

Observatorio Venezolano de Conflictividad Social (OVCS), *Conflictividad en Venezuela en 2023*, 15/01/2024, <https://www.observatoriodeconflictos.org.ve/tendencias-de-la-conflictividad/conflictividad-en-venezuela-en-2023> [geraadpleegd op 23/07/2024]

Observatorio Venezolano de Conflictividad Social (OVCS), *Conflictividad Social en Venezuela en 2024*, 06/02/2025, <https://www.observatoriodeconflictos.org.ve/tendencias-de-la-conflictividad/conflictividad-social-en-venezuela-en-2024> [geraadpleegd op 18/11/2025]

Observatorio Venezolano de Conflictividad Social (OVCS), *Conflictividad Social en Venezuela en el primer semestre de 2025*, 10/07/2025, <https://www.observatoriodeconflictos.org.ve/tendencias-de-la-conflictividad/conflictividad-social-en-venezuela-en-el-primer-semestre-de-2025> [geraadpleegd op 18/11/2025]

Observatorio Venezolano de Finanzas, *Inflación en Venezuela: cierra en 85% en 2024* - *Observatorio Venezolano de Finanzas*, 06/01/2025, <https://observatoriodefinanzas.com/inflacion-en-venezuela-cierra-en-85-en-2024/> [geraadpleegd op 19/11/2025]

Observatorio Venezolano de Violencia (OVV), *2023 culminó con al menos 847 muertes violentas en Distrito Capital*, 19/01/2024, <https://observatoriodeviolencia.org.ve/news/2023-culmino-con-al-menos-847-muertes-violentas-en-distrito-capital/> [geraadpleegd op 17/06/2024]

Observatorio Venezolano de Violencia (OVV), *Annual Report Violence 2023*, 28/12/2023, <https://observatoriodeviolencia.org.ve/news/annual-report-violence-2023/> [geraadpleegd op 03/06/2023]

Observatorio Venezolano de Violencia (OVV), *Informe Anual de Violencia 2022*, 29/12/2022, <https://observatoriodeviolencia.org.ve/news/informe-anual-de-violencia-2022/> [geraadpleegd op 03/04/2023]

Observatorio Venezolano de violencia (OVV), *Informe Anual de Violencia 2021*, 28/12/2021, <https://observatoriodeviolencia.org.ve/news/informe-anual-de-violencia-2021/> [geraadpleegd op 14/04/2022]

Observatorio Venezolano de Violencia (OVV), *La extorsión y sicariato: Dinámicas de violencia que prevalecieron en el Zulia durante 2023*, 26/01/2024, <https://observatoriodeviolencia.org.ve/news/la-extorsion-y-sicariato-dinamicas-de-violencia-que-prevalecieron-en-el-zulia-durante-2023/> [geraadpleegd op 20/06/2024]

Observatorio Venezolano de violencia (OVV), *Muertes en zonas mineras dejan a Bolívar como el tercer estado más violento del país en 2023*, 26/01/2024, <https://observatoriodeviolencia.org.ve/news/muertes-en-zonas-mineras-dejan-a-bolivar-como-el-tercer-estado-mas-violento-del-pais-en-2023/> [geraadpleegd op 20/06/2024]

Observatorio Venezolano de Violencia (OVV), *Violencia policial en Aragua se incrementó durante primer trimestre de 2024*, 26/04/2024, <https://observatoriodeviolencia.org.ve/news/violencia-policial-en-aragua-se-incremento-durante-primer-trimestre-de-2024/> [geraadpleegd op 17/06/2024]

Observatorio Venezolano de Violencia (OVV), *Bolívar fue el cuarto estado más violento del país en 2024 - Observatorio Venezolano de Violencia*, 24/02/2025, <https://observatoriodeviolencia.org.ve/news/bolivar-fue-el-cuarto-estado-mas-violento-del-pais-en-2024/> [geraadpleegd op 24/11/2025]

Observatorio Venezolano de Violencia (OVV), *Caracas durante 2024: Menos muertes, pero más violencia intrafamiliar y de pareja - Observatorio Venezolano de Violencia*, 18/02/2025, <https://observatoriodeviolencia.org.ve/news/caracas-durante-2024-menos-muertes-pero-mas-violencia-intrafamiliar-y-de-pareja/> [geraadpleegd op 01/12/2025]

Observatorio Venezolano de Violencia (OVV), *Sucre fue el municipio del Área Metropolitana de Caracas con más violencia en 2024 - Observatorio Venezolano de Violencia*, 24/03/2025, <https://observatoriodeviolencia.org.ve/news/sucre-fue-el-municipio-del-area-metropolitana-de-caracas-con-mas-violencia-en-2024/> [geraadpleegd op 01/12/2025]

Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR), *Venezuela: Bolivarian National Guard responsible for systematic violations and crimes against humanity, UN Fact-Finding Mission says*, 12/2025, <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2025/12/venezuela-bolivarian-national-guard-responsible-systematic-violations-and> [geraadpleegd op 26/01/2026]

Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR), *Report of the independent international fact-finding mission on the Bolivarian Republic of Venezuela**, 08/09/2025, <https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/hrbodies/hrcouncil/ffmv/a-hrc-60-61-unofficialtranslation.pdf> [geraadpleegd op 16/10/2025]

Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR), *Venezuela: Harsh repression and crimes against humanity ongoing Fact-Finding Mission says*, 03/2025, <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2025/03/venezuela-harsh-repression-and-crimes-against-humanity-ongoing-fact-finding> [geraadpleegd op 11/12/2025]

Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR), *US war on "narco-terrorists" violates the right to life, warn UN experts after deadly vessel strike*, 16/09/2025, <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2025/09/us-war-narco-terrorists-violates-right-life-warn-un-experts-after-deadly> [geraadpleegd op 16/12/2025]

Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR), *Monitoring in motion for migrants in the Darien Gap*, 05/2025, <https://www.ohchr.org/en/stories/2025/05/monitoring-motion-migrants-darien-gap> [geraadpleegd op 27/11/2025]

Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR), *Report of the independent international fact-finding mission on the Bolivarian Republic of Venezuela**, 20/09/2022, https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fwww.ohchr.org%2Fsites%2Fdefault%2Ffiles%2Fdocuments%2Fhrbodies%2Fhrcouncil%2Fffmv%2F2022-09-20%2FA_HRC_51_43_AdvanceUneditedVersion.docx&wdOrigin=BROWSELINK [geraadpleegd op 23/09/2025]

Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR), *The Directorate of Strategic and Tactical Actions of the Bolivarian National Police Corps and its relationship with the former Special Action Forces*, 18/09/2023, <https://www.ecoi.net/en/file/local/2098752/a-hrc-54-crp-9-en.pdf> [geraadpleegd op 26/01/2026]

Open Sanctions, *Gustavo Enrique Gonzalez Lopez, s.d.*, <https://www.opensanctions.org/entities/Q19787200/> [geraadpleegd op 26/01/2026]

Overseas Security Advisory Council (OSAC), *Venezuela 2020 Crime & Safety Report*, 21/07/2020, <https://www.osac.gov/Country/Venezuela/Content/Detail/Report/0e6ed0e0-eb8e-44cc-ab81-1938e6c8d93f> [geraadpleegd op 24/02/2021]

Polga-Hecimovich J., *Organized Crime and the State in Venezuela under Chavismo*, 25/05/2019, pp.189-207. (PDF) [Organized Crime and the State in Venezuela under Chavismo \(researchgate.net\)](https://www.researchgate.net/publication/354444444) [geraadpleegd op 04/09/2024]

Prensa Presidencial Venezuela, *179.273 funcionarios de seguridad y protección civil garantizan la paz del pueblo*, 21/12/2023, <https://prensapresidencialvenezuela.gob.ve/index.php/2023/12/21/179-273-funcionarios-de-seguridad-y-proteccion-civil-garantizan-la-paz-del-pueblo/> [geraadpleegd op 03/10/2025]

Programa Venezolano de Educación- Acción en Derechos Humanos (PROVEA), *Informe Anual 2024 - Derecho a la vida*, 05/2025, https://provea.org/wp-content/uploads/2025/05/Provea-Informe-Anual-2024-18_Vida.pdf [geraadpleegd op 03/10/2025]

Programa Venezolano de Educación- Acción en Derechos Humanos (PROVEA), *Special Report | Maduro's government breaks historical figures of repression in Venezuela*, 23/08/2024, <https://provea.org/actualidad/informe-especial-gobierno-de-maduro-rompe-cifras-historicas-de-represion-en-venezuela/> [geraadpleegd op 26/08/2024]

Programa Venezolano de Educación- Acción en Derechos Humanos (PROVEA), *Informe Anual | Derecho a la Educación: Maduro miente para ocultar su fracaso*, 04/03/2020, <https://www.derechos.org/ve/actualidad/informe-anual-derecho-a-la-educacion-maduro-miente-para-ocultar-su-fracaso> [geraadpleegd op 09/03/2020]

Programa Venezolano de Educación- Acción en Derechos Humanos (PROVEA), *Informe anual 2023*, 04/2024, <https://provea.org/informe-anual-2023/> [geraadpleegd 15/07/2024]

Programa Venezolano de Educación-Acción en Derechos Humanos (PROVEA), *Informe Anual 2024 – Derechos Laborales*, 05/2025, https://provea.org/wp-content/uploads/2025/05/Provea-Informe-Anual-2024-07_Laborales.pdf [geraadpleegd op 19/11/2025]

Radio Fe y Alegría, *OVV lleva registro de niños en situación de pobreza que son captados por grupos armados*, 18/06/2024, <https://www.radiofealegrianoticias.com/grupos-armados-aprovechan-la-pobreza-para-captar-ninos-vulnerables/> [geraadpleegd op 18/07/2024]

Regional Inter-Agency Coordination Platform (R4V), *R4V América Latina y el Caribe, Refugiados y Migrantes Venezolanos en la Región -- Noviembre 2024*, 11/2024, <https://www.r4v.info/es/document/r4v-america-latina-y-el-caribe-refugiados-y-migrantes-venezolanos-en-la-region-noviembre-3> [geraadpleegd op 06/11/2025]

Regional Inter-Agency Coordination Platform (R4V), *R4V América Latina y el Caribe, Refugiados y Migrantes Venezolanos en la Región - Nov. 2023*, 11/2023, <https://www.r4v.info/es/document/r4v-america-latina-y-el-caribe-refugiados-y-migrantes-venezolanos-en-la-region-nov-2023> [geraadpleegd op 06/11/2025]

Regional Inter-Agency Coordination Platform, *R4V América Latina y el Caribe, Refugiados y Migrantes Venezolanos en la Región - noviembre 2025*, 11/2025, <https://www.r4v.info/es/document/r4v-america-latina-y-el-caribe-refugiados-y-migrantes-venezolanos-en-la-region-noviembre-4> [geraadpleegd op 26/01/2026]

Regional Inter-Agency Coordination Platform, *Regional Platform 2.0*, s.d., <https://www.r4v.info/en/regional> [geraadpleegd op 06/11/2025]

ReliefWeb, *Brechas de privación social en la crisis humanitaria compleja de Venezuela (Junio 2025) - Venezuela (Bolivarian Republic of)*, 11/08/2025, <https://reliefweb.int/report/venezuela-bolivarian-republic/brechas-de-privacion-social-en-la-crisis-humanitaria-compleja-de-venezuela-junio-2025> [geraadpleegd op 19/12/2025]

- Reuters, *Venezuelan opposition party replaces Guaidó as candidate*, 05/05/2023, <https://www.swissinfo.ch/eng/reuters/venezuelan-opposition-party-replaces-guaido-as-candidate/48491080> [geraadpleegd op 26/06/2023]
- Reuters, *Exclusive: Chevron exports of Venezuelan oil halved under new US authorization, sources say*, 23/09/2025, <https://www.reuters.com/business/energy/chevron-exports-venezuelan-oil-halved-under-new-us-authorization-sources-say-2025-09-23/> [geraadpleegd op 20/11/2025]
- Rijksoverheid Nederland, *Algemeen ambtsbericht Venezuela 2020*, 11/06/2020, <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2020/06/11/algemeen-ambtsbericht-venezuela-juni-2020> [geraadpleegd op 24/02/2021]
- Runrun.es, *Transparencia Venezuela: Economías ilícitas al amparo de la corrupción generan casi \$10.000 millones al año*, 23/06/2022, [Transparencia Venezuela: Economías ilícitas al amparo de la corrupción generan casi \\$10.000 millones al año - Runrun.es: En defensa de tus derechos humanos](https://www.runrun.es/en/transparencia-venezuela-economias-ilicitas-al-amparo-de-la-corupcion-generan-casi-10-000-millones-al-a%C3%B1o) [geraadpleegd op 04/09/2024]
- Semana, *Colombia rechaza las solicitudes de visa de los venezolanos: solo el 11% de los migrantes logra regularizarse*, 06/07/2025, <https://www.semana.com/politica/articulo/colombia-rechaza-las-solicitudes-de-visa-de-los-venezolanos-solo-el-11-de-los-migrantes-logra-regularizarse/202532/> [geraadpleegd op 27/11/2025]
- Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI), *Food Systems in Conflict and Peacebuilding Settings: Case Studies of Venezuela and Yemen*, 12/2021, <https://www.sipri.org/publications/2021/other-publications/food-systems-conflict-and-peacebuilding-settings-case-studies-venezuela-and-yemen> [geraadpleegd op 12/05/2022]
- SwissInfo (SWI), *Delcy Rodríguez ordena una docena de cambios en el mando militar de Venezuela*, 22/01/2026, <https://www.swissinfo.ch/spa/delcy-rodriguez-ordena-una-docena-de-cambios-en-el-mando-militar-de-venezuela/90817212> [geraadpleegd op 26/01/2026]
- SwissInfo (SWI), *Fiscalía de Venezuela dice que entre "100 y 120 venezolanos" murieron tras ataque de EEUU*, 22/01/2026, <https://www.swissinfo.ch/spa/fiscalia-de-venezuela-dice-que-entre-100-y-120-venezolanos-murieron-tras-ataque-de-eeuu/90822807> [geraadpleegd op 27/01/2026]
- SwissInfo (SWI), *La tasa de homicidios en Venezuela cerró 2024 con 4,1 por cada 100.000 habitantes*, 28/01/2025, <https://www.swissinfo.ch/spa/la-tasa-de-homicidios-en-venezuela-cerr%C3%B3-2024-con-4%2C1-por-cada-100.000-habitantes/88793970> [geraadpleegd op 18/12/2025]
- Swissinfo (SWI), *¿Hiperinflación en Venezuela... otra vez? - SWI swissinfo.ch*, 18/11/2025, <https://www.swissinfo.ch/spa/hiperinflaci%C3%B3n-en-venezuela...-otra-vez?/90351609> [geraadpleegd op 20/11/2025]
- Swissinfo (SWI), *Maduro se felicita por inflación de 48% en 2024, "la más baja en 12 años"*, 16/01/2025, <https://www.swissinfo.ch/spa/maduro-se-felicita-por-inflaci%C3%B3n-de-48%-en-2024,-la-m%C3%A1s-baja-en-12-a%C3%B1os-/88730935> [geraadpleegd op 19/11/2025]
- TalCual, *Banda del «Pitufo» quería instalarse en el territorio que era del «Koki» en la Cota 905*, 07/06/2024, <https://talcualdigital.com/banda-del-pitufo-queria-instalarse-en-el-territorio-que-era-del-koki-en-la-cota-905/> [geraadpleegd op 17/06/2024]
- TalCual, *Paulo de Oliveira: El problema es que el sistema eléctrico nacional está obsoleto*, 01/09/2024, <https://talcualdigital.com/paulo-de-oliveira-el-problema-es-que-el-sistema-electrico-nacional-esta-obsoleto/> [geraadpleegd op 02/09/2024]
- TalCual, *Maduro aumentó a 150 la cifra de presuntos mercenarios detenidos en Venezuela*, 09/01/2025, <https://talcualdigital.com/maduro-aumento-a-150-la-cifra-de-presuntos-mercenarios-detenido-en-venezuela/> [geraadpleegd op 12/12/2025]
- TalCual, *Prohibido celebrar: el silencio obligado en calles de Venezuela tras la captura de Maduro*, 17/01/2026, <https://talcualdigital.com/prohibido-celebrar-el-silencio-obligado-en-calles-de-venezuela-tras-lacaptura-de-maduro/> [geraadpleegd op 19/01/2026]
- The Economist, *Juan Guaidó makes a dramatic attempt to oust Venezuela's regime*, 30/04/2019, [Juan Guaidó makes a dramatic attempt to oust Venezuela's regime \(economist.com\)](https://www.economist.com/venezuela/2019/04/30/juan-guaid%C3%B3-makes-a-dramatic-attempt-to-oust-venezuela-s-regime) [geraadpleegd op 04/09/2024]

The New Humanitarian (TNH) (Dahl M.), *Stronger Colombian-Venezuelan ties fail to ease migrant hardships*, 15/06/2023, <https://www.thenewhumanitarian.org/news-feature/2023/06/15/colombia-venezuela-ties-fail-migrant-hardships> [geraadpleegd op 26/06/2023]

The New Humanitarian (TNH), *Hunger, healthcare, and schools: Reasons to leave Venezuela (along with a Maduro poll win)*, 25/06/2024, <https://www.thenewhumanitarian.org/analysis/2024/06/25/hunger-healthcare-schools-reasons-leave-venezuela-maduro-poll-win> [geraadpleegd op 25/07/2024]

The New Humanitarian (TNH), *Anatomy of a fall: Venezuela's collapsing education system*, 23/07/2025, <https://www.thenewhumanitarian.org/feature/2025/07/22/anatomy-fall-venezuela-collapsing-education-system> [geraadpleegd op 10/11/2025]

The New Humanitarian (TNH), *As Maduro cracks down, aid organisations find it harder to assist and fear worse is to come*, 09/10/2025, <https://www.thenewhumanitarian.org/news-feature/2025/10/09/maduro-cracks-down-aid-organisations-find-it-harder-assist-and-fear-worse> [geraadpleegd op 19/12/2025]

The Washington Post (Krygier R.), *Venezuela's universities feel the sting of economic and political crisis*, 17/11/2017, https://www.washingtonpost.com/world/the_americas/venezuelas-universities-feel-the-sting-of-economic-and-political-crisis/2017/11/15/665068aa-c59b-11e7-9922-4151f5ca6168_story.html [geraadpleegd op 09/03/2020]

Transparencia Venezuela, *Economías ilícitas Zulia*, 06/2022, <https://transparenciave.org/economias-ilicitas/economia-ilicitas-zulia/> [geraadpleegd op 14/10/2025]

Transparencia Venezuela, *Más de USD 9.400 millones al año dejan las economías ilícitas en Venezuela*, 06/2022, [Más de USD 9.400 millones al año dejan las economías ilícitas en Venezuela - Transparencia Venezuela](https://transparenciave.org/economias-ilicitas/mas-de-usd-9400-millones-al-año-dejan-las-economias-ilicitas-en-venezuela/) [geraadpleegd op 04/09/2024]

Transparencia Venezuela, *Drug Trafficking in Venezuela 2024*, 03/2025, <https://transparenciave.org/economias-ilicitas/wp-content/uploads/2025/03/Drug-Trafficking-in-Venezuela-2024.-Transparencia-Venezuela-en-el-exilio.pdf> [geraadpleegd op 26/11/2025]

Transparencia Venezuela, *Explotacion de oro en Venezuela 2024*, 04/2025, <https://transparenciave.org/economias-ilicitas/wp-content/uploads/2025/04/Explotacion-de-oro-en-Venezuela-2024.-Transparencia-Venezuela-en-el-exilio.pdf> [geraadpleegd op 07/10/2025]

Transparencia Venezuela, *The Faces of Extortion in Venezuela 2024*, 04/2025, <https://transparenciave.org/economias-ilicitas/wp-content/uploads/2025/04/The-Faces-of-Extortion-in-Venezuela-2024.-Transparencia-Venezuela-en-el-exilio.pdf> [geraadpleegd op 14/10/2025]

Transparency International, *2024 Corruption Perceptions Index*, 2024, <https://www.transparency.org/en/cpi/2024/index/ven> [geraadpleegd op 08/10/2025]

Transparency Venezuela, *Organised Crime and corruption in Venezuela: A problem of State*, 06/2020, [Organised-Crime-in-Venezuela-Collusion-between-Crime-and-Government.pdf \(transparencia.org.ve\)](https://transparenciave.org/economias-ilicitas/wp-content/uploads/2020/06/Organised-Crime-in-Venezuela-Collusion-between-Crime-and-Government.pdf) [geraadpleegd op 04/09/2024]

U.S. Citizenship and Immigration Services (USCIS), *Temporary Protected Status Designated Country: Venezuela*, 23/10/2025, <https://www.uscis.gov/humanitarian/temporary-protected-status/temporary-protected-status-designated-country-venezuela> [geraadpleegd op 27/11/2025]

United Nations Development Programme (UNDP), *Desempeño Macroeconómico de Venezuela: 4to trimestre 2024 y Perspectivas 2025*, 22/04/2025, <https://www.undp.org/es/venezuela/publicaciones/desempeno-macroeconomico-de-venezuela-4to-trimestre-2024-y-perspectivas-2025> [geraadpleegd op 19/11/2025]

United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR), *Report of the International Fact-Finding Mission on the Bolivarian Republic of Venezuela*, 16/09/2020, <https://www.ohchr.org/en/hr-bodies/hrc/ffmv/index> [geraadpleegd op 04/09/2024]

United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR), *UN Special Rapporteur on the right to food by Mr. Michael Fakhri*, 14/02/2024, [20240214-eom-statement-venezuela-sr-food-en.pdf \(ohchr.org\)](https://www.ohchr.org/en/hr-bodies/special/special-rapporteur-on-the-right-to-food-by-mr-michael-fakhri) [geraadpleegd op 22/07/2024]

United Nations Human Rights Council (UNHRC), *Report of the independent international fact-finding mission on the Bolivarian Republic of Venezuela*, 20/09/2022,

https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/hrbodies/hrcouncil/ffmv/2022-09-20/A_HRC_51_43_AdvanceUneditedVersion.docx [geraadpleegd op 11/06/2024]

United Nations Human Rights Council (UNHRC), *Temporary Protection Status in Colombia*, 11/2021,

<https://reliefweb.int/report/colombia/temporary-protection-status-colombia-november-2021-0> [geraadpleegd op 16/05/2022]

United Nations Human Rights Council (UNHRC), *Report of the independent international fact-finding mission on the Bolivarian Republic of Venezuela [A/HRC/54/57]*, 15/12/2023,

<https://www.ecoi.net/en/file/local/2098195/g2318834.pdf> [geraadpleegd op 15/07/2024]

Venezuela, Ministerio del Poder Popular para la Defensa, *Fuerza Armada*, s.d.,

<https://www.mindefensa.gob.ve/mindefensa/> [geraadpleegd op 07/06/2024]

Washington Office on Latin America (WOLA), *Migrants in Colombia: Between government absence and criminal control*, 20/06/2024, <https://www.wola.org/analysis/migrants-in-colombia-between-government-absence-and-criminal-control/> [geraadpleegd op 30/08/2024]

Wilson Center (Ebus B.), *Exploiting Venezuela's Uncertain Future: Resource Conflicts and the Environment*, 03/2022,

<https://www.wilsoncenter.org/sites/default/files/media/uploads/documents/Bram%20Ebus%20Final.pdf> [geraadpleegd op 05/05/2022]

Wilson Center (Penfold M. & Arnson C.), *Overcoming Barriers to Humanitarian Aid in Venezuela*, 03/2023,

<https://www.wilsoncenter.org/publication/overcoming-barriers-humanitarian-aid-venezuela#:~:text=Overcoming%20Barriers%20to%20Humanitarian%20Aid%20in%20Venezuela%20%7C%20Wilson%20Center> [geraadpleegd op 12/06/2023]

World Bank, *Forced Displacement, the Perpetuation of Autocratic Leadership, and Development in Origin Countries*,

01/2025, <https://documents1.worldbank.org/curated/en/099311301282539013/pdf/IDU16c569dbe13693148bc180a7155fdb8e85136.pdf> [geraadpleegd op 04/12/2025]

World Food Program (WFP), *Bolivarian Republic of Venezuela*, 27/03/2025,

<https://www.wfps.help/www.wfp.org/countries/venezuela-bolivarian-republic.html> [geraadpleegd op 27/01/2026]

World Food Program (WFP), *Venezuela Annual Country Report 2024*,

s.d., <https://docs.wfp.org/api/documents/WFP-0000165368/download/> [geraadpleegd op 20/11/2025]